

นโยบาย Amazing Thailand กับความสามารถในการนำเงินตรา
เข้าประเทศ: ศึกษากรณี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน

บุษณา บุญคำ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ปีการศึกษา 2546
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ISBN 974-09-1323-7

AMAZING THAILAND POLICY AND THE ABILITY TO BRING
FOREIGN INCOME: A CASE STUDY OF BANGKOK BANK
PUBLIC COMPANY LIMITED

YUTTHANA BOONCUM

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(POLITICAL SCIENCE)

2003

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ISBN 974-09-1323-7

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : นโยบาย Amazing Thailand กับความสามารถในการ
นำเงินตราเข้าประเทศ: ศึกษากรณี ธนาคารกรุงเทพ
จำกัด มหาชน

ชื่อผู้เขียน : นายยุทธนา บุญคำ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนิยา หรยางกูร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา ไวก่ำรวจ

กรณีศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว Amazing Thailand โดยวิเคราะห์และประเมินผลว่านโยบาย Amazing Thailand นั้น เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ภาครัฐใช้ในการนำรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ในช่วงวิกฤตการณ์ นโยบาย Amazing Thailand นั้น ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. 2541-2542 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลจากส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศรายงานผลการดำเนินการของปี Amazing Thailand จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ และงานวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องข้องกับรายได้จากการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

1. นโยบาย Amazing Thailand ได้เป็นตัวผลักดันให้เกิดรายได้จากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเป็นมูลค่ามหาศาลโดยในช่วงแห่งการรณรงค์ปี Amazing Thailand นั้นประเทศไทย มีรายได้จากการท่องเที่ยว คิดเป็นแสนล้านบาท ในขณะที่ผลประกอบการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน สาขาทำอากาศยาน กรุงเทพฯ ได้รับผลกระทบในด้านบวกจากการดำเนินนโยบายเป็นอย่างสูง

2. ในสภาวะที่ประเทศไทยประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจนับแต่มีการประกาศมาตรการด้านการเงินให้ใช้ “การลอยค่าเงินบาท” ทำให้สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและซบเซาเป็นอย่างมากความต้องการเงินในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นเครื่องมือชั้นดีที่มีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจเป็นอย่างยิ่งอันเนื่องมาจากเป็นดำเนินนโยบายที่ใช้งบประมาณไม่สูงมากนักแต่ให้ผลตอบแทนสูง

3. นโยบาย Amazing Thailand นั้นมีผลกระทบในทางบวกกับผลประกอบการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาทำอากาศยาน กรุงเทพฯ โดยจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าธนาคารกรุงเทพสามารถสร้างรายได้ในปริมาณที่สูงโดยต่อเนื่องและสามารถนำรายได้จากส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราไปชดเชยกับส่วนอื่นของธนาคารกรุงเทพที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายอันเนื่องมาจากสภาวะที่ซบเซาของภาคเศรษฐกิจโดยรวม
ข้อเสนอแนะได้แก่

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเรื่องของนักท่องเที่ยว และบริษัทผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว เมื่อมีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้ดำเนินการไปแล้วเช่นนโยบาย Amazing Thailand พร้อมทั้งหาข้อสรุป ผลสะท้อน และการประเมินผลนโยบาย

2. ควรมีการทำสำรวจในส่วนของภาครัฐในเรื่องเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ

3. ศึกษาและวิจัยถึงความต้องการรวมไปถึงความคิดเห็นจากภาคประชาชน

4. หาข้อมูลสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยการทำวิจัยและพัฒนา (R & D) เพื่อให้เกิดการพัฒนาข้อมูล เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดท่องเที่ยวของไทยสืบต่อไป

ABSTRACT

Thesis Title : Amazing Thailand Policy and the Ability to Bring Foreign Income: A Case Study of Bangkok Bank Public Company Limited.

Student 's Name : Mr.Yutthana Booncum

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic Year : 2003

Advisory Committee:

1. Assoc. Prof. Karunluck Bahalayodhin Chairperson
2. Asst. Prof. Dhaniya Hariyangkool
3. Asst. Prof. Dr.Kritsana Waisamruaj

The objective of the research was to study the government policy “Amazing Thailand” that was used for bringing income from foreign tourists to stimulate economy during the period of economic crisis. “Amazing Thailand” policy was approved to be carried out during the year 1998-1999. This research used qualitative method in gathering data from Foreign Currency Exchange Department, reports results of “Amazing Thailand” from Tourism Authority of Thailand (TOT), academic documents and research works concerning income retrieving from tourism.

Results of the research can be concluded as follows:

1. Amazing Thailand policy was served as a stimulator to create income from inbound tourists. In the period of Amazing Thailand campaign, Thailand had earned revenue from traveling were about one hundred thousand baht while the result of operation of Foreign Currency Exchange Department, Bangkok Bank Ltd. (Public), Bangkok Airport Branch was high.

2. Thailand faced with economic crisis resulting in "Baht floating". The economic condition had extremely been slow down. The requirement of "cash" to stimulate economic system was greatly vital where by policy undertaking to promote tourism was being regarded as an optimal instrument in consistent with economic problem solution. The operation was conducting with a low budget cost but high yield in return.

3. Amazing Thailand policy had a positive impact on Foreign Currency Exchange Department, Bangkok Bank Ltd. (Public), regarding Bangkok Airport Branch as an example. Bangkok Bank was able to create revenue in a high volume and was able to bring revenue from Currency Exchange Division to compensate other parts of Bangkok Bank that could not be operated to meet their goal due to overall economic slow down.

The recommendations are:

1. The tourism's data and the business data of tourist companies during promotion period should be collected in order to justify policy implementation.

2. There should to be a survey report on government sector concerning policy and personnel cooperation and management.

3. More study and research on public opinion concerning such policy implementation should be conducted.

4. More Research and Development on tourism industries should be conducted and promoted to improve services as well as to increase tourist attraction and to strengthen Thai tourism market.

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เหนือสิ่งอื่นใดต้องขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้มีพระคุณอย่างสูงที่ให้ความกรุณาให้ความดูแลและช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน ในฐานะประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนียา หรยางกูร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษณา ไวกสารวง ในฐานะกรรมการ โดยท่านอาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งสามท่านได้คอยให้คำแนะนำ ปรีกษาและคำติติง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างสูงในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ลุล่วง

ผู้ศึกษาได้ถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณต่อผู้ที่ได้ให้การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอดอันได้แก่ ท่านผู้จัดการ ผู้ช่วยฝ่ายต่างประเทศ หัวหน้าหน่วยแลกเปลี่ยนเงินตรา ฝ่ายการเงิน และเพื่อนร่วมงานที่เป็นแรงใจให้โดยตลอด

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คุณวัชรวิ จันทรทอง ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกด้านจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งพี่จากบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ นางกนกวรรณ ขำคะ ผู้เป็นมารดาที่ได้ให้กำเนิดและดูแลให้กำลังใจในทุกเรื่องมาตลอดการทำงานการศึกษา

อนึ่ง ความผิดพลาดหรือบกพร่องที่คงมีปรากฏในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ยุทธนา บุญคำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(10)
สารบัญตาราง.....	(13)
สารบัญภาพ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
เป้าหมายการดำเนินการ.....	4
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	5
ระเบียบวิธีวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
นิยามศัพท์.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
นโยบายสาธารณะ.....	9
แนวคิดนโยบายเศรษฐกิจเสรี.....	27
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6-9 กับการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ.....	33
แนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจท่องเที่ยว.....	36
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการดำเนินธุรกิจ	
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....	45

บทที่	หน้า
รายได้จากการท่องเที่ยว.....	63
การดำเนินธุรกิจของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....	66
4 รายงานข้อมูลและการวิเคราะห์.....	78
ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ.....	94
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
วัตถุประสงค์.....	97
ขอบเขตการศึกษา.....	97
ระเบียบวิธีวิจัย.....	98
สรุปข้อมูลการศึกษา.....	98
 ภาคผนวก	
ก การดำเนินการ “โครงการ Amazing Thailand”.....	106
ข ข้อมูลรายได้จากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 1997-1999.....	119
ค รายนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544.....	147
บรรณานุกรม.....	151
ประวัติผู้เขียน.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ปี 2503-2541....	56
2	บุคลากรท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	58
3	รายได้จากการท่องเที่ยวเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม.....	61
4	อัตราการเข้าพักโรงแรมเฉลี่ย.....	62
5	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2541-2542 จำแนกตามประเภทของการใช้จ่าย.....	64
6	ส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมธนาคารทั้งหมด.....	68
7	อัตราการเติบโตของธุรกิจธนาคาร.....	69
8	ตารางสถานะของกิจการธนาคารหลังเกิดวิกฤตการณ์.....	73
9	แนวคิดในการดำเนินงานของภาคสถาบันการเงิน.....	77

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1	วงจกระบวนการประเมินผล..... 25
2	จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ..... 55
3	คุณลักษณะของประเทศไทย..... 59
4	สัดส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2541..... 60
5	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว..... 65
6	โครงสร้างการจัดการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)..... 71
7	กราฟแสดงผลประกอบการของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)..... 79
8	กราฟแสดงปริมาณของผลประกอบการในรูปแบบของการ เปรียบเทียบโดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ..... 81
9	กราฟแสดงปริมาณรายได้จากผลการดำเนินการตามนโยบาย Amazing Thailand..... 84
10	กราฟแสดงปริมาณของผลประกอบการในรูปแบบของการ เปรียบเทียบ โดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ..... 85
11	กราฟแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยว..... 87
12	กราฟแสดงรายได้ที่คิดเป็นมูลค่าเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ..... 89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่ที่สภาวะเศรษฐกิจของไทยได้ประสบกับภาวะวิกฤตขั้นรุนแรงที่สุดเท่าที่เคยประสบมา อันเนื่องมาจากผลกระทบทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศซึ่งส่งผลให้รัฐบาลต้องประกาศนโยบายการเงินแบบ “ค่าเงินบาทลอยตัว” ยังผลให้สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำเป็นอย่างมาก ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอยู่ในอัตรา 40 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐ ยังผลให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเข้าและส่งออกรับผลกระทบอย่างรุนแรงทั่วหน้า ซึ่งสาเหตุของวิกฤตเศรษฐกิจและความตกต่ำของค่าเงินมีผลมาจาก ปัญหาหลัก ๆ ที่ จรินทร์ เทศวานิช¹ ได้เสนอไว้ด้วยกัน 7 ประการคือ

1. ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยของไทย
2. การแตกสลายของเศรษฐกิจฟองสบู่
3. ความไม่พร้อมในการดำเนินการแนวทางการเสรีนิยมทางการเงิน
4. การยึดระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตายตัวโดยไม่สอดคล้องกับสถานการณ์
5. การตรึงอัตราดอกเบี้ยในระดับสูง
6. การลำดับและตรวจสอบสถาบันการเงินขาดความเข้มงวด
7. ปัญหาการบริหารของธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์

และนอกจากนี้ค่าเงินบาทของไทยยังถูกโจมตีอย่างต่อเนื่องจากนักค้าเงินและเก็งกำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กล่าวถึงกันมากที่สุด คือ จอร์จ โซรอส

---

¹จรินทร์ เทศวานิช, **เงิน ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน** (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2544), หน้า 71-74.

และในที่สุดธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ประกาศลอยค่าเงิน (Manage float) ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

หลังจากประกาศลอยตัวค่าเงินบาทเป็นต้นมา สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยก็อยู่ในขั้นที่ตกต่ำและซบเซา เป็นอย่างยิ่งซึ่งทางรัฐบาลก็ได้พยายามหา มาตรการในการกอบกู้สภาวะเศรษฐกิจให้ฟื้นคืนโดยเร็ว โดยใช้มาตรการในการควบคุมระบบการเงินภายในประเทศ ทั้งด้านโครงสร้างระบบการเงิน ปรับปรุงประสิทธิภาพ การกำกับดูแลสถาบันการเงินและระบบการเงิน อีกทั้งยังได้เร่งรัดให้มีกระตุ้นเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย

สาระสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจนั้นก็คือ การร้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) โดยทางรัฐบาลไทยได้มีข้อผูกพันตามหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intend-LOI) ที่จะเข้ารับการดำเนินการตามโปรแกรมของ IMF โดยเคร่งครัด

นอกจากการกระตุ้นเศรษฐกิจตามแผนการของ IMF แล้ว ทางรัฐบาลก็ได้มีความพยายามที่จะหาวิธีการนำรายได้เข้าประเทศ โดยได้หามาตรการและวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับนักลงทุนต่างประเทศเพื่อดึงเงินทุนต่างประเทศเข้าสู่ประเทศโดยการตราพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือที่เรียกกันว่ากฎหมายทั้ง 11 ฉบับ เป็นเครื่องมือที่จะสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในประเทศไทย แม้จะมีเสียงคัดค้าน จากทั้งนักวิชาการ หรือนักกฎหมายแต่ในที่สุดคณะรัฐบาลซึ่งมีนายชวน หลีกภัย ในขณะนั้น ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้พยายามผลักดันจนกระทั่งกฎหมายดังกล่าวผ่านการอนุมัติตามความมุ่งหมายของรัฐบาล

ในขณะเดียวกันการผลักดันมาตรการในด้านอื่น ๆ นอกจากการสร้าง ความเชื่อมั่นได้กับนักลงทุนต่างชาติก็ได้ดำเนินการควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสรรหาแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจัดว่าเป็นเครื่องมือในการรายได้เข้าประเทศที่มีประสิทธิภาพโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² ได้ระบุว่า “การส่งเสริมการท่องเที่ยว

² สำนักนายกรัฐมนตรี, “โครงการปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999),” 17 (เมษายน 2540): 1-2.

เที่ยวเป็นการจัดการรายได้เข้าประเทศที่ให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนอย่างยิ่ง” ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ โดยสังเกตได้จากการประเมินผลโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ทางการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการไปแล้วนั้นจะเห็นว่าประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นสามารถดำเนินการได้โดยต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากสภาพความเป็นเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย ความพร้อมในทุกด้านจะเป็นตัวช่วยลดอุปสรรคและปัญหาในการที่จะบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นรัฐบาลจึงมีมติเห็นชอบในการส่งเสริมนโยบาย Amazing Thailand เป็นทางเลือก (Alternative) ในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยจะสามารถดึงเงินตราจากนักท่องเที่ยวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี โดยศึกษาจากวัตถุประสงค์ของนโยบาย Amazing Thailand 1998-1999 ซึ่งมีดังนี้

1. เพื่อณรงค์ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปลายปี 2541 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ ในปี 2542
2. เพื่อยกระดับคุณภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและใช้เป็นปัจจัยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั่วภูมิภาคเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ คุ้มค่าต่อการท่องเที่ยว
4. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและการใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการดำเนินการ

เป้าหมายจากตลาดต่างประเทศ

มีจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพจากตลาดเป้าหมายหลักเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น มีวันพักผ่อนวันและนารายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น

กล่าวคือในตลอดช่วง 2 ปี (2541-2542) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาอย่างน้อย 17 ล้านคน นารายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่า 600,000 ล้านบาท

เป้าหมายภายในประเทศ

ส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 22 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศอย่างน้อย 415,000 ล้านบาท

ผู้ศึกษามีความสนใจนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งเป็นนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอย่างหนึ่ง โดยมีเป้าหมายในการเงินตราต่างประเทศจากรายได้การท่องเที่ยวผู้ศึกษาได้ทำงานด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอยู่ในจุดผ่านเข้าออกประเทศที่ใหญ่ที่สุดจึงเห็นว่าหลักการศึกษานโยบายดังกล่าวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศโดยผ่านการแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ จุดที่มีชาวต่างชาติผ่านเข้าออก ซึ่งทำให้สามารถใช้ตัวเลขจากการแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นตัวชี้ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของการแลกเปลี่ยนว่าจะมีอัตราเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบาย Amazing Thailand ในฐานะเครื่องมือชนิดหนึ่งที่สามารถในการนำเงินตราเข้าประเทศ

2. เพื่อศึกษาว่านโยบาย Amazing Thailand มีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ

3. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพ ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะกรณีส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพ
2. ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2542

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary research) ซึ่งใช้ข้อมูลจากแหล่งศึกษาต่อไปนี้

1. รายงานผลประกอบส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ ประจำปี พ.ศ. 2541- 2542³

---

³ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, **รายงานผลประกอบการ** (กรุงเทพมหานคร: ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2541-2542), หน้า 2.

2. รายงานผลการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999 ในช่วง 1 ปี (1 มกราคม-31 ธันวาคม 2541) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย)⁴

3. รายงานผลการดำเนินงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการปีท่องเที่ยวไทยประจำปี 2541 ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน⁵

4. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบว่านโยบาย Amazing Thailand สามารถนำเงินตราต่างประเทศได้เพียงใด

2. ทำให้ทราบว่านโยบาย Amazing Thailand นั้น มีความสอดคล้องกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรและมีผลต่อเศรษฐกิจเพียงใด

3. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ศึกษาในด้านนโยบายสาธารณะรวมถึงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

---

⁴การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), “รายงานผลการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999,” ใน ช่วงปี 1 (1 มกราคม-31 ธันวาคม 2541) เสนอคณะรัฐมนตรี (กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542), หน้า 48.

⁵กองติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, “รายงานผลการดำเนินงานรอง ททท. ตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการปีท่องเที่ยวไทยประจำปี 2541 ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน,” (กรุงเทพมหานคร: กองติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541), หน้า 43-44.

นิยามศัพท์

1. นโยบาย Amazing Thailand หมายถึง นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นผู้สนองต่อสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นต้นสังกัด ภายใต้แนวคิด (Concept) มหัศจรรย์ปีท่องเที่ยวไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักในรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งจะส่งผลดีในการนำรายได้เข้าประเทศและเงินไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ

2. Exchange Counter คือ สถานที่ประกอบการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งมีทั้งหมด 10 แห่งกระจายไปตามจุดต่าง ๆ ทั้งหมดทำอากาศยานกรุงเทพ โดยแยกเป็น 3 อาคาร และแยกย่อยเป็นขาเข้าขาออกอย่างละ 5 แห่ง

2.1 อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศอาคาร 1 (International Building-Terminal 1)

2.2 อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศอาคาร 2 (International Building-Terminal 2)

2.3 อาคารผู้โดยสารภายในประเทศ (Domestic Terminal)

2.4 ห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า (Arrival Hall)

2.5 ห้องโถงผู้โดยสารขาออก (Departure Hall)

ในส่วนจุดแลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Booth) นั้นจะเปิดดำเนินการตลอด 24 ชั่วโมง โดยแยกเป็นจุดแลกเปลี่ยนขาเข้าและขาออก

1. ขาเข้านั้นรับซื้อเงินตราต่างประเทศ (Foreign Currency) และรับซื้อเช็คเดินทาง (Traveller Cheque, T/C) ให้บริการบัตรเครดิต (Cash-Advance)

2. ขาออกจะให้บริการทั้งซื้อและขาย (Bought and Sold) เงินตราต่างประเทศ เช็คเดินทางและบัตรเครดิต

ซึ่งการดำเนินการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรานี้จะขึ้นตรงต่อสาขาทำอากาศยานกรุงเทพแต่ให้บริการเฉพาะแลกเปลี่ยนเงินตราเท่านั้น

3. Exchange Rate คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 Buying Rate (Bought) อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารรับซื้อเงินตราต่างประเทศ

3.2 Selling Rate (Sold) อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารขายเงินตราต่างประเทศ

3.3 Sight Bill (T/C) อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารรับซื้อเช็คเดินทาง (Traveller Cheque) โดยยังไม่ได้หักค่าธรรมเนียมและอากรแสตมป์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย “อเมซซิ่ง ไทยแลนด์” (Amazing Thailand) เป็นนโยบาย อเมซซิ่งไทยแลนด์กับความสามารถในการนำเงินตราเข้าประเทศนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเป็นอย่างมาก การวิเคราะห์หรือหาข้อสรุปในการดำเนินนโยบายนั้นว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อใคร และจะมีผลกระทบอย่างไรบ้าง

นโยบายสาธารณะ

1. การกำหนดนโยบาย
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. การประเมินผลนโยบาย

แนวคิดนโยบายเศรษฐกิจเสรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ถึงฉบับที่ 9 กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ

แนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจท่องเที่ยว

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

นโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะ เป็นแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการวิเคราะห์นโยบายในการศึกษาถึง อเมซซิ่งไทยแลนด์กับความสามารถในการนำเงินตราเข้าประเทศนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเป็นอย่างมาก การวิเคราะห์หรือหาข้อสรุปในการดำเนินนโยบายนั้นว่าจะดำเนินการอย่างไร และจะมีผลกระทบอย่างไรบ้าง

ความหมายของนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบายสาธารณะในความคิดของผู้ศึกษาเองมีความเข้าใจว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งใดหรืออะไรที่รัฐ เป็นผู้กระทำเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสาธารณชนส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงถึงผลกำไรหรือสภาวะขาดทุนดังเช่นองค์กรเอกชนหรือบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ได้ดำเนินการซึ่งในภาคเอกชนมักจะคำนึงถึงเรื่องของผลประโยชน์ประกอบการเป็นด้านหลักโดยบริษัทห้างร้านและภาคเอกชนจะเน้นในเรื่องของผลกำไรจากการประกอบธุรกิจเป็นอันดับแรกและ สุขชัย ยาวะประภาส⁶ ได้อ้างถึง นักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้เสนอแนวคิดในเรื่องนโยบายสาธารณะไว้ได้แก่

โทมัส ดาย (Thomas Dye) นิยามว่า นโยบายสาธารณะ คือสิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

ลาสเวลล์ และแคปแลน(Lasswell and Kaplan) ซึ่งว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึงแผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้นอันรวมถึงเป้าหมาย สิ่งที่มีคุณค่าและแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ

คาร์ล ฟรีดริช (Carl J. Friedrich) กล่าวว่า นโยบายคือข้อเสนอสำหรับแนวทางการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือรัฐบาลภายในสภาพแวดล้อมแบบหนึ่งซึ่งจะมีทั้งอุปสรรคและโอกาสบางประการด้วย อุปสรรคและโอกาสที่พึงมีนั่นเอง มีผลผลักดันให้มีการเสนอนโยบายขึ้นมา เพื่อใช้ประโยชน์และเอาชนะสภาพการณ์เช่นนั้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดนั่นเอง

เดวิด อีสตัน (David Easton) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การจัดสรรผลประโยชน์ หรือสิ่งดีที่มีคุณค่าระหว่างปัจเจกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระบบสังคมการเมือง

---

⁶สุขชัย ยาวะประภาส, **นโยบายสาธารณะ**, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า35.

อมร รัชสาสัย⁷ ซึ่งว่านโยบายตามความหมายกว้างก็คือ ความคิดของรัฐบาลที่ว่า จะทำอะไรหรือ อย่างไร เพียงใด เมื่อใดโดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1) การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการกระทำ
- 2) การกำหนดแนวทางใหม่ ๆ และ
- 3) การกำหนดการสนับสนุนต่าง ๆ

กุลชน ธนาพงศ์ธร⁸ ได้สำรวจความหมายของนโยบายสาธารณะในทรรศนะของนักวิชาการหลายท่านทั้งไทยและต่างประเทศแล้วสรุปว่า นโยบายสาธารณะน่าจะหมายถึง แนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาล (ไม่ว่าระดับ) หนึ่ง ๆ ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางซึ่งนำไปให้มีการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั่นเอง

ศุภชัย ยาวะประภาส ได้นิยามว่าเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีตกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

สมบัติ ชำรงชัญญวงศ์ มีแนวคิดในเรื่องนโยบายสาธารณะว่า นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมือง และนโยบายสาธารณะจะส่งผลกระทบต่อทางใดทางหนึ่งต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน อาทิเช่น สิ่งที่รัฐบาลกระทำหรือไม่กระทำเกี่ยวกับปัญหามลพิษ ปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว ปัญหาการจราจร หรือปัญหาความปลอดภัยของสาธารณชน จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น หรือเลวลง สิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจ

⁷อมร รัชสาสัย, **การพัฒนานโยบาย**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520), หน้า 2.

⁸กุลชน ธนาพงศ์ธร, **“การศึกษารัฐศาสตร์ แนวทางนโยบายสาธารณะ,”** ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 8-15 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2520).

⁹สมบัติ ชำรงชัญญวงศ์, **นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540), หน้า 4.

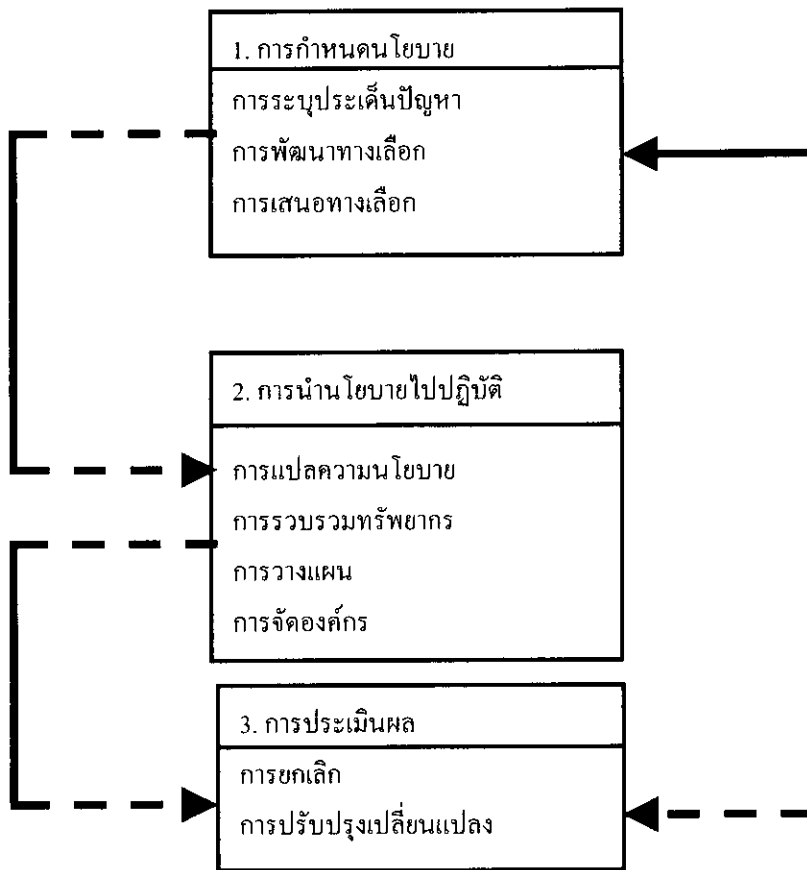
เข้าใจให้ชัดเจนอีกประการหนึ่งก็คือ นโยบายสาธารณะมิได้ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบเหมือนกันทุกกรณี ในทางตรงกันข้าม นโยบายสาธารณะบางนโยบายอาจทำให้ประชาชนบางกลุ่มได้ประโยชน์ แต่ประชาชนบางกลุ่มเสียประโยชน์

นโยบายสาธารณะจะเกิดขึ้นมาได้นั้นต้องประกอบด้วย 3 ขั้นตอนได้แก่

1. การกำหนดนโยบาย
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. การประเมินผลนโยบาย

ในขั้นการกำหนดนโยบายนั้นจะหมายถึง การระบุประเด็นปัญหา การพัฒนาทางเลือกและการเสนอทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อกำหนดเป็นนโยบายส่วนในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะรวมการแปลความนโยบายให้อยู่ในรูปที่วางแผนปฏิบัติได้ การรวบรวมการรวบรวมทรัพยากรการวางแผน การจัดการองค์การและการดำเนินงานซึ่งในส่วนของกรนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะไม่ลงรายละเอียดส่วนในขั้นการประเมินผลนโยบายจะหมายรวมถึงการนำผลประโยชน์ไปใช้ซึ่งอาจส่งผลไปสู่การยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนนโยบายในที่สุด

รูปแบบขั้นตอนของนโยบาย

ที่มา: ศุภชัย ยาวะประภาส. **นโยบายสาธารณะ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

1. การกำหนดนโยบาย

ขั้นแรกของขั้นวางแผนนโยบาย คือ การกำหนดนโยบายซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวเนื่องกันหลายประการที่สำคัญได้แก่ การระบุประเด็นปัญหาการพัฒนาทางเลือกและการเสนอทางเลือก

1.1 ระบุปัญหา

ในการระบุปัญหาเรื่องร่างนโยบายนั้น มักจะมีส่วนเกี่ยวเนื่องใน สถานการณ์หลาย ๆ ด้านไม่จะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยนโยบาย ที่จะถูกหยิบยกขึ้นมา

พิจารณานั้นจะเป็นนโยบายที่ใช้การพิจารณาตามวาระปกติหรือเป็นนโยบายที่ใช้กรณีฉุกเฉินและเร่งด่วนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของปัญหา เช่น ความรุนแรงของปัญหา เป็นต้น

ศุภชัย ยาวะประภาส¹⁰ ให้ทัศนะว่าปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจและอื่น ๆ ที่ปรากฏทั่วไปจะปรากฏเป็นปัญหาหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของนักวิเคราะห์นโยบายและ/หรือผู้กำหนดนโยบาย การพิจารณาวิเคราะห์ว่าปมปัญหาคืออะไร ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และที่สำคัญที่สุด คือ ความคิดริเริ่ม (Creativity) ทั้งนี้เนื่องจากปัญหานโยบายนั้นเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและเข้าใจยาก ยิ่งกว่านั้นการระบุประเด็นปัญหานี้ต้องกระทำอย่างรอบครอบรัดกุม ต้องแยกให้ออกมาระหว่าง “อาการของปัญหา” และ “สาเหตุของปัญหา” การระบุปัญหานี้มีความสำคัญมากเพราะว่าสาเหตุของปัญหาจะเป็นตัวกำหนดทางแก้ปัญหานั้นและนโยบายหลายครั้งรัฐบาลของหลายประเทศกระทำสิ่งที่นักวิชาการเรียกว่า ความผิดพลาดแบบที่สาม (Type III Error) นั่นคือ การพยายามหาคำตอบที่ถูกให้คำถามที่ผิดนโยบายต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นมุ่งแก้สิ่งที่ไม่ใช่ปัญหา สิ่งที่เป็นปัญหาจึงไม่ได้รับการแก้ไขและคงเป็นปัญหาเรื่อยไป ในการระบุประเด็นปัญหานี้ประเด็นแรกที่เราควรทำความเข้าใจ คือลักษณะหรือธรรมชาติ ของปัญหานโยบาย ซึ่งมักมีลักษณะพิเศษต่างจากปัญหาทั่วไปและประเด็นที่สอง คือ วิธีการต่าง ๆ ที่อาจช่วยให้การจัดโครงสร้างของปัญหา หรือระบุประเด็นปัญหาที่ชัดเจนขึ้น

1.2 การพัฒนาทางเลือก

ภายหลังจากที่ได้ศึกษาถึงวิธีการที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของนโยบาย ขั้นตอนโดยต่อเนื่องจากการระบุปัญหาก็คือ “การพัฒนาทางเลือก” ซึ่งจะต้องได้รับการศึกษาและพิจารณาโดยละเอียด เนื่องจากว่าการพัฒนาทางเลือกนั้นเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลในเบื้องต้นให้เห็นนโยบายที่กำหนดขึ้นนั้นประสบความสำเร็จหรือ

¹⁰ศุภชัย ยาวะประภาส, เรื่องเดียวกัน, หน้า35.

ล้มเหลวได้ รวมไปถึงผลกระทบที่อาจส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย สำหรับในกรณีนี้ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์¹¹ มีแนวความคิดว่า

“การพัฒนาทางเลือกนโยบายเพื่อนำเสนอทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตัดสินใจเลือกของผู้ตัดสินใจนโยบาย ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสอดคล้องกับความต้องการของผู้ตัดสินใจนโยบาย และเมื่อผู้ตัดสินใจเลือกนโยบายแล้ว เมื่อนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ จะต้องมั่นใจว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง สามารถแก้ปัญหาสาธารณะตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ และก่อให้เกิดความพอใจแก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาการพัฒนาทางเลือกนโยบายเพื่อนำไปสู่การกำหนดทางเลือกนโยบายที่เหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่นักวิเคราะห์จะต้องให้ความสนใจทั้งในเชิงทฤษฎีและการประยุกต์อย่างรอบคอบ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อให้ผู้ตัดสินใจสามารถเปรียบเทียบทางเลือกในการตัดสินใจในแต่ละทางเลือกได้อย่างชัดเจน”

จากคำอธิบายในเรื่องของการพัฒนาทางเลือก จะพบว่าต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้ การพัฒนาทางเลือกให้มีความหลากหลายนับว่ามีความสำคัญเช่นกัน โดยในประเด็นนี้ สุกชัย ยาวะประภาส¹² ได้เสนอแนวคิดว่า

“เมื่อนักวิเคราะห์หันนโยบายสามารถระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยกำหนดเป็นปัญหา นโยบายออกมาเรียบร้อยแล้ว กิจกรรมต่อไปที่ต้องการกระทำ คือ การพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหา โดยทั่วไป ทางเลือกมักกำหนดได้ไม่ยากนัก จากความรู้ทางทฤษฎีเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจะช่วยให้นักวิเคราะห์สามารถมองเห็นทางเลือกหลาย ๆ ทางในการแก้ปัญหาประเด็นสำคัญยิ่งกว่า คือ การมองเห็นทางเลือกจำนวนมากและหลากหลาย เช่น การวิเคราะห์ให้ชัดเจนถึงผลดีและผลเสียต่าง ๆ ของทางเลือกแต่ละทาง ทั้งนี้เพื่อ

¹¹ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, เรื่องเดิม, หน้า 355-356.

¹² สุกชัย ยาวะประภาส, เรื่องเดิม, หน้า 35.

รวบรวมไว้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ไปกำหนดเป็นนโยบายต่อไป ในการวิเคราะห์ทางเลือกนั้นมีเทคนิคและวิธีการมากมายหลายวิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ อาทิ การวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time-Series Analysis) การประมาณแนวโน้มแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Least-Squares Trend Estimation) การทำนายภัยธรรมชาติ (Catastrophe Methodology) การวิเคราะห์แบบแผนและโครงสร้างทฤษฎี (Theory Mapping) และการประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Assessment Technique) เป็นต้น”

1.3 การเสนอทางเลือก

การเสนอทางเลือกเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการพัฒนาทางเลือกนโยบาย ในขั้นตอนนี้ต้องตระหนักถึงความเป็นไปได้และความสามารถที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับสภาพของปัญหาซึ่งต้องใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจที่จะเลือกสรรตัวเลือกที่ได้รับความเห็นชอบในการนำมาพิจารณา นโยบาย โดยในกรณีนี้ ศุภชัย ยาวะประภาส¹³ ได้เสนอแนวคิดว่า

“การเสนอทางเลือกที่เหมาะสม ในการเสนอทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายตัดสินใจเลือกเป็นนโยบายนั้นควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่สำคัญหลายประการ เกณฑ์เหล่านี้ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความพอเพียง (Adequacy) ความเป็นธรรม (Equity) ความสามารถในการตอบสนอง (Responsiveness) และความเหมาะสม (Appropriateness)

1. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย การพิจารณาทางเลือกโดยใช้ประสิทธิภาพเป็นเกณฑ์ทำได้โดยการวิเคราะห์ว่าทางเลือกนั้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์ก็ผ่านการพิจารณา ถ้าไม่บรรลุก็ถือว่ายังไม่ผ่าน

¹³ศุภชัย ยาวะประภาส, เรื่องเดิม, หน้า 37.

2. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลผลิต หรือให้บริการ โดยมีต้นทุนต่อหน่วยต่ำที่สุด การวิเคราะห์ทางเลือกโดยใช้ประสิทธิภาพเป็นเกณฑ์ ทำได้โดยการเปรียบเทียบ ต้นทุนต่อหน่วยของผลิตผลหรือบริการ โดยทั่วไปถ้าต้นทุนต่ำกว่าค่าที่เป็นตัวเงินของผลิตผลหรือบริการ แสดงว่าการดำเนินการนั้น ๆ มีประสิทธิภาพ ในกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบการดำเนินการต่าง ๆ การดำเนินการที่มีสัดส่วนของผลิตผลหรือบริการต่อต้นทุนสูงที่สุด

3. ความเพียงพอ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายภายใต้เงื่อนไขทางทรัพยากรที่มีอยู่ โดยทั่วไปเงื่อนไขทางทรัพยากรมักวัดในรูปของงบประมาณที่มีอยู่ ซึ่งอาจจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ งบประมาณที่จำกัดแน่นอนเพิ่มไม่ได้อีกแล้ว และงบประมาณที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

4. ความเป็นธรรม เกณฑ์เรื่องนี้พิจารณาได้จากการกระจายตัวของผลการดำเนินการตามทางเลือกที่มีต่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ทางเลือกที่เป็นธรรม คือทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ โดยเท่าเทียมกัน ทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการกระจายรายได้หรือการสาธารณสุขการทั้งหลายมักนิยมวิเคราะห์โดยอาศัยเกณฑ์นี้

5. ความสามารถในการตอบสนอง เกณฑ์เรื่องนี้พิจารณาได้จากระดับความสามารถของทางเลือกในการตอบสนองความต้องการกลุ่มต่าง ๆ ความชอบกลุ่มต่าง ๆ และค่านิยมพื้นฐานสามารถทำให้กลุ่มที่มีความจำเป็นสูงได้รับผลจากการทางเลือกนั้นด้วย

6. ความเหมาะสม เกณฑ์นี้ต่างจากเกณฑ์อื่นที่กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ เกณฑ์ที่นำเอาเกณฑ์อื่น ๆ หลายเกณฑ์มาพิจารณาพร้อมกัน เกณฑ์นี้พิจารณาลึกลงไปถึงคุณค่าและความเหมาะสมทางเลือกที่กำหนดไว้ เกณฑ์อื่นมักถือว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่กำหนดไว้แล้ว ไม่มีการตั้งคำถามว่าสิ่งที่กำหนดไว้นั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ แต่เกณฑ์นี้พิจารณาถึงความเหมาะสมของเป้าหมายด้วย”

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบาย (Policy Process) เนื่องจากการที่นโยบายที่ได้กำหนดมานั้นจะบรรลุเป้าหมายหรือประสบกับความล้มเหลวนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ศุภชัย ขาวะประภาส¹⁴ ได้เสนอความคิดและอธิบายถึงความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า

ภายหลังจากการกำหนดทางเลือกทางใดทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดในนโยบายแล้วขั้นตอนต่อไปที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการพยายามกำหนดนโยบายที่ดีคือการนำนโยบายที่กำหนดไว้อย่างคิ่้นไปปฏิบัติให้บังเกิดผล ขั้นตอนนี้เรียกว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้มักเป็นขั้นตอนที่ถูกกละเลยและไม่ให้ความสำคัญทั้งที่ขั้นตอนนี้เองจะเป็นขั้นที่สำคัญมากในการชี้ความสำเร็จ หรือล้มเหลวของนโยบาย

ความหมายและลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัตินับเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งอีกขั้นตอนหนึ่งซึ่งเป็นตัวแปรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินนโยบายได้โดยในหัวข้อนี้ สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์¹⁵ ได้เสนอแนวคิดทั้งได้อ้างอิงถึงนักวิชาการที่มีแนวคิดในเรื่องความหมายและการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ดังนี้

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) และนโยบายสาธารณะ (Public Policy) ทั้งนี้เพราะว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยทั่วไป ในกิจกรรมของรัฐ คือ ขั้นตอนเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการกำหนดนโยบาย และเมื่อนโยบายได้รับความเห็นชอบในการนำไปประกาศใช้ในลักษณะต่าง ๆ อาทิเช่น พระราชบัญญัติ คำสั่งฝ่ายบริหารหรือมติคณะรัฐมนตรี คำพิพากษาของศาลสูงหรือศาลฎีกาหรือประกาศ

¹⁴ศุภชัย ขาวะประภาส, เรื่องเดียวกัน, หน้า87-118.

¹⁵สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 395-401.

กฎกระทรวงต่าง ๆ และเมื่อนโยบายถูกนำไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง ถ้านโยบายไม่มีความเหมาะสมไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็กับประชาชนตามทีคาดหวังไว้ ไม่ว่าจะนโยบายนั้นจะถูกนำไปปฏิบัติให้ได้อย่างไรก็ตาม แสดงว่านโยบายนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลวในกรณีทีนโยบายดีแต่ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ดี ก็จะไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ

Walter Williams¹⁶ เป็นนักวิเคราะห์ทีอยู่ในยุคต้นๆของการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้ให้ทัศนะว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติคือความพยายามทีจะตัดสินความสามารถขององค์การ ในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง (a cohesive organizational unit) และกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

จากแนวคิดของ Williams แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า Williams ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีองค์การ โดยถือว่าความสามารถขององค์การคือปัจจัยสำคัญทีมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยชี้ให้เห็นลักษณะสำคัญคือ

ประการแรก องค์การต้องมีความสามารถในการรวบรวมคนและทรัพยากรขององค์การ ให้มีเอกภาพซึ่งปรากฏการณ์นี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้นำขององค์การเป็นผู้ทีมีภาวะผู้นำสูง (leadership) และเข้าใจถึงความสำคัญของพลังในการร่วมมือของบุคลากรในองค์การ รวมทั้งทรัพยากรทีมีอยู่ทั้งหมดขององค์การ เพื่อรับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประการที่สอง ความพยายามในการกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การซึ่งหมายความว่าผู้นำองค์การจะต้องชี้ให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

---

¹⁶Walter Williams อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงค์ธัญวงศ์, **นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540), หน้า 398-399.

ภายในองค์การมีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายซึ่งองค์การรับมาเป็นวัตถุประสงค์ขององค์การให้ชัดเจน โดยจะต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการกระตุ้น (motivation) รวมทั้งการกำหนดสิ่งจูงใจ (incentives) แก่ผู้ปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีขวัญและกำลังใจ (Morale) ที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

Jeffrey L. Pressman และ Aarom Wildavaky¹⁷ ผู้บุกเบิกและจุดประกายของการศึกษานโยบายไปปฏิบัติให้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งการศึกษานโยบายไปปฏิบัติได้รับการยอมรับเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง ของกระบวนการนโยบายสาธารณะ

ในขั้นต้น Pressman และ Wildavsky ได้กล่าวถึงนิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเรียบง่ายว่าหมายถึง สิ่งที่ได้กล่าวไว้ในพจนานุกรม ของ Webster และ Roget ซึ่งกล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การดำเนินงานให้ลุล่วง ให้ประสบความสำเร็จ ให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิต และให้สมบูรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติอยู่ และเป็นธรรมชาติของนโยบาย

หากพิจารณาความหมายตามนัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นภารกิจขององค์การที่จะต้องรับผิดชอบนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ในทุกด้าน ทั้งความเรียบร้อยในการดำเนินงาน ความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การก่อให้เกิดผลผลิตที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่องค์การราชการปฏิบัติอยู่เป็นงานกิจวัตร (Routine)

การศึกษานโยบายไปปฏิบัติยังเกี่ยวข้องกับปัญหาของการประเมินความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและการตีความข้อปฏิบัติที่ตีลักษณะทั่วไป ลงสู่การตัดสินใจเฉพาะด้านที่ต้องมีผู้เข้าร่วมมากมาย และมีมุมมองที่หลากหลายการบรรลุเป้าหมายประสงค์

---

¹⁷Jeffrey L. Pressman และ Aarom Wildavaky อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์, **นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540), หน้า 399-400.

ผ่านการตัดสินใจเฉพาะด้าน ณ ระดับใด ย่อมเป็นการวัดระดับของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คุณลักษณะสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามความหมายของ Peesman และ Wildavaky อาจจำแนกให้เห็นชัดเจนได้ดังนี้¹⁸

ประการแรก การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการซึ่งต้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประการที่สอง กระบวนการหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ามาตรการในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติให้บรรลุประสงค์จึงเป็นเสมือนเข็มมุ่งของการปฏิบัติ ดังนั้นการกำหนดเป้าประสงค์จึงต้องคำนึงความชัดเจน ความเที่ยงตรงในการแก้ไขปัญหา และความเป็นไปได้ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ส่วนการปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์จะต้องประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเหมาะสม มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ บุคลากรที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจนและผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำสามารถกระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติมีความตั้งใจและความเชื่อมั่นที่จะกระทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ประการที่สาม การประเมินผลสำเร็จเป็นการกำหนดกรอบในการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีความชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลสำเร็จให้ชัดเจนเป็นที่ยอมรับแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น การประเมินผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงต้องมีทั้งความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งหมายความว่า การประเมินผลจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบถูกต้องตามระเบียบวิธีการประเมินผล (method) เพื่อให้ประเมินผลสำเร็จสามารถระบุระดับของความสำเร็จได้ชัดเจน และสามารถให้ข้อเสนอแนะได้ว่า

¹⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 400-401.

มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง

ประการที่สี่ การแปลงความเป็นนามธรรมของเป้าประสงค์ไปสู่ความเป็นรูปธรรมที่มีความเฉพาะเจาะจง และสามารถทำไปปฏิบัติได้ ซึ่งผู้รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในการกระทำดังกล่าว เพื่อให้ผู้ปฏิบัติปราศจากความคลุมเครือ และมีความชัดเจนต่อภารกิจที่ตนจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จจากกล่าวได้ว่าการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดส่วนหนึ่งในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประการสุดท้าย การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่ร่วมรับผิดชอบจำนวนมาก ทั้งบุคลากรภายในหน่วยงานเดียวกันและบุคลากรระหว่างหน่วยงานที่ต้องทำงานประสานกัน ดังนั้น การสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและทั้งระหว่างบุคลากรภายในหน่วยงานเดียวกันและระหว่างหน่วยงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะถ้าบุคลากรผู้ปฏิบัติขาดความร่วมมือที่ดีต่อกันหรือขาดความเข้าใจต่อความสำคัญในการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด หรือเกิดความขัดแย้งในระหว่างผู้ปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ความร่วมมือด้วยความเข้าใจต่อการบรรลุเป้าประสงค์ร่วมกันจะส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการส่วนใหญ่มักเห็นพ้องต้องกันในประเด็นที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติกระบวนการ นั่นคือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นมีตอนในการดำเนินกิจกรรม ไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ชั้กช่ยอน แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และประเด็นที่สอง คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งในขั้นตอนนโยบายทั้งหมด โดยเป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย

3. การประเมินผลนโยบาย

การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) ถือเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งและเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญยิ่งในทางกระบวนการนโยบายซึ่งการประเมินผล (Evaluation) ถือเป็นเกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินว่านโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นและได้นำไปปฏิบัติประสพกับความล้มเหลวและส่งผลกระทบในเชิงลบขั้นรุนแรงจากการปฏิบัตินโยบาย

ความหมายของการประเมินผลนโยบาย

ในหัวข้อเรื่องความหมายของการประเมินผลนโยบายมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

ทิพาพร พิมพิสุทธิ์¹⁹ ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่าการประเมินผลเป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นกระบวนการวัดและการประเมินประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ โดยอาจจะนำเอาเทคนิควิธีทางวิทยาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้กับการประเมินโครงการ หรือนโยบายต่างๆ อย่างเป็นระบบ การประเมินผลจึงมีลักษณะการวิจัยประเมินผลดังนี้

1. เป็นกระบวนการที่มีเหตุผล กล่าวคือ
  - 1.1 มีการคิดเป็นระบบตั้งแต่เป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะประเมินคืออะไร
  - 1.2 วิธีเก็บข้อมูล จะวัดอะไรและอย่างไร
  - 1.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาอย่างไร เพื่อหาคำตอบอะไร
- เป็นต้น
2. เป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับการเมือง กล่าวคือ
  - 2.1 เมื่อมีการตัดสินใจเกิดขึ้นเมื่อใดที่จะนำไปสู่โครงการใหม่ ๆ หรือนโยบายใหม่ ๆ จะมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

---

¹⁹ทิพาพร พิมพิสุทธิ์, **การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: เอกสารประกอบการบรรยาย PS711** (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544), หน้า 13.

จำนวนมากน้อยเพียงใด จะกระจายการให้บริการหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการให้แก่ใคร ที่ใด เวลาใด มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

2.2 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมจากโครงการหรือนโยบายของรัฐจะต้องมีการวิเคราะห์ และประเมินซึ่งจะเลือกวิเคราะห์และประเมินปัญหาใดอย่างไรและจะใช้ผลของการประเมินเพื่ออะไร เป็นประเด็นทางการเมืองเช่นกัน

อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี²⁰ ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลว่าเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งในแง่ประสิทธิผล และประสิทธิภาพรวมถึงการตรวจสอบผลกระทบต่าง ๆ ของนโยบายด้วย

กวี รัชชชน²¹ ได้เสนอวงจรกระบวนการประเมินผล ซึ่งพัฒนามาจากกระบวนการของนักวิชาการหลายท่าน ผสมกับกระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหรือวิเคราะห์ปัญหา เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบาย แผนงานและโครงการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการประเมินผลและการเลือกแนวทางและเทคนิคการประเมินผล

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการตามนโยบาย และหรือแผนและหรือโครงการ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณลักษณะคุณภาพและหรือเชิงปริมาณ

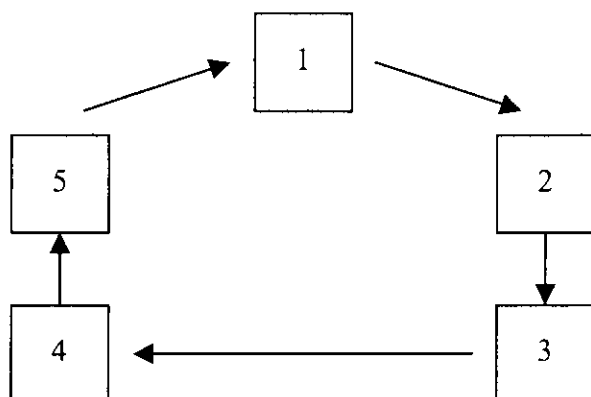
ขั้นที่ 5 การแปลความหมายและนำเสนอผลการประเมินผล

---

²⁰อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี, **การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: เอกสารประกอบการบรรยาย PS 711** (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง (อัครา), 2544), หน้า 31.

²¹กวี รัชชชน, **การสัมมนาการบริหารรัฐกิจและประเมินผลนโยบายสาธารณะ** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541), หน้า 36.

ขั้นตอนทั้งหมดเป็นวงจรหรือวัฏจักรดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วงจรกระบวนการประเมินผล

ที่มา: กวี รักษ์ชน. **การสัมมนาการบริหารรัฐกิจและประเมินผลนโยบายสาธารณะ.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

John M. Owen²² ให้ทัศนะไว้ว่า การประเมินผลหมายถึงกระบวนการจัดหาข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกประเมินการวางแผน แผนงาน นโยบาย ผลผลิตและปัจเจกบุคคล ดังนั้น แนวความคิดของ Owen จึงมีความครอบคลุมสาระสำคัญและขอบเขตของการประเมินผลพอสมควร แม้จะยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งหมดก็ตาม

ในส่วนของ ศุภชัย ขาวะประภา²³ ได้ให้รายละเอียดในประเด็นของการประเมินผลทั้งยังได้กล่าวถึงแนวทางในการประเมินผลที่สำคัญไว้ในหนังสือ “นโยบายสาธารณะ” ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

²²John M. Owen, **Program Evaluation: Forms and Approach St. Leonards** (Australia: Allen & Unwin Pty, 1993), 3.

²³ศุภชัย ขาวะประภา, เรื่องเดิม, หน้า 122.

นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาล เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วผลของนโยบายที่เกิดขึ้นอาจสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เมื่อแรกกำหนดนโยบายอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์เลย อาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่นำไปสู่ปัญหาของประเทศในด้านอื่นหรืออาจก่อให้เกิดผลในทางดีที่ไม่คาดการณ่มาก่อน ผลของนโยบายทั้งผลทางตรง ทางอ้อม ผลในระยะสั้นหรือในระยะยาว ล้วนมีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลในโอกาสต่อไป บทเรียนจากสำเร็จหรือล้มเหลวที่เกิดขึ้นจะมีส่วนช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเนื้อหา และวิธีการดำเนินงานของนโยบายให้รอบคอบรัดกุมขึ้น จากการศึกษาที่ได้เสนอแนวคิดของนักวิชาการในเรื่องของความหมายของการประเมินผลนโยบายไปโดยสังเขปแล้วนั้น ในการประเมินผลนโยบาย “Amazing Thailand” ก็ความสามารถในการนำเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง) จะใช้การประเมินผลประเภท พิจารณาความเหมาะสมและใช้วิธีการประเมินแบบอนุกรมเวลาแบบขาดตอนตามแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาส²⁴ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมอย่างยิ่งในการศึกษาซึ่งจะได้เสนอรูปแบบและวิธีการดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลแบบพิจารณาความเหมาะสม (Decision Theoretical evaluation)

เป็นแนวทางการประเมินผลที่มุ่งสร้างข่าวสารที่ถูกต้องและเชื่อถือได้เกี่ยวกับผลของนโยบาย การประเมินผลแบบนี้เน้นการพยายามที่จะนำเอาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย เข้าพิจารณา ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะอธิบายให้ชี้ชัดลงไปก็คือว่าการประเมินผลในรูปแบบนี้มีลักษณะการประเมินผลที่มีความเฉพาะเจาะจงลงไปตามวัตถุประสงค์ทำให้การพิจารณามีความชัดเจนและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยที่ผู้ศึกษาเองได้เลือกรูปแบบการประเมินผลชนิดนี้ในการวิเคราะห์และศึกษานโยบาย Amazing Thailand ก็ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นและสามารถปรับใช้ได้เหมาะสมง่ายต่อการทำความเข้าใจ

²⁴ศุภชัย ยาวะประภาส, เรื่องเดียวกัน, หน้า160.

2. วิธีการวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบขาดตอน (Interrupted Time Series Analysis)

วิธีการวิเคราะห์ในรูปแบบนี้จะเป็นไปตามแนวคิดของ สุกชัย ยาวะประภาส ซึ่งรูปแบบและวิธีการนั้นมีความสอดคล้องและเหมาะสมในการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย Amazing Thailand เป็นอย่างมาก โดยวิธีการวิเคราะห์แบบนี้จะแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากนโยบายไปปฏิบัติซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของตารางและหรือค่าทางสถิติและกราฟแบบต่าง ๆ ซึ่งวิธีนี้เหมาะสำหรับการประเมินผลนโยบายที่มีกลุ่มเป้าหมายหลักเพียงกลุ่มเดียว หรือมีขอบเขตการดำเนินงานที่แน่นอนเพียงแห่งเดียว เช่นเดียวกันกับการศึกษาถึงความสามารถในการนำเงินตราเข้าประเทศตามนโยบาย Amazing Thailand ที่รัฐได้รณรงค์เพื่อหวังผลหลัก ๆ เพียงอย่างเดียว นั่นก็คือ นำเงินตราจากนักท่องเที่ยวเข้าประเทศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ

แนวคิดนโยบายเศรษฐกิจเสรี

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันแนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจเสรีนั้นทรงอิทธิพลต่อสังคมชุมชนระหว่างประเทศเป็นอย่างสูง การดำเนินนโยบายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของการเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเปิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยแล้วย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงการเปิดกว้างเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก อันนำมาซึ่งรายได้มูลค่ามหาศาล การศึกษา ลึกลงไปในรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องของเศรษฐกิจแบบเสรีอันมีรากฐานมาจากลัทธิทุนนิยมหรือเสรีนิยมนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องกล่าวถึงในที่นี้

หลักการและแนวคิดทุนนิยม

เสรี ลีลาลย์²⁵ ได้กล่าวถึงแนวคิดทุนนิยมที่ได้เสนอโดย อดัม สมิท มีหลักกว้าง ๆ อยู่ 3 ประการ คือ การให้สิทธิแก่เอกชนในการประกอบธุรกิจเต็มที่หรือที่เรียกว่า Laissez Faire ซึ่งมีองค์ประกอบได้แก่

1. เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
2. ธุรกิจมีเสรีภาพในการแข่งขันการผลิตและการทำกำไร
3. ผู้บริโภคมีเสรีภาพในการเลือกบริโภคเต็มที่ หลักอิสรภาพของเอกชนจึงเป็นเสมือน “เมืองแห่งธรรมชาติหรือ natural order โดยถือว่าหากปล่อยให้เอกชนดำเนินการผลิตไปโดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐแล้วประเทศหรือสังคมนั้นก็จะได้รับผลผลิตสูงสุดและสังคมก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีอย่างเป็นไปเอง ทุนนิยม (Capitalism) ตามแนวของอดัม สมิท จึงนับว่าเป็นลัทธิเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) ที่สุดเพราะเน้นเสรีภาพของปัจเจกชนเป็นแนวทางหลัก

เสรี ลีลาลย์²⁶ ได้อธิบายถึงพัฒนาการของหลักการทุนนิยมปัจจุบันซึ่งทรงอิทธิพลต่อนโยบายเศรษฐกิจของชุมชนโลกไว้ว่า “ประเทศทุนนิยมพัฒนาแล้วกำลังเปลี่ยนผ่านยุคสมัยจากยุคอุตสาหกรรมมาสู่สังคมหลังยุคอุตสาหกรรม โดยเสนอว่าความสำคัญของการผลิตเปลี่ยนจากผลิตสินค้ามาเป็นบริการ ความรู้และเทคโนโลยีจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันขับเคลื่อนของสังคม ซึ่งเมื่อการปฏิวัติเทคโนโลยีของโลกมาถึงประเทศทั้งหลายในโลกก็จะเคลื่อนเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ อันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่ชุมชนโลกเชื่อมต่อกันเป็นหนึ่งเดียว

กระแสโลกาภิวัตน์ หรือ “การแผ่ซ่านถึงกันทั่วโลกได้หลอกให้ผู้คนในประเทศทั้งหลายพยายามเชื่อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งโลกด้วยการวิ่งเข้าสู่กระบวนการแข่งขันในตลาดโลก มีการแข่งขันกันสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเข้าสู่สังคมสารสนเทศ

²⁵ณรงค์ เพชรประเสริฐ, บรรณาธิการ, **เศรษฐศาสตร์การเมือง (เพื่อชุมชน) 9** (กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่นเพรส โปรดักส์, 2542), หน้า 36-37.

²⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 43-46.

การพัฒนาของทุนนิยมภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นตัวผลักดันให้เกิด เศรษฐกิจแบบเปิด (Open Economic) พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนสังคมให้เป็นสังคมเปิดการค้าเสรีเป็นหัวข้อที่ที่พูดถึงกันมากที่สุด โดยมีองค์การการค้าโลก “World Trade Organization” เป็นตัวรองรับหลักการดังกล่าว กระแสโลกาภิวัตน์ได้ขับเคลื่อนแนวคิดทุนนิยมให้เข้าสู่ การเป็น “ทุนนิยมสากล” (Global Capitalism) ซึ่งเป็นแนวคิดเศรษฐศาสตร์ “กระแสหลัก” ซึ่งให้หลักการรับรองในหลักการ เสรีเต็มรูปแบบ ซึ่งมีมุมมองสำคัญที่เสนอโดย เสรี ลีลาลัย²⁷ 8 ประการ

1. การแข่งขันเสรีจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ปึงเจกชนต่างตัดสินใจอย่าง มีเหตุผล ภายใต้กติกาที่ทัดเทียมกัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

2. เสรีภาพของเอกชนมีเต็มที่และยุติธรรม เพราะรัฐจะไม่เข้ามายุ่งเกี่ยว รัฐจะเป็น เพียงผู้ดูแลกฎ เอกชนจะปรับตัวเองตามกลไกการแข่งขัน เมื่อแข่งขันสู้ไม่ได้ก็ปล่อยให้ ออกจากการแข่งขันไป ธุรกิจที่แข็งแกร่งมีประสิทธิภาพเท่านั้นที่ควรอยู่รอด รัฐไม่ควรเข้า มาช่วย

3. การค้าเสรีตามแนวทางขององค์การการค้าโลก ทำให้ประเทศสมาชิกได้รับ ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน เพราะครอบคลุมทั้งในเรื่องสินค้า บริการ การเงิน ลิขสิทธิ์ และสิทธิมนุษยชน กติกาการค้าเสรีระหว่างประเทศจะทำให้แต่ละประเทศทำการผลิต สินค้าที่ตนได้เปรียบประเทศคู่แข่ง ตามหลักของทฤษฎี comparative advantage ซึ่งหลัก การนี้สอดคล้องกับหลักการแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ซึ่งถือว่าจะทำให้การ ผลิตได้มาก

4. ทุนนิยมสากลไม่มีกำแพงกันระหว่างประเทศ ทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้า ทรัพยากร และเงินทุนเป็นประโยชน์แก่ทุกประเทศ ทุกประเทศจะได้รับอรรถประโยชน์ และมูลค่าเพิ่มเติมที่โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาซึ่งขาดเงินทุนจะได้ประโยชน์จากทุน “สำเร็จรูป” ของประเทศทุนนิยมพัฒนาแล้วอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องเสียเวลาสะสมทุนไว้ ใช้อย่าง

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43-46.

5. กติกาของกลไกตลาดที่เน้นเสรีภาพและเสมอภาคของปัจเจกชนทำให้สังคมบรรลุความมั่นคงและปัจเจกชนมีความกินดีอยู่ดี เพราะกลไกตลาดจะเป็นเครื่องมือจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

6. การให้เสรีภาพแก่ปัจเจกชนในการดำเนินธุรกิจ ช่วยให้แต่ละบุคคลบรรลุอรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้เงื่อนไขที่ว่าทุกคนมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อแต่ละคนได้ประโยชน์สูงสุด สังคมก็จะได้ประโยชน์สูงสุดไปด้วย

7. กลไกตลาดช่วยให้การดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างยุติธรรมได้เอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมหรือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพราะความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจเป็นเรื่องการต่อรอง

8. ทฤษฎีสากลยังถึงความเสมอภาคระหว่างประเทศต่าง ๆ

จากหลักการของทฤษฎีกระแสหลักที่ได้ยกอ้างถึงข้อดีและผลประโยชน์ของแนวคิดดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับ “ทัศนะของวอลชิงตัน โดยนาย อลัน กรีนสเปน²⁸ (Alan Greenspan) ประธานกรรมการธนาคารกลางสหรัฐฯ ได้ให้ทัศนะว่า “เราศรัทธาต่อระบบตลาดเสรีซึ่งเราเชื่อว่าเป็นผู้สร้างผลประโยชน์อันมหาศาลแก่ทุกประเทศในระยะยาวเช่นเดียวกับลอว์เรนซ์ ซัมเมอร์ส (Lawrence Summers) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังของสหรัฐฯ ได้ให้ทัศนะเช่นเดียวกันกับนายอลัน กรีนสเปน

เซียวฟง²⁹” ได้อธิบายถึงปรากฏการณ์ของเศรษฐกิจเสรีที่บังเกิดขึ้นมาในยุคปัจจุบันโดยเขาใช้คำนิยามว่า “เศรษฐกิจโลกาภิวัตน์” โดยมีสาระว่า

“โลกาภิวัตน์เป็นการสะท้อนความสัมพันธ์ที่พึ่งพา แข่งขันและร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างรัฐต่อรัฐ และประชาชาติต่อประชาชาติ เป็นแนวโน้มชนิดหนึ่งที่พัฒนาสู่ทิศทางหลอมรวมกัน หรือผนึกรวมกัน ลักษณะหลายชั่วเป็นแนวโน้มชนิดหนึ่งที่พัฒนาภายหลังที่ภาวะการณ์ของโลกได้ยุติการเผชิญหน้ากันของ 2 ชั่ว อำนาจ และ

²⁸ อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย** (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 2.

²⁹ เซียวฟง, **2 ถัดไปในรอบ 100 ปี ทฤษฎีนิยาม & ตั้งกมณีน**, แปลโดย อรุณ โรจนสันติ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภาพใจ, 2546), หน้า 339.

มหาอำนาจขั้วเดียวก็ไม่สามารถบงการโลกได้ ขุมกำลังสำคัญต่าง ๆ ของโลกก็พัฒนาไปสู่ทิศทางที่มีอิสระเป็นตัวของตัวเองและขยายตัวอย่างรวดเร็ว สิ่งแรกเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ กระชับแน่นขึ้นอย่างเป็นประวัติกาล สิ่งหลังสะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมระหว่างประเทศจะไม่ยอมให้อภิมาอำนาจ 1 หรือ 2 ประเทศใช้อำนาจเบ็ดเสร็จอย่างเด็ดขาด หากแต่ต้องพัฒนาสู่แนวโน้มที่ให้สมาชิกนานาประเทศปรึกษาหารือกันในรูปแบบ ‘ประชาธิปไตยทางสากล’ ”

เศรษฐกิจโลกาภิวัตน์พัฒนาขึ้นมาบนพื้นฐานของเศรษฐกิจที่มีลักษณะสากล ที่เรียกว่าเศรษฐกิจลักษณะสากลนั้นก็คือกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศหนึ่งก้าวพ้นพรมแดนของประเทศ ทำให้กิจกรรมและการเคลื่อนตัวของเศรษฐกิจมีเนื้อหาและความหมายทางสากล เช่น การค้าทางสากล การลงทุนทางสากล การแบ่งงานทางสากล ซึ่งล้วนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก้าวพ้นพรมแดนของประเทศ เศรษฐกิจลักษณะสากลถ้ากล่าวตามแบบวิธีการดำเนินงานแล้วที่สำคัญคือผ่านการค้าต่างประเทศกับการลงทุนต่างประเทศ ทำให้การเคลื่อนตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ พัฒนาออกนอกไปเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ (ตลาดโลก) กล่าวจากระบบโครงสร้างเศรษฐกิจแล้วก็หมายถึงเศรษฐกิจเปิดกว้างสู่โลกภายนอก (ทั้งนำเข้าและส่งออก) ซึ่งก็คือดำเนินระบบโครงสร้างเศรษฐกิจตลาดที่เปิดกว้าง

เศรษฐกิจกระแสกลางเป็นแนวคิดที่เสนอโดย เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์³⁰ ได้เสนอแนวทางไว้ว่า เศรษฐกิจกระแสกลาง (Mid-Stream Economy) คือเศรษฐกิจเสรีที่ตั้งอยู่บนฐานของการพึ่งตนเองในปัจจุบันให้หยุดรอด เพื่อเตรียมความพร้อมให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ทั้งในยามปกติและยามวิกฤต โดยในยามปกติประเทศดำเนินนโยบายเปิดเสรีตามกระแสโลก บนฐานของภาคเศรษฐกิจที่เป็นจุดแข็งแกร่งของประเทศ สินค้าอื่นนอกเหนือปัจจัยหยุดรอดที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบให้เปิดเสรีอย่างเต็มที่ และผลิตปัจจัยหยุดรอดให้พอเพียงตลอดเวลา ในขณะที่รัฐพร้อมดำเนิน

³⁰ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **เศรษฐกิจกระแสกลาง: ทิศทางเศรษฐกิจในอนาคต**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซัคเซส มีเดีย, 2543), หน้า 42.

นโยบายสลับเปลี่ยน (switching policy) จากเศรษฐกิจใกล้เสรีตามปกติเป็นพึ่งตนเองได้ทันทีเมื่อเกิดวิกฤตการณ์

แนวคิดเศรษฐกิจกระแสกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันความอยู่รอดให้กับประชาชนทุกคน เมื่อใดก็ตามที่ประเทศชาติประสบกับภาวะวิกฤตที่รุนแรง

ระบบเศรษฐกิจกระแสกลางเปรียบเสมือนการประกันชีวิตการประกันวินาศภัย การประกันอุบัติเหตุ หรือการประกันหายนภัยอื่น ๆ ที่ไม่มีใครทราบว่าเกิดขึ้นเวลาใด อย่างไร และจะเกิดหรือไม่ วิกฤตการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงอาจมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นน้อยมากแต่การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก็เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า

ในการศึกษาในเรื่องของเศรษฐกิจเสรีที่ได้เสนอมาทันทีหมด สามารถที่จะสรุปได้ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นการดำเนินการของภาครัฐ จะมีประสิทธิภาพและให้ประสิทธิผลได้ก็ต่อเมื่อมีการใช้กลไกของระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยที่สามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อใช้การเปรียบเทียบระหว่างประเทศที่ไม่ได้ยึดกับระบบเศรษฐกิจเสรีนั้นย่อมไม่อาจจะสัมฤทธิ์ผลในเรื่องของการดำเนินการการท่องเที่ยวได้อันเนื่องมาจากการมีเงื่อนไขและข้อจำกัดในเรื่องของการเข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยวของประเทศดังกล่าวย่อมเป็นอุปสรรคในการที่จะดำเนินการให้ลุล่วงใน ขณะที่ประเทศไทยซึ่งมีการเปิดกว้างให้ต่างชาติสามารถเดินทางเข้ามาได้อย่างเต็มที่ตามแนวคิดเสรีนิยมและหลักโลกาภิวัตน์สากลยกเว้น ชาติในประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย เช่น ไนจีเรีย อูกันดา อีคิวอดอร์ เป็นต้น ซึ่งไม่ได้มีข้อกีดกันหรือข้อห้ามเข้าประเทศแต่มีเงื่อนไขน้อยนิดก็คือว่า ต้องผ่านการตรวจเช็คสุขภาพและฉีดวัคซีนจากเจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุขที่ประจำการอยู่ตามด่านตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทย (ประกาศจากกองตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานกรุงเทพฯ)

นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจเสรีในรูปแบบ โลกาภิวัตน์ยังมีส่วนอย่างยิ่งในการกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากปัจจัยหลักก็คือ

1. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงโดยอาศัยกระแส โลกาภิวัตน์เป็นตัวเผยแพร่

2. การคมนาคมมีความสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพสูงเกิดจากการพัฒนาการด้านอุตสาหกรรมการบิน (Air Craft) ซึ่งจะเป็นตัวผลักดันให้จำนวนของนักเดินทาง

เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลในขณะที่การคมนาคมขนส่งภายในประเทศก็ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาตามไปด้วย

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นข้อยืนยันได้ว่าประเทศที่เศรษฐกิจแบบเสรีหรือประเทศเปิดย่อมสามารถที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้มากกว่าประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบปิดอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตามในเรื่องของแนวคิดเศรษฐกิจกระแสกลางก็นับว่ามีความสอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากว่าแนวคิดนี้ให้ส่งเสริมและเปิดเสรีในส่วนที่เข้มแข็งซึ่งก็ตรงกับในส่วนของการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นมีความเข้มแข็งและเป็นที่ต้องการของตลาดท่องเที่ยวของโลกมาเป็นเวลานาน อันเนื่องมาจากหลาย ๆ ปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภูมิทัศน์ที่สวยงาม วัฒนธรรมที่โดดเด่น และค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงมากนักเป็นจุดแข็งให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นที่รู้จักดีต่อนักท่องเที่ยวทั่วโลก อันนำมาซึ่งรายได้มหาศาลแก่ภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศด้วย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6-9 กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ

ในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยหลักการแล้วการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นสิ่งที่ยึดถือและปฏิบัติมาโดยตลอด เพราะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติถือว่าเป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศซึ่งในที่นี่จะหยิบยกเอายุทธศาสตร์ทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาชี้แจงและอธิบายเพื่อสนับสนุนแนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินตามแผน ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรกเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 แต่ละในสาระของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เน้นในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ชัดเจนก็คือ เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (คือ ตั้งแต่ 2530) เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันซึ่งจะเห็นได้ว่าทางคณะผู้จัดทำแผนพัฒนาฯ ได้เริ่มเล็งเห็นเม็ดเงินจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวว่าสร้างความมั่งคั่งให้กับเศรษฐกิจในมูลค่ามหาศาลและจากนั้นการส่งเสริมใน

ด้านการท่องเที่ยวก็ได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากรัฐบาลเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นแกนหลักในการดำเนินการเรื่อยมาจนกระทั่ง ปัจจุบัน ได้เข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

อนึ่ง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นจะเน้นให้มีการพัฒนาทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย โดยจะเห็นได้ชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 8³¹ (พ.ศ. 2540-2544) ได้ระบุไว้ว่าทรัพยากรภาครัฐจะมีจำกัดยิ่งขึ้น จำเป็น ต้องอาศัยทุนทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในระยะที่ผ่านมา รัฐได้ลงทุนพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง มีการพัฒนาพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักไปในทุกภาค ตลอดจนมีการปรับปรุงกฎระเบียบและสร้างกลไกต่าง ๆ ให้เอื้อประโยชน์ต่อการ ประกอบธุรกิจของภาคเอกชน ขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนที่เข้ม แข็งสามารถพัฒนาทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม สร้างอาชีพและรายได้แก่คน ในชุมชน เช่น การสร้างและพัฒนารายได้จากแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงศิลปวัฒนธรรม การผลิตสินค้าชุมชนจากทรัพยากรและภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งนับ เป็นทุนทางเศรษฐกิจและสังคมสำคัญที่ควรมีการระดมสรรพกำลังนำมาใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาภายใต้สถานะการเงินที่จำกัดของภาครัฐ

นอกจากนี้ส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9³² หรือฉบับ ปัจจุบัน ได้ยกให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็น “แนวทางเร่งด่วนเพื่อการฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคมโดยระบุว่า “การกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและมี เสถียรภาพ โดยดำเนินนโยบายเร่งรัดการคลังด้านการใช้จ่ายของภาครัฐและนโยบาย ภาษีกระตุ้นเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันดำเนินนโยบายการเงินระยะสั้นที่เน้นการดูแลสภาพ คล่องให้เพียงพอและรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้ผันผวนเกิน ไป ชะลอการไหลออกนอกประเทศของเงินทุน และรักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดไม่

³¹ วงศกร ภูทอง และอลงกต ศรีเสน, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์, 2545), หน้า 40.

³² เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

ให้ลดลงมาก รวมตลอดทั้งการแก้ปัญหาและกระตุ้นการขยายตัวของภาคการผลิต โดยเฉพาะการส่งออก การท่องเที่ยว เพื่อหารายได้เงินตราต่างประเทศ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ ควบคู่กับการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงานให้สามารถสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการผลิตและตลาดแรงงาน เพื่อเพิ่มการจ้างงานและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเราจะพบว่าในแผนการดำเนินงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อหารายได้เข้าประเทศนั้นมักจะได้รับความสำคัญตลอดมา นับตั้งแต่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 จนกระทั่งถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (ฉบับปัจจุบัน) การท่องเที่ยวก็ยังถือเป็นแนวทางในการกระตุ้นและกอบกู้เศรษฐกิจของชาติ

นอกจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้วยังมีนักวิชาการได้ออกมาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการกอบกู้เศรษฐกิจที่อิงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวว่าจะเป็นเรื่องมีข้อดีในการกอบกู้เศรษฐกิจของประเทศไทยแต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วย ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์³³ ได้ให้แง่คิดในเรื่องการท่องเที่ยวไว้ว่า

“การท่องเที่ยวนี้เป็นสาขาทางเศรษฐกิจที่ช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมากมาโดยตลอดและยังมีส่วนช่วยอย่างสำคัญหลังเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศอยู่ภาวะเสื่อมโทรมไม่ได้รับการดูแล และแม้แต่ตามแผนมियाซาว่า ก็ไม่ได้รับการจัดสรรเงินเพื่อการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลยังต้องเผชิญกับการขัดแย้งทางด้านความคิด เช่น การเปิดป่าอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น รัฐบาลจะต้องดำเนินการทบทวนและแก้ไขความขัดแย้งทางด้านแนวความคิดดังกล่าวให้ได้ในอนาคต”

³³ ณรงค์ เพชรประเสริฐ, บรรณาธิการ, เรื่องเดิม, หน้า 147.

แนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจท่องเที่ยว (Tourism Economic)

การศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย Amazing Thailand ซึ่งมีความเกี่ยวพันโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับรายละเอียดในเรื่องของเศรษฐกิจท่องเที่ยวและในกรณีนี้ก็มีผู้ศึกษาและได้เสนอข้อมูลแนวคิดและรายละเอียดของคุณค่าและผลประโยชน์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดย วรณาวงษ์วานิช³⁴ ได้ให้แนวคิดว่า

การท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มแพร่หลายเมื่อประมาณ 40 ปีมานี้เอง คือประมาณ ปี พ.ศ. 2503 อันเป็นปีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ

นักวิชาการบางท่านกล่าวว่ารากฐานการท่องเที่ยวของไทยในยุคใหม่เริ่มขึ้นหลังนโยบายเปิดประเทศ หรือหลังการลงนามในสนธิสัญญาบราเวริง ในปี พ.ศ. 2398 เป็นต้นมาซึ่งในระบอบนั้นได้เริ่มมีชาวตะวันตกเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว

ในปี พ.ศ. 2503 จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (อ.ส.ท.) ขึ้น โดยมี พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ขณะนั้นยังเป็นพันเอก) เป็นผู้อำนวยการคนแรกขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503-2519 เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น การที่ไทยยินยอมให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย มีผลต่อสภาพเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก มีการก่อสร้างโรงแรม และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มมากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในวงการของนักท่องเที่ยวว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ตลอดจนมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

นับตั้งแต่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ตั้งขึ้นในปี 2503 หรือได้เปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และในปี พ.ศ. 2545 ได้

³⁴วรณาวงษ์วานิช, **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), หน้า 13-20.

เปลี่ยนเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ประเทศไทยได้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและมีรายได้เพิ่มจากปี พ.ศ. 2503 ที่มีชาวต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยเพียง 81,340 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพียง 195 ล้านบาท มาจนถึงปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวเข้ายังประเทศไทยเป็นจำนวนถึง 10,061,950 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำรายได้ให้แก่ประเทศชาติสูงกว่าสินค้าออกชนิดอื่น ๆ กล่าวคือ มีรายได้สูงเป็นอันดับ 1 มาจนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจัยที่ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้อยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างที่สำคัญ คือ นโยบาย และการสนับสนุนของรัฐบาล ความร่วมมือของผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน และประชาชนชาวไทย รวมทั้งการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนการร่วมมือกันโฆษณาเผยแพร่ประเทศไทย เช่น โครงการปีท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2530 ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2538-พ.ศ. 2540 ซึ่งรัฐบาลประกาศให้เป็นปีสืบสานวัฒนธรรมไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการปีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ และได้วางแผน ปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) ประกอบกับการสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยกระจายออกสู่ทุกภูมิภาคเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น โดยทั่วไปแล้วนับว่าเป็นกระแสที่มีความสำคัญยิ่งขึ้นในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อหารายได้เข้าประเทศในปัจจุบันนี้ไม่ใช่แต่เฉพาะประเทศไทยเท่านั้นที่ดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวในการนำเงินตราเข้าประเทศ แต่ทั่วโลกนั้นก็ได้มีการตื่นตัวที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นแนวทางในการดำเนินการเนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นเป็นนโยบายที่อยู่ในลักษณะที่ลงทุนน้อยแต่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า และในขณะเดียวกันการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่ได้เพียงแต่นำรายได้

มาสู่ภาครัฐกิจท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่ยังสามารถกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ลงไปจนถึงระดับรากหญ้า (Grass Root) ด้วย จากการศึกษาถึงแนวโน้ม และทิศทางของการท่องเที่ยวที่นั่นจะเห็นว่าแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่องดังนั้นการหันมาให้ความสนใจในเรื่องของการหารายได้จากการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม สำหรับแนวคิดในเรื่องของการดำเนินนโยบายเพื่อหารายได้จากการท่องเที่ยวที่นั่นได้มีผู้ติดตามและได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของผลประโยชน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไว้อย่างน่าสนใจนั่นก็คือ นิติภูมิ นวรัตน์³⁵ ได้อธิบายถึงคุณประโยชน์และแนวโน้มของการท่องเที่ยวว่า ผู้คนส่วนใหญ่ยังคงคิดว่า เซ็กซ์ ทะเล หาดทราย ตึกรามบ้านช่อง ฯลฯ เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว อยากเรียนรับใช้ว่า ปัจจุบันมีกระแสการท่องเที่ยวของโลกเพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง ก็คืออุทยานแห่งชาติและสวนพฤกษศาสตร์

“ผมเคยเป็นแขกของการท่องเที่ยวบรูไน อีกไม่กี่ปีข้างหน้า มีการคำนวณกันไว้แล้วว่า ทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจะหมดจากแผ่นดินบรูไน

บรูไนก็เลยเริ่มหันมาหาเงินเข้าประเทศจากทรัพยากรประเภทอื่น คิดไปคิดมาก็หันมาหาการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะวิเคราะห์วิจัยฉบับไหนใครทำนาย ผลก็ออกมาว่า ในอีก 20 ปีข้างหน้าเม็ดเงินที่กระจุกตัวอยู่ทั่วโลกนั้น ครั้งหนึ่งจะมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ การบิน โรงแรม ภัตตาคาร สนามกอล์ฟ ฯลฯ

เมื่อบรูไนหันมาพัฒนากิจการการท่องเที่ยว ก็จัดการค้นหาทรัพยากรท่องเที่ยวของตัว ปรากฏว่าเป็น “ป่า” ทั้งป่าร้อนชื้น ทั้งป่าชายเลน โดยเฉพาะป่าชายเลนหลายแห่ง ไม่อนุญาตให้รถยนต์เข้าไป ต้องเป็นเรือพาย เรือแจว ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชอบวิธีการท่องเที่ยวแบบนี้กันมาก เพราะได้พบความสงบจากป่าประเภทที่ไม่มีในบ้านตัวเอง ได้เห็นความหลากหลายทางชีวภาพทั้งของพืชและสัตว์เป็นจำนวนมาก

นอกจากแนวคิดของการเปิดป่าเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวของบรูไนแล้วในเรื่องของการริเริ่มที่จะสร้างแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาภายในประเทศตนเองนั้น ได้มีผู้ริเริ่มและดำเนินการไปแล้วดังเช่นประเทศศรีลังกานั้น ได้ดำเนินการเปิดสวนพฤกษศาสตร์ที่มี

---

³⁵นิติภูมิ นวรัตน์, **เปิดฟ้าส่องโลก 20** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ, 2547), หน้า 241-242.

ความแตกต่างทางชีวภาพให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัส นอกจากจะเข้าไปชมโบราณสถานและศาสนสถานอันเลื่องชื่อ เช่น วัดพระเจี๊วแก้วในเมืองแคนดี้แล้วก็ยังมีสวนพฤกษศาสตร์ เพราะคินียาซึ่งมีเนื้อที่เพียง 220.5 ไร่ แต่สร้างรายได้ให้กับชาวศรีลังกาเป็นมูลค่ามหาศาล ดังนั้นแนวโน้มของการท่องเที่ยวของโลกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นก็คือการกลับเข้าหาธรรมชาติไปท่องเที่ยวดูความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ที่ไม่มีในประเทศตนเอง”

และนอกจากนี้แนวคิดในเรื่องของการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการท่องเที่ยวก็ยังได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นรูปเป็นร่างชัดเจน โดยในส่วนของ การกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญยิ่งไม่น้อยไปกว่าการดำเนินมาตรการอื่น ๆ ในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในหัวข้อนี้ร้อยตำรวจเอก นิติภูมิ นวรรณ์³⁶ ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมนอกจากประเด็นของการสร้างแหล่งท่องเที่ยวในประเทศตัวเอง และแนวโน้มของการท่องเที่ยวโลกที่ได้อธิบายไปแล้วนั้น ซึ่งมีสาระสำคัญว่าการเดินทางออกไปท่องเที่ยวของคนไทยในต่างประเทศนั้นไม่ใช่เรื่องที่น่ากังวลว่าเงินทองจะไหลออกนอกประเทศ แต่ในขณะเดียวกันการได้ออกไปสัมผัสกับความแปลกใหม่ และภาพของต่างแดนจะช่วยให้เกิดการเปรียบเทียบกันขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดวิสัยทัศน์ และมุมมองใหม่ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาโดยได้ย้ำว่าการท่องเที่ยวยังต่างแดนนั้นมีประโยชน์ และมีผลดีมากกว่าผลเสียหากไม่ได้เป็นการไปท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายใช้สอย (Shopping) เท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นยังได้อธิบายอีกว่า

“เดิมรัฐบาลญี่ปุ่นคิดถึงเรื่องเงินออกนอกประเทศ เพราะญี่ปุ่นไปเที่ยวต่างประเทศ เมื่อมีผู้กล้าหาญชี้ให้รัฐบาลเห็นประโยชน์ของการออกไปท่องเที่ยว คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นสมัยหนึ่งจึงมีมติให้คนออกไปเที่ยวเพื่อหาความรู้เอากลับมาพัฒนากิจการของตัวเอง

ส่วนใหญ่รัฐบาลญี่ปุ่นผลักดันให้คนของตนไปเที่ยวอเมริกาและยุโรป แต่ไทยก็ยังพลอยได้อานิสงส์กะเขาด้วย พ.ศ. 2544 มีญี่ปุ่นมาเที่ยวไทยมากถึง 1,168,548 ล้านคน

ส่วนประชากรมาเลเซียมี 22 ล้านคน มาเที่ยวเมืองไทยปีละมากกว่า 1 ล้าน (พ.ศ. 2539 มี 1,056,172 คน พ.ศ. 2544 มี 1,159,630 คน)

³⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 265-267.

ไทยมีคนทั้งประเทศ 62 ล้าน แต่ไปเที่ยวมาเลเซียเพียงปีละไม่กี่แสนคน (พ.ศ. 2543 คนไทยไปมาเลเซีย 383,985 คน พ.ศ. 2544 ไป 627,802 คน)

บุคคลสำคัญในมาเลเซียได้พูดเรื่องการท่องเที่ยวไว้หลายท่าน ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีว่าการท่องเที่ยว อับดุล กอดิร ซัยค์ ฟัดชิร หรือผู้ว่าการท่องเที่ยว และข้าราชการท่องเที่ยวระดับสูงท่านอื่น ๆ ทุกท่านไม่รังเกียจที่คนมาเลเซียจะออกไปเที่ยวนอกประเทศ แต่ในเบื้องต้นขอให้เที่ยวในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศกันก่อน

ประชากรอาเซียนทั้งหมดมี 500 ล้านคน ถ้ากระตุ้นให้คนอาเซียนเดินทางเที่ยวภายในชาติสมาชิกได้เพียง 10% นั้นหมายความว่า จะมีนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้เกิดขึ้นทันทีปีละ 50 ล้าน นักท่องเที่ยวแค่นี้ก็พอเพียงที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชาติสมาชิก

พ.ศ. 2503 ไทยส่งสินค้าออกได้เงิน 8,614 ล้านบาท มีรายได้จากท่องเที่ยว 196 ล้านบาท มีนักท่องเที่ยวเพียง 81,340 คน

เราเริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้าถึง 1 ล้านคน ปีแรกเมื่อ พ.ศ. 2516 ทำเงินให้เราในปีนั้น 3,457 ล้านบาท ในขณะที่เราพึ่งขายสินค้าส่งออกได้เพียง 32,226 ล้านบาท

ไทยมีนักท่องเที่ยว 5 ล้านคน เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2533

นักท่องเที่ยวที่เข้าเมืองไทย 10 ล้านคน เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2544 ทำเงินให้เรา 299,047 ล้านบาท ในขณะที่เรามีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 2.8 ล้านล้านบาท ก็ต้องถือว่าประเทศไทยของเราประสบความสำเร็จทั้งการท่องเที่ยวและการส่งออกในระดับหนึ่ง

สถิติของมาเลเซีย เดิมมาเลเซียเป็นประเทศค่อนข้างปิด เมื่อต้องการเปิดตลาดท่องเที่ยว ดร.มหุริร มุฮัมมัด ก็เร่งทรัพยากรทุกด้านเพื่อรองรับ คณะรัฐมนตรีมาเลเซียประกาศให้ พ.ศ. 2537 เป็นปี การท่องเที่ยวมาเลเซียหรือ Visit Malaysia Year ปีนี้เองมาเลเซียได้นักท่องเที่ยวเข้าประเทศมากเป็นประวัติการณ์ถึง 7.19 ล้านคน

พ.ศ. 2540 มีไฟป่าเกิดขึ้นในอินโดนีเซีย ควันและก๊าซพิษจากป่าของอินโดนีเซียลอยมาทำลายบรรยากาศในมาเลเซียด้วย ควันไฟปกคลุมเส้นทางจราจรและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ปีเดียวกันนี้เองที่ จอร์จ โซรอส โจมตีค่าเงินเอเชีย ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจแ่ไปทั่ว มาเลเซียเองก็โดนด้วย แ่ยังมีโรคระบาดทั่วประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงเหลือ 6.21 ล้าน ปีต่อมาคือ พ.ศ. 2541 ยอดลดไปเหลือ 5.55 ล้านคน”

จากรายละเอียดและข้อมูลที่ได้รับทำให้ได้ทราบว่าการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องได้ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและขับเคลื่อนวงจรเศรษฐกิจ โดยรายได้ของการท่องเที่ยวมีส่วนอย่างยิ่งที่ช่วยให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและในขณะเดียวกัน “บรรยากาศของการท่องเที่ยว” ก็มีความสำคัญ หากว่าเกิดสภาวะที่ผิดปกติก็จะส่งผลให้กระทบกับบรรยากาศการท่องเที่ยว ดังเช่น การเกิดโรคระบาดหรือโรคติดต่อ สภาวะสงครามการก่อการร้ายและภัยพิบัติจากธรรมชาติ เป็นต้น ล้วนแต่ส่งผลให้บรรยากาศการท่องเที่ยวซบเซา

อย่างไรก็ตามในเรื่องของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่อง สำหรับประเทศไทยแล้วยังถือว่าทางภาครัฐนั้นให้ความสนใจมาโดยตลอดอันเนื่องมาจากภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของประเทศไทยนั้นเอื้อต่อการประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวอย่างยิ่ง หากใช้การเปรียบเทียบในเชิงการค้าที่ได้เปรียบการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยถือได้ว่าเป็นจุดแข็งในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจและการค้าเป็นอย่างยิ่ง ด้วยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมสามารถสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยอันเป็นที่มาของรายได้มหาศาลซึ่งกระจายออกไปสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการเล็งเห็นช่องทางและสภาวะของตลาดการท่องเที่ยวของโลกที่จะสร้างโอกาสและรายได้ให้กับประเทศไทยโดยภาครัฐนั้นได้มีมาโดยต่อเนื่องซึ่งทางภาครัฐนั้นได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะ “นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย (Inter National Trade Policy) ซึ่ง สมลักษณ์ สันติโรจนกุล³⁷ ได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย (Thai International Trade Policy)

การค้าระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญในการขยายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดแนวนโยบายการดำเนินการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้

---

³⁷ สมลักษณ์ สันติโรจนกุล, เศรษฐศาสตร์มหภาค 1 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2542), หน้า 104.

1. การส่งเสริมการค้าเสรี กระทรวงพาณิชย์จะส่งเสริมผู้ประกอบการค้าภาคเอกชน แข่งขันด้านการผลิตและส่งออก โดยรัฐเข้าแทรกแซงน้อยที่สุด เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้าให้เกิดความคล่องตัวในทางปฏิบัติ

2. การขยายตลาดต่างประเทศ รัฐดำเนินการค้าในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ญี่ปุ่นและอาเซียน โดยเน้นด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สร้างชื่อเสียงด้านคุณภาพของสินค้า และให้มีมาตรฐานตามความต้องการของตลาด

2.2 กระจายสินค้าส่งออกให้มากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรผลิตเป็นอาหารสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก แทนการส่งออกในรูปของวัตถุดิบ

2.3 สนับสนุนการท่องเที่ยว กิจการโรงแรม การบินพาณิชย์

3. การปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า รัฐจะให้ความสำคัญในการรักษาผลประโยชน์ทางการค้าโดย

3.1 ให้ความสำคัญกับการเจรจาการค้าในทุกระดับทั้งในระดับภาคีสถิติภูมิภาค และทวิภาคเรื่องการเปิดตลาด กฎระเบียบทางการค้าและการบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และอื่น ๆ

3.2 ต้องปรับปรุงกลไกการเจรจาการค้าให้มีเอกภาพ

3.3 ต้องให้ความสำคัญกับข่าวสารการค้า

4. การขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้า รัฐบาลให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาคเดียวกัน และมีนโยบายขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจยิ่งขึ้น เช่น โครงการความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เป็นต้น

สำหรับนโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทยนั้นได้มีการกำหนดหลักการและแนวทางในการดำเนินการ โดยมีหัวข้อของ “การส่งเสริมการท่องเที่ยวถูกระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบาย ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถที่จะสรุปได้ว่า นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวในการหารายได้เข้าประเทศ

สรุป: แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการอธิบายรายละเอียดและข้อมูลที่ได้ระบุลงไว้ในบทที่ 2 เพื่อสร้างกรอบ (Flame) ในการวิจัยก็จะได้ข้อสรุปว่า

ในเบื้องต้นที่ต้องอ้างอิงถึงก็คือแนวความคิดในเรื่องของนโยบายสาธารณะ ซึ่ง Amazing Thailand คือชื่อของนโยบายอย่างหนึ่งซึ่งทางภาครัฐบาลเป็นผู้กำหนดให้มีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และในขณะเดียวกันในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังได้เสนอแนวคิดในด้านอื่น ๆ นอกจากเรื่องของนโยบายสาธารณะที่เชื่อมโยงและมีผลกระทบต่อ นโยบาย Amazing Thailand ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งได้แก่ แนวคิดในเรื่องของ เศรษฐกิจเสรีและความเป็นเศรษฐกิจแบบโลกาภิวัตน์ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำเนิน นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวตั่งเช่นนโยบาย Amazing Thailand อันเนื่องมาจากการ ดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกันจากข้อเท็จจริงที่ได้อธิบายไปแล้วนั้นต้องเป็นการ ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเปิด (Open Economy) จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ยิ่งไปกว่านั้น ทางรัฐบาลต้องสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดจากการ ดำเนินนโยบายเพื่อสร้างโอกาสและรายได้ และภาครัฐก็ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มาโดยตลอด จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ระบุถึงนโยบายเศรษฐกิจที่ใช้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการหารายได้เข้าประเทศนั้นที่เริ่มต้นชดค็คคือการร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จนกระทั่งถึงฉบับที่ 9 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน และในขณะเดียวกันแนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจท่องเที่ยวก็นับว่ามีส่วน ช่วยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างมากเพราะผลประโยชน์มูลค่ามหาศาลจะไม่เกิดขึ้นได้ หากไม่ได้รับการดำเนินการอย่างจริงจังซึ่งในกรณีดังกล่าวต้องมีรัฐบาลที่เป็นแบบ เสรีนิยมเป็นแกนนำจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ หนึ่งในการศึกษาถึงแนวโน้มและทิศทาง ของตลาดท่องเที่ยวก็ยังคงมีความสำคัญที่จะละเลยไม่ได้เมื่อนำไปหาข้อสรุปและหาแนว ทางที่จะดำเนินการต่อไป

ในส่วนของนโยบาย Amazing Thailand ที่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การวิเคราะห์และประเมินผลนโยบาย จากแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เสนอ ไปแล้วนั้นล้วนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษา และตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาในครั้งนี้เทียบเท่ากับเป็นการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะดังนั้นการประเมินผล

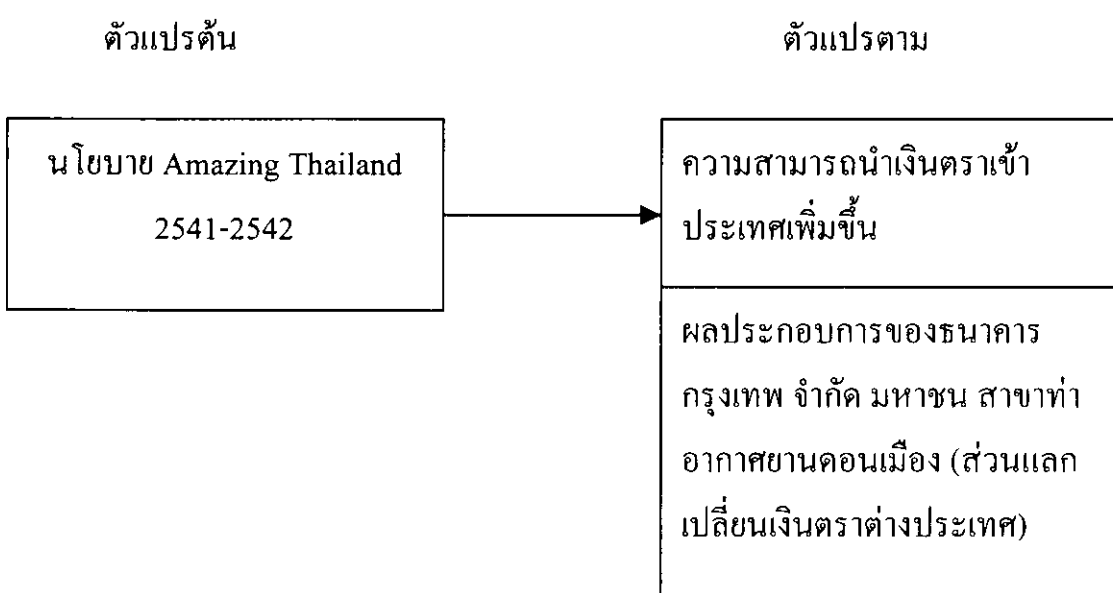
และการระบุถึงผลกระทบของนโยบายต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดซึ่งในการศึกษาเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้ต้องการทราบว่า

1. สามารถนำรายได้เข้าประเทศได้หรือไม่
2. มีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเพียงใด

3. ผลกระทบของนโยบายนั้นส่งผลต่อรายได้ของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัดมหาชน สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพฯ อย่างไร

โดยในการศึกษาวิเคราะห์ และสรุปจะใช้การอธิบายข้อมูล จากตัวเลขและสถิติในเชิงเปรียบเทียบกับรายได้จากการท่องเที่ยวอันเป็นผลมาจากนโยบายว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นหรือลดลงซึ่งจะเป็นการประเมินผลของนโยบายในประเภท พิจารณาตามความเหมาะสมโดยใช้รูปแบบการประเมินผลในแบบการสรุปและเปรียบเทียบผลการศึกษาโดยใช้กราฟเป็นตัวอธิบายเพื่อหาข้อสรุปซึ่งจะได้อธิบายในรายงานการอภิปรายและวิเคราะห์ผลต่อไป

จากการสำรวจแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมได้ส่งผลให้สามารถสร้างแนวความคิดสำหรับการวิจัยต่อไปนี้ดังนี้

บทที่ 3

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการดำเนินธุรกิจ

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

การดำเนินการของภาครัฐบาลในกรณีการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น เท่าที่ปรากฏ จะเห็นได้ว่าภาครัฐบาลได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวที่ ก่อให้เกิดรายได้ต่อภาคเศรษฐกิจเป็นมูลค่ามหาศาล นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิด การพัฒนาทั้งในด้านสาธารณูปโภคและสังคมควบคู่กันไปด้วย ยิ่งกว่านั้นการท่องเที่ยว ยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ รวมไปถึงการสร้างงาน ซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระใน เรื่องของปัญหาการว่างงาน ของประเทศอีกด้วย เช่นเดียวกันกับนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งเป็นแนวคิดจากภาครัฐ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้เป็นผู้ คำนึงคิดและวางแผน เพื่อเสนอให้กับต้นสังกัดคือ “สำนักนายกรัฐมนตรี” อนุมัติให้ดำเนินการ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนั้นได้เล็งเห็นถึงผลประโยชน์ของนโยบายทั้งใน ทางตรงและทางอ้อมของการท่องเที่ยว ซึ่งจากการที่ภาครัฐได้ดำเนินการไปแล้วนั้น ผล ที่ออกมาก็คือ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยดีมาโดยตลอด อันนำมาซึ่งรายได้มหาศาล กระจายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของชาติ จึงเป็นที่มาของแนวคิดและหลักการในการเสนอ ให้มีการรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยต่อเนื่อง³⁸

นโยบาย Amazing Thailand ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลให้มีการดำเนินการ ต่อเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในโครงการ “ปีสืบสานวัฒนธรรมไทย” (พ.ศ. 2530) ซึ่งโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจอย่างยิ่ง และในขณะ เดียวกันการริเริ่มโครงการ Amazing Thailand นั้น ถือว่าเป็นการวางแผนที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างดี ตามแผนงานที่ได้ระบุไว้ตามราย ละเอียดของนโยบายนั้น ได้ผ่านการอนุมัติหลักการขั้นสุดท้ายในเดือนเมษายน พ.ศ. 2540 และให้เริ่มดำเนินงานในปี พ.ศ. 2541-2542 ซึ่งในช่วงเวลานั้น (พ.ศ. 2540) วิกฤต

---

³⁸ สำนักนายกรัฐมนตรี, เรื่องเดิม, หน้า 1-2.

เศรษฐกิจได้เข้ามากระทบกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย ผลกระทบจากวิกฤตภายนอก ซึ่งได้แก่การแพร่กระจายของวิกฤต “ต้มยำกุ้ง” และวิกฤตภายในประเทศก็คือ “สภาวะฟองสบู่” ได้ปรากฏภาพชัดเจนขึ้น และเมื่อเข้าสู่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 วิกฤตเศรษฐกิจขั้นรุนแรงของเศรษฐกิจไทยก็บังเกิดขึ้น โดยมีผลมาจากการประกาศใช้มาตรการด้านการเงินแบบใหม่ คือ การยกเลิกการควบคุมค่าเงินบาทและปล่อยให้ไปตามกลไกตลาดหรือปล่อยให้ค่าเงินบาท “ลอยตัว” (Manage Float) จากมาตรการดังกล่าวส่งผลให้วิกฤตเศรษฐกิจทวีความรุนแรงขึ้น จนไม่อาจควบคุมสถานการณ์ได้ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะที่ตกต่ำเป็นอย่างยิ่ง และถือว่าเป็นวิกฤตทางเศรษฐกิจขั้นรุนแรงที่สุดเท่าที่ประเทศไทยเคยประสบมา ในกรณีนี้ สมภพ มานะรังสรรค์³⁹ ได้ชี้ให้เห็นถึงความร้ายแรงของสภาพเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ. 2540 ว่า

“ในปี 1997 อันเป็นปีแรกเริ่มเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในไทยนั้น หนี้ต่างประเทศของไทยมีทั้งสิ้น 93,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในจำนวนนี้ 81.8% เป็นหนี้ของภาคเอกชน (69,000 ล้านดอลลาร์) โดยที่ประมาณครึ่งหนึ่งของหนี้ต่างประเทศที่ภาคเอกชนไทยกู้ยืม เป็นหนี้ระยะสั้นที่มีอายุการกู้ต่ำกว่า 1 ปี”

จากสภาพหนี้สินดังกล่าวข้างต้นก็คงพอจะทำให้มองภาพออกว่าสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจนั้นตกต่ำเพียงใด ไม่เพียงแต่ปัญหาในเรื่องหนี้สินโดยตรงเท่านั้นที่เกิดขึ้นมา แต่ปัญหาต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจได้ลุกลามแพร่กระจายออกไป ทำให้การขับเคลื่อนในระบบเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัวจนถึงหยุดนิ่ง การแก้ปัญหาในเบื้องต้นต่อระบบเศรษฐกิจก็คือ สภาพคล่องทางการเงินซึ่งจะเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม แม้ว่ายุทธศาสตร์ในการบรรเทาปัญหาจะมีความถูกต้องและตรงประเด็น แต่ในขณะเดียวกันสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในการแก้ปัญหานั้นไม่ได้เอื้ออำนวยต่อสถานการณ์ เงินคงคลังหรือทุนสำรองของชาตินั้นมีปริมาณที่น้อยมาก อันเนื่องมาจากรัฐบาลได้ใช้ทุนสำรองไปพยุงค่าเงินบาทที่ถูกโจมตีจากนักลงทุนและนักเก็งกำไรด้านเงินตรา ในขณะเดียวกันสภาพการเงินและการลงทุน

³⁹ สมภพ มานะรังสรรค์, **THAI Finance ทิศทาง การท้าทายและโลกาภิวัตน์การเงิน** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นัท รีพับลิก, 2546), หน้า 50-51.

ภายในประเทศก็อยู่ในขั้นวิกฤต เปรียบได้ดั่งอาการของคนเป็นอัมพาตไม่สามารถขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวได้ จากสภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ไทยจำเป็นต้องพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศและในขณะเดียวกันก็ต้องเร่งระดมเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร่งด่วน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการเงิน ซึ่งเป็นหลักทางด้านเศรษฐกิจของไทยจะไม่สามารถขับเคลื่อนได้ อีกทั้งภาคเกษตรกรรมก็อยู่ในสภาพที่ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่จะเป็นตัวช่วยในการบรรเทาปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของไทยที่มีอยู่คือ “การท่องเที่ยว” ยังคงเป็นเครื่องมือชั้นดีในการหารายได้เข้าประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจขั้นรุนแรง การท่องเที่ยวยังคงเป็นทางเลือกในการบรรเทาปัญหาสภาพเศรษฐกิจ

นโยบาย Amazing Thailand ถือเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการไปแล้ว แม้ว่านโยบาย Amazing Thailand นั้นไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจ แต่ว่าหมายกำหนดการของการดำเนินนโยบายนั้นประจวบเหมาะกับการดำเนินการด้านเศรษฐกิจที่ต้องการปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจนั่นก็คือ “เงิน” และรายได้จากการท่องเที่ยวนั้นถือว่ามีมูลค่ามหาศาล และอุตสาหกรรมด้านการบริการการท่องเที่ยว ยังคงทำรายได้เป็นอันดับ 1 ของภาคอุตสาหกรรมด้วยกันทั้งหมด และนอกจากนี้การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดคุณประโยชน์ไม่เฉพาะแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ปรีชา แดงโรจน์⁴⁰ ได้อธิบายถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า

“ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของโลก มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลายเป็นสินค้าหลักในหลายประเทศเป็นแหล่งรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ส่งเสริมการพัฒนาพัฒนาท้องถิ่นและสร้างงานสร้างอาชีพให้ประชาชนจำนวนมาก หลายประเทศถือเป็นนโยบายให้การส่งเสริมอย่างจริงจัง

ความสำคัญในภาพรวมแบ่งได้เป็น 3 ด้านดังนี้

⁴⁰ปรีชา แดงโรจน์, **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21** (กรุงเทพมหานคร: ไฟว์ แอนด์ โฟร์ พรินติ้ง, 2544), หน้า 30-31.

ด้านพัฒนา (Development)

ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

ด้านสังคม (Social)

ด้านพัฒนา (Development)

เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็ไปถึงภูมิภาคนั้น ๆ อาทิ ระบบสาธารณูปโภค การคมนาคม โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก

2. รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณ ในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัว

3. การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ และมีการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

ด้านสังคม (Social)

1. การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ เป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ

4. การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยบรรเทาการอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมือง

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของประเทศชาติให้เป็นที่รู้จักในสังคมโลก อันจะเป็นผลดีต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเวทีระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์เป็นอย่างดี ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองกันอย่างกว้างขวาง

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ได้อธิบายไปแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามีประโยชน์และจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งรัฐบาลไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันต่างก็ตระหนักในความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยว และในขณะเดียวกันก็ได้ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังมาโดยตลอด เพราะเป็นแนวทางเดียวในการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีและใช้งบประมาณไม่สูงมาก แต่ให้ผลตอบแทนสูง และสำหรับในกรณีของการท่องเที่ยวที่สามารถบรรเทาปัญหาเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ โดย ชนงกรณ์ กุลชลบุตร⁴¹ ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวไว้ว่า

“ไทยได้รับการมองจากต่างชาติว่ามีความคุ้นเคยกับการลงทุนจากต่างชาติมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะญี่ปุ่น ปัจจุบันยังเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญในภูมิภาค แต่จุดอ่อน ได้แก่ การที่ค่าแรงงานเริ่มจะมีราคาสูงขึ้น อย่างไรก็ตามประเทศไทยเป็นประเทศที่อาจมีสถานการณ์เลวร้ายทางเศรษฐกิจได้ง่าย เนื่องจากเป็นประเทศเสรี แต่ก็มักจะแก้ปัญหาวิกฤตได้ทุกครั้ง และถ้าจังหวะดี ๆ สามารถฟื้นตัวได้เร็วแบบก้าวกระโดด และเป็นประเทศที่สามารถมีรายได้พื้นฐานมาจากการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งที่สามารถนำเงินเข้าประเทศได้รวดเร็ว นับเป็นประเทศที่มีแนวโน้มจะพัฒนาเศรษฐกิจไปในทางที่ดีได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุครัฐบาลของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ซึ่งมุ่งให้

⁴¹ชนงกรณ์ กุลชลบุตร, **ธุรกิจระหว่างประเทศและการปรับตัวของธุรกิจไทย** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 12-13.

ประเทศเป็นศูนย์กลางในหลาย ๆ ด้าน ทำให้เป็นการสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจให้กับประเทศ”

การท่องเที่ยวถือว่าเป็นจุดแข็งของประเทศไทยดังที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยหากเปรียบเทียบกับอีกหลายประเทศในแถบเอเชียด้วยกัน อย่างไรก็ตามในกรณีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยภาครัฐบาลนั้นไม่ได้ดำเนินการแต่เฉพาะเพียงประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งผู้ศึกษาได้อธิบายไว้บ้างแล้วในเบื้องต้น (ในเนื้อหาส่วนของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2) การท่องเที่ยวยังเป็นมาตรการหารายได้เข้าประเทศที่ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้เห็นความชัดเจน ผู้ศึกษาได้นำรายละเอียดในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งมีความตื่นตัวอย่างสูงในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งภาครัฐบาลของประเทศไทยได้ทุ่มงบประมาณอย่างเต็มที่ในการเร่งรัดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อรองรับการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา “โอลิมปิก 2004” โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้ให้รายละเอียดซึ่งจะเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไว้ในข่าวพิเศษ หนังสือพิมพ์ข่าวสด⁴² ไว้ดังนี้

“ช่วงเวลาเตรียมเป็นเจ้าภาพมหกรรมกีฬา 7 ปีที่ผ่านมา ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ต้องสะดุดเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งการแข่งขันโอลิมปิกที่นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย เสร็จสิ้นลงในปี ค.ศ. 2000 (ปี 2543) คณะกรรมการโอลิมปิกโลกเริ่มวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดงานของประเทศไทยอย่างเปิดเผย จนรัฐบาลกรีซต้องแสดงออกถึงความทุ่มเทเตรียมงานอีกรอบ ขณะที่เหตุการณ์วินาศกรรมสหรัฐ 11 กันยายน 2544 ทำให้การเตรียมตัวเป็นเจ้าภาพครั้งนี้ของกรีซยุ่งยากขึ้นอีกในด้านการรักษาความปลอดภัย เพราะในโอลิมปิกจะมีประมุขและอดีตผู้นำประเทศต่าง ๆ มาร่วมงานประมาณ 50 ประเทศ และแขกระดับวีไอพีประมาณ 50,000 คน

ถึงวันนี้ในส่วนของการก่อสร้างสนามแข่งขัน 35 แห่ง สถานที่พักของนักกีฬา ศูนย์ประชาสัมพันธ์ของนักข่าว รวมถึงเส้นทางคมนาคมทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสนาม

⁴²“ ‘กรีซ’ ขอกรีตอีกรอบสู้โอลิมปิก-แชมป์ยูโรตอนทุนศก.,” ข่าวสด, 8 กรกฎาคม 2547, หน้า 7.

บินแห่งใหม่ ถนนวงแหวน รถไฟฟ้า และรถราง รวมถึงการปรับปรุงถนนหนทางต่าง ๆ การปรับโฉมโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศ มาถึงจุดที่ลงตัวค่อนข้างน่าพอใจ

ผลดีของการที่กรีซเป็นเจ้าภาพโอลิมปิกที่เห็นแล้วก็คือ การยกเครื่องระบบสื่อสาร โทรคมนาคม สาธารณูปโภค และการคมนาคมขนส่ง ซึ่งหากไม่มีมหกรรมกีฬาโอลิมปิก 2004 กรีซก็คงต้องใช้เวลาอีกยาวนานกว่าจะตัดสินใจพัฒนาเส้นทางคมนาคมต่าง ๆ ในเขตเมืองสำคัญ ๆ ขณะเดียวกัน การกระจายสนามแข่งขันไปยังพื้นที่ต่าง ๆ รอบ ๆ กรุงเอเธนส์และเมืองสำคัญ โดยเฉพาะในเขตใกล้แหล่งชุมชน ทำให้สถานที่เหล่านั้นได้มีโอกาสใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นที่เล่นกีฬาให้แก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง ถึงแม้ทางการได้ทุ่มเงินลงทุนในการจัดงานครั้งนี้ประมาณ 7,000 ล้านยูโร หรือราว 5% ของจีดีพีกรีซ แต่รัฐบาลคาดว่าจะได้รับเงินบางส่วนคืนจากการให้เอกชนเช่าพื้นที่ต่อ ซึ่งมีนักธุรกิจและสโมสรกีฬาต่าง ๆ มาเจรจาขอเช่าแล้ว

สำหรับการท่องเที่ยว แน่แน่นอนว่าโอลิมปิกครั้งนี้จะกระตุ้นนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น หันตา จากเดิมนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวกรีซไม่ต่ำกว่า 12-13 ล้านคนต่อปี และมีสัดส่วนสร้างรายได้ราว 10% ของจีดีพี แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวยุโรป เริ่มหันไปเที่ยวประเทศยุโรปตะวันออกแทน เพราะมีค่าใช้จ่ายถูกกว่า ดังนั้น กรีซจึงหวังใช้มหกรรมกีฬาโอลิมปิก 2004 ดึงนักท่องเที่ยวกลับมาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างเต็มที่

ในช่วงเร่งการก่อสร้างต่าง ๆ รวมถึงการเตรียมระบบรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการก่อการร้าย ทำให้งบประมาณของกรีซบานปลายจากที่ตั้งไว้แต่เดิม 4,600 ล้านยูโร มาถึงตอนนี้คาดว่าจะถึง 7,000 ล้านยูโร หรือราว 350,000 ล้านบาทส่งผลให้กรีซมียอดขาดดุลงบประมาณได้ไม่เกิน 3% ของจีดีพีเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลใหม่ของกรีซมั่นใจว่ายอดขาดดุลงบประมาณจะกระเตื้องขึ้น โดยคาดว่าในปี 2548 จะควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์ของอียูได้สำเร็จ นอกจากนี้รัฐบาลใหม่ยังเห็นว่าการจัดมหกรรมกีฬาโอลิมปิกครั้งนี้ ยังช่วยให้เศรษฐกิจกรีซโดดเด่นมาอย่างต่อเนื่องอยู่ในอัตราจีดีพี เฉลี่ยประมาณ 4% ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และในปี 2547 คาดว่าจะมีอัตราเติบโตอยู่ที่ประมาณ 4.1% เนื่องจากการใช้จ่ายลงทุนของรัฐบาลและ

การก่อสร้างที่อยู่อาศัยของภาคเอกชน รัฐบาลคาดว่าเศรษฐกิจกรีซมีแนวโน้มที่สดใสต่อไป ไม่แพ้ศักยภาพด้านเกมกีฬาของกรีซแต่อย่างใด

สิ่งที่น่าสนใจคือ กรีซเป็นตลาดการค้าที่ค่อนข้างเล็ก ประกอบด้วยประชากรประมาณ 11 ล้านคน แต่ชาวกรีซมีกำลังซื้อสูง รายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ในระดับ 18,000 ดอลลาร์สหรัฐ ผนวกกับเศรษฐกิจของกรีซมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง รวมทั้งการที่กรีซจะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาครั้งยิ่งใหญ่ของโลก จึงนับเป็นตลาดที่มีศักยภาพแห่งหนึ่งในกลุ่มอียูที่ไม่ควรมองข้าม ทางกรมฯ ไทยควรมุ่งขยายการส่งออกไปยังตลาดแห่งนี้ได้อย่างจริงจัง

กรีซเป็นสมาชิกกลุ่มอียูที่คนไทยไม่ค่อยคุ้นเคยเท่าใดนัก เมื่อเทียบกับสมาชิกแนวหน้าอื่น ๆ ในช่วงที่ผ่านมา ๆ มาการค้าระหว่างไทยกับกรีซไม่สม่ำเสมอ แต่ทิศทางการค้าระหว่างประเทศทั้งสองมีแนวโน้มสดใสขึ้นในรอบปีที่แล้ว และขยายตัวต่อเนื่องมาจนถึงต้นปีนี้ เนื่องจากได้รับผลดีจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของกรีซและการเตรียมตัวเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

การส่งออกสินค้าไทยไปกรีซเพิ่มขึ้น 55.8% เป็นมูลค่า 99.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วง 5 เดือนแรก 2547 ส่วนการนำเข้าขยายตัว 57.4% เป็นมูลค่า 7.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับกรีซ ยอดเกินดุลการค้าเพิ่มขึ้น 55.6% เป็นมูลค่า 92.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกัน

กรีซเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมอันเก่าแก่ ซึ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมทั้งผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าความรุ่งเรืองในอดีตของดินแดนแห่งนี้ เดินทางไปเยี่ยมชมร่องรอยทางวัฒนธรรมและโบราณสถานต่าง ๆ ที่กลายเป็นตำนานเล่าขานสืบทอดกันมายาวนาน ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางไปเที่ยวกรีซมากกว่า 10 ล้านคนต่อปี

แต่สำหรับนักท่องเที่ยวไทยให้ความสนใจไปเยือนกรีซไม่มากนักในช่วงที่ผ่านมา มีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 1,500 คนต่อปี ซึ่งค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับที่ไทยไปประเทศยุโรปอื่น ๆ ทั้งที่ภูมิอากาศของกรีซคล้ายคลึงกับเมืองไทย และกรีซเป็นเมืองประวัติศาสตร์ระดับโลก

แต่คาดว่าหลังจากที่กรีซชนะเลิศฟุตบอลยูโรและจะเป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก 2004 จะส่งผลให้คนไทยบางกลุ่มสนใจเดินทางไปเยี่ยมเยือนและสัมผัสดินแดนแห่งอารยธรรมเก่าแก่และแหล่งท่องเที่ยวกรีซมากขึ้น

ขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวกรีกที่มาท่องเที่ยวไทยมีจำนวนเฉลี่ยราว 12,000 คนต่อปีในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่น้อย ชาวกรีกจัดเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีศักยภาพอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีกำลังซื้อสูง ทางกรมการท่องเที่ยวไทยควรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยวไทยกับกรีซ หลังจากที่จำนวนนักท่องเที่ยวกรีกเดินทางมาเที่ยวไทยลดลง 22.8% เหลือ 10,840 คนในปี 2546 เทียบกับจำนวน 14,050 คนในปี 2545”

จากข้อมูลที่ได้นำมาอธิบายในเรื่องของการลงทุนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลกรีซเพื่อรองรับการเป็นเจ้าภาพมหกรรมกีฬาโอลิมปิก 2004 จะเห็นว่ารัฐบาลกรีซได้ทุ่มงบประมาณมหาศาลในการพัฒนาประเทศโดยคาดหวังว่าจะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศเช่นเดียวกับที่ประเทศไทยเคยประสบความสำเร็จอย่างสูงมาแล้ว

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ปัจจัยสำคัญในการกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจไทย

จากที่ได้อธิบายไว้ในเบื้องต้นบางส่วนแล้วว่านโยบาย Amazing Thailand นั้นเป็นนโยบายที่มีหมายกำหนดการในดำเนินการในช่วงที่ประเทศไทยนั้นต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจสูงสุดเท่าที่ประเทศไทยเคยประสบมาก่อน ซึ่งแนวทางเร่งด่วนในการกระตุ้นหรือฟื้นฟูเศรษฐกิจที่หวังผลได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมคือ การพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นได้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุนต่อทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่อดีตและสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยพิจารณาจากการที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบและมีจุดแข็งในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยว แม้ว่าเกิดสภาวะวิกฤตเช่นใด การท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคงมีเสถียรภาพมาโดยตลอด

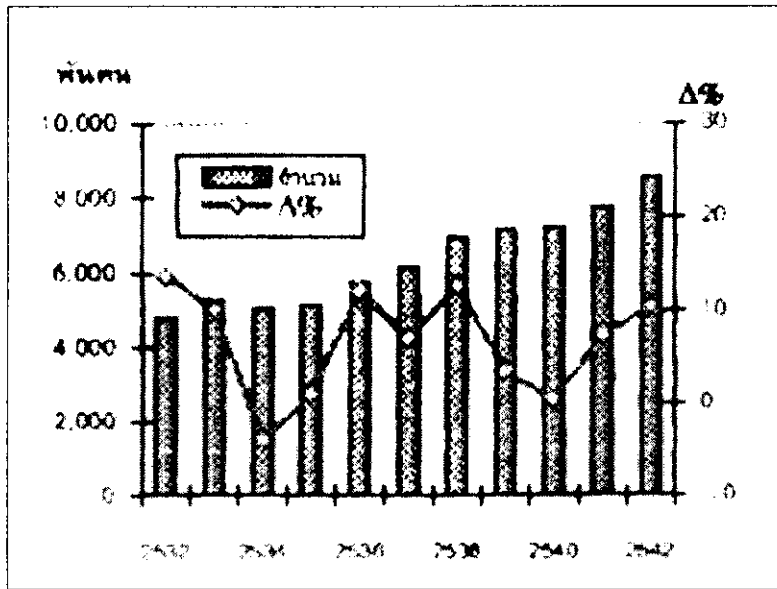
ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นภาพได้ชัดเจนจากสถิติและข้อมูลจากการท่องเที่ยวที่จะได้เสนอต่อไปนี้ โดย จริยา เปรมศิลป์⁴³ ได้รวบรวมข้อมูลและสถิติพร้อมทั้งอธิบายว่า

“การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ โดยมูลค่าถึงหนึ่งในสามของการค้าบริการรวมของโลก และยังเป็นตัวกลางที่ก่อให้เกิดการแพร่สะพัดของรายได้ระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องอีกมากมาย อาทิ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง ธุรกิจการค้าของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มการจ้างงานตามมา เป็นต้น สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 4.8 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและนํารายได้เข้าสู่ประเทศในรูปเงินตราต่างประเทศได้ปีละกว่า 200,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตต่อเนื่อง โดยจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ ในช่วง 10 ปีก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่เข้ามาประเทศไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี และมีรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวดังกล่าวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี อันเป็นผลจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกเป็นสำคัญ แต่ในปี 2540 จำนวนนักท่องเที่ยวได้ชะลอตัว โดยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4 ซึ่งเป็นผลจากการลดลงของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียเป็นสำคัญ เพราะได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ”

---

⁴³ จริยา เปรมศิลป์, **ท่องเที่ยวไทยกลไกพื้นเศรษฐกิจ** [Online]. Available URL: http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/8-9-2000-th-I-1/Tourism.pdf

ภาพที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อ้างถึงใน จรียา เปรมศิลป์. **ท่องเที่ยวไทยกลไกพิเศษธุรกิจ** [Online]. Available URL: http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/8-9-2000-th-I-I/Tourism.pdf.

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้ใช้วิกฤตดังกล่าวเป็นโอกาสทางการท่องเที่ยวของไทย โดยใช้ความได้เปรียบในเรื่องค่าเงินมาเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญ กอปรกับทางการได้กำหนดให้ปี 2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) จึงส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่เข้ามาประเทศไทยในปี 2541 และ 2542 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 และ 10.5 ตามลำดับ”

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ระหว่างปี 2503 ถึง 2541 มีจำนวนมากขึ้นทุกปี เป็นการพิสูจน์ได้ว่าประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักผ่อน และเพื่อที่จะให้เห็นชัดเจนขอนำสถิติมาให้ดูตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ปี 2503-2541

ปี Year	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน) No. of Tourists	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท) Revenue (million)
2503/1960	81,340	Bt 196
2513/1970	628,671	Bt 2,175
2523/1980	1,858,801	Bt 17,765
2533/1990	5,298,860	Bt 110,572
2541/1998	7,764,930	Bt 242,177

ที่มา: ปรีชา แดงโรจน์. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร:
ไฟว์ แอนด์ โฟร์ พรินต์ติ้ง, 2544.

จากสถิติที่ได้นี้บอกให้เราทราบว่า การท่องเที่ยวเจริญเติบโตขึ้นมากภายในระยะเวลา 38 ปี เรามีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 95.5 เท่า และมีรายได้เพิ่มขึ้น 1,235.5 เท่า

และเมื่อได้พิจารณาข้อมูลจากในอดีตก็ทำให้ได้ทราบว่าแนวโน้มและทิศทางของนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เข้าสู่ประเทศไทยนั้น มีรูปแบบที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาถึงสถานะของรายได้จากนักท่องเที่ยวโดยต่อเนื่องนับว่ายังมีความจำเป็นอยู่ สำหรับรายได้ของการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของโครงการ Amazing Thailand นั้น มีรายละเอียดที่เสนอโดย จริญญา เปรมศิลป์⁴⁴ ได้ระบุว่า

ในปี 2542 การท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งจากคนไทย (Domestic Tourism) ซึ่งรวมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจและการเดินทางเพื่อราชการและการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างประเศได้ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ขึ้นในประเทศทั้งสิ้น 586 ล้านบาท ซึ่งก่อให้เกิดการผลิต (Output) ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจที่พักแรม

⁴⁴จริญญา เปรมศิลป์, เรื่องเดิม, หน้า 2-3.

ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจภัตตาคาร ร้านอาหาร ธุรกิจขนส่ง ประมาณ 260 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และก่อให้เกิดการผลิตในสาขาการค้าและบริการอื่น ๆ เช่น สาขาการค้าส่ง/ค้าปลีก สาขาอุตสาหกรรม (ส่วนใหญ่เป็นการผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการด้านการซื้อสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว) ประมาณ 205 พันล้านบาท และอีก 121 พันล้านบาท เป็นมูลค่าการนำเข้าด้านการท่องเที่ยว ผลผลิตที่เกิดขึ้นดังกล่าวก่อให้เกิดการจ้างงานถึง 1.23 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนแรงงานของประเทศ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดกิจกรรมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวของทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการลงทุนของภาครัฐมีจำนวน 9.3 พันล้านบาท และการลงทุนภาคเอกชนจำนวน 133.5 พันล้านบาท เพื่อสนองต่อการบริโภคของนักท่องเที่ยว หนึ่งรายจ่ายด้านการลงทุนของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.5 ของรายจ่ายรวมของประเทศ นับว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับร้อยละ 6.7 ของค่าเฉลี่ยของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่วนการลงทุนของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีสัดส่วนร้อยละ 7.7 ของการลงทุนรวมของประเทศ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ร้อยละ 11.3

สำหรับแนวโน้มธุรกิจการท่องเที่ยวจะยังคงแจ่มใสต่อไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น โอกาสการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวยังต้องขึ้นอยู่กับ การแสวงหาตลาดใหม่ ๆ และการเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวศักยภาพในตลาดดั้งเดิม ตลอดจน การดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวของไทยยังคงรักษาระดับความสามารถในการแข่งขันต่อไปในระยะยาว รวมทั้งเป็นหนึ่งในกลไกหลักในการนำรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 คุณการท่องเที่ยวของประเทศไทย

คุณการท่องเที่ยวของประเทศไทย								
รายการ	2539		2540		2541		2542*	
	ล้านบาท	Δ %	ล้านบาท	Δ %	ล้านบาท	Δ %	ล้านบาท	Δ %
รายได้จากการท่องเที่ยว	219,364	15.0	220,755	0.6	242,177	9.7	184,732	5.3
รายจ่ายทางการท่องเที่ยว	105,621	25.8	59,125	-44.0	59,073	-0.9	48,430	13.2
คุณการท่องเที่ยว**	113,743	6.5	161,630	42.1	183,104	13.3	136,302	2.8

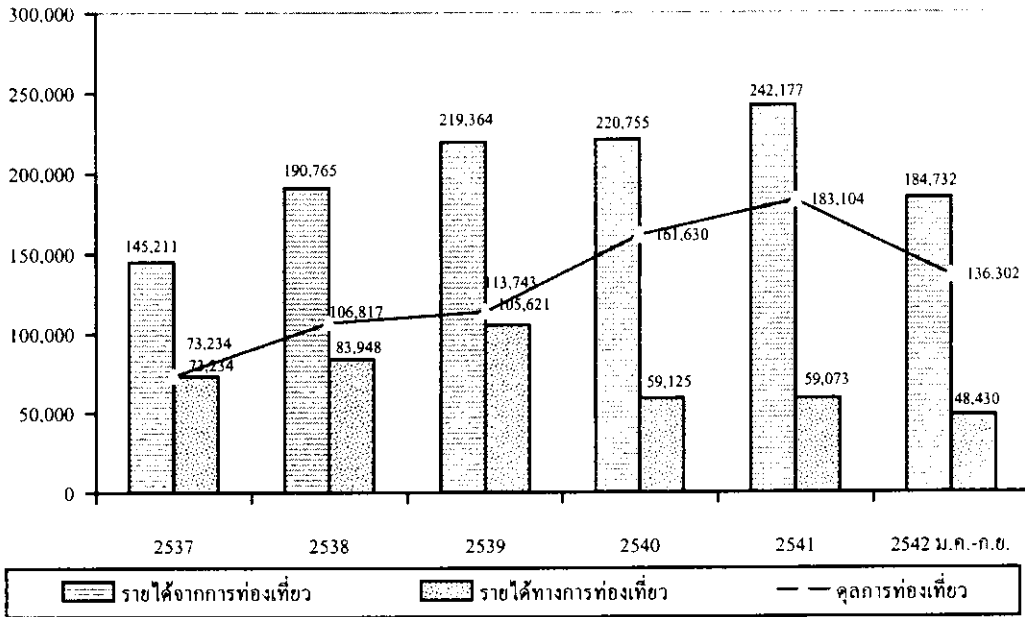
หมายเหตุ: Δ % คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

* ข้อมูลเดือนมกราคม-กันยายน 2542

** คุณการท่องเที่ยวคำนวณจากรายได้จากการท่องเที่ยว (ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศในไทย) หักด้วย รายจ่ายทางการท่องเที่ยว (ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ)

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3 บุคลากรท่องเที่ยวของประเทศไทย

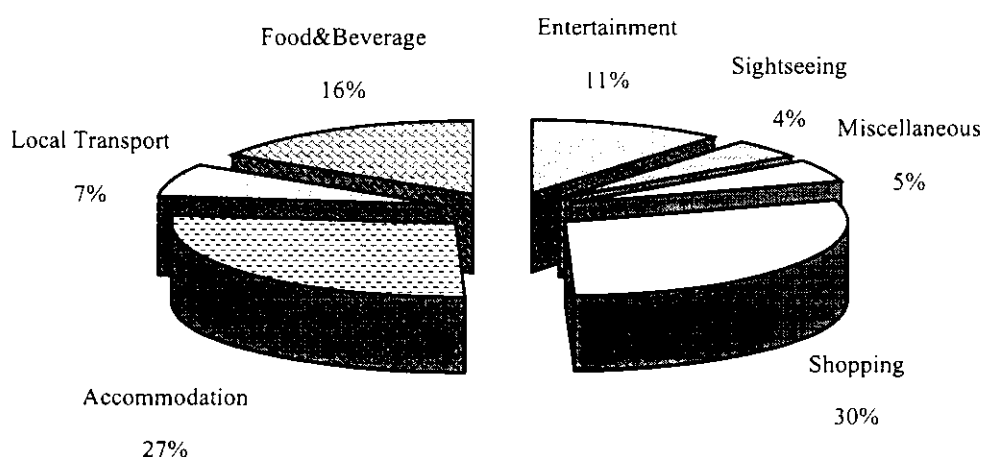
ที่มา: จริญญา เปรมศิลป์. **ท่องเที่ยวไทยทั่วโลกฟื้นเศรษฐกิจ** [Online]. Available URL: http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/8-9-2000-th-I-1/Tourism.pdf.

แม้ว่าการท่องเที่ยวจะสร้างรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศสูงเป็นอันดับต้น ๆ เมื่อเทียบกับรายได้จากการส่งออกสินค้าที่สำคัญของไทย แต่เมื่อพิจารณาบุคลากรท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่าการเกินบุคลากรท่องเที่ยวของไทยในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2542 ชะลอตัวลงหรือเกินดุลประมาณ 136,302 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 (เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3 ในปีก่อน) ทั้งนี้ เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ขณะที่รายจ่ายเร่งตัวมากขึ้น จากปัจจัยสนับสนุนหลายประการ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มฟื้นตัว กอปรกับการแข่งขันโดยใช้กลยุทธ์ด้านราคาของประเทศคู่แข่ง เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี ฮองกง สิงคโปร์ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประเทศเหล่านั้นอยู่ในระดับที่ไม่สูงนักเมื่อเปรียบเทียบกับบริการท่องเที่ยว

ในประเทศ จึงจูงใจให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศและกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายมากขึ้น

อนึ่ง ในการศึกษาลงรายละเอียดในเรื่องของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวพบว่า มีความสำคัญเช่นเดียวกัน โดยการศึกษาในกรณีนี้มีความเกี่ยวพันและเชื่อมโยงโดยตรงต่อการศึกษารายได้จาก การท่องเที่ยวในส่วนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะ ทำให้ทราบในรายละเอียดของรายได้ จากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ปรีชา แดงโรจน์⁴⁵ ได้เสนอรายละเอียดในเรื่องของรายได้จากการท่องเที่ยว เฉพาะค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม และได้แยกรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

ภาพที่ 4 สัดส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2541

ที่มา: ปรีชา แดงโรจน์. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: ไฟว์ แอนด์ โฟร์ พรินติ้ง, 2544.

⁴⁵ปรีชา แดงโรจน์, เรื่องเดิม, หน้า 295, 297.

ตารางที่ 3 รายได้จากการท่องเที่ยวเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

รายได้ปี 2541 Types of revenue 1998	คนไทย (ล้านบาท) Thais (million)	ชาวต่างประเทศ(ล้านบาท) Foreigners (million)	รวม (ล้านบาท) Total (million)
ที่พัก Accommodation	38,678	58,933	97,611
อาหารและเครื่องดื่ม Food & Beverage	29,704	36,102	65,806
รวมรายได้ทั้งสิ้น Total Revenue	68,382	95,035	163,417

ที่มา: ปรีชา แดงโรจน์. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร:
ไฟว์ แอนด์ โพร์ พรินต์ติ้ง, 2544.

นอกจากนี้ จริยา เปรมศิลป์⁴⁶ ได้ให้รายละเอียดในเรื่องของรายได้ของธุรกิจโรงแรมและได้แสดงข้อมูลพร้อมทั้งสถิติในเรื่องของค่าใช้จ่ายหลัก ๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

ภาพรวมการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นได้ส่งผลดีต่อธุรกิจโรงแรมด้วย โดยอัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั้งประเทศ ในปี 2542 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 57.9 เทียบกับร้อยละ 56.1 ในปีก่อน อย่างไรก็ตามภาวะท่องเที่ยวและโรงแรมในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันตามโครงสร้างแหล่งท่องเที่ยว การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ทำให้โรงแรมในบางภูมิภาค โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเน้นตลาดกลุ่มคนไทยประสบปัญหาอัตราการเข้าพักตกต่ำ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาและกิจกรรมการประชุมสัมมนาตกลง

⁴⁶จริยา เปรมศิลป์, เรื่องเดิม, หน้า 7-9.

ตารางที่ 4 อัตราการเข้าพักโรงแรมเฉลี่ย

	2540	2541	2542
ภาคเหนือ	49.7	52.4	55.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33.2	31.5	37.1
ภาคกลาง*	56.9	60.5	61.9
ภาคใต้	45.6	51.1	54.1
กรุงเทพมหานคร	57.1	62.1	62.3
ทั่วประเทศ	52.1	56.1	57.9

หมายเหตุ: * ภาคกลางรวมกรุงเทพมหานคร

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยการสำรวจจากโรงแรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ทั่วประเทศประมาณ 180 โรงแรม (เขตกรุงเทพฯ 55 โรงแรมและต่างจังหวัด 125 โรงแรม)

อย่างไรก็ตาม ในบางจังหวัดซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากต่างประเทศ อาทิ จังหวัดภูเก็ต และสุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย) กลับประสบปัญหาการขาดแคลนห้องพักในบางช่วง ภาครัฐจึงหันมามุ่งเน้นให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรอง ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมในลักษณะของกลุ่มพื้นที่ เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ (Alternative Destinations) ให้กับนักท่องเที่ยว โดยพื้นที่ทางเลือกใหม่ดังกล่าว แบ่งได้เป็น 7 กลุ่มพื้นที่ ดังนี้

- 1) เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
- 2) ระยอง จันทบุรี ตราด
- 3) ขอนแก่น อุดรธานี กาฬสินธุ์ หนองคาย
- 4) กระบี่ ตรัง สตูล พัทลุง
- 5) นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี
- 6) เชียงราย พะเยา น่าน แพร่

7) ชุมพร ระนอง

รายได้จากการท่องเที่ยว

โครงสร้างของนักท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวของกลุ่มตลาดใหม่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งกลุ่มตลาดดังกล่าวมีความสนใจในด้านการซื้อสินค้าค่อนข้างสูง กอปรกับนโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแหล่งซื้อสินค้า อาทิ มาตรการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่นักท่องเที่ยว โครงการ Amazing Thailand Grand Sale และ โครงการ Shopping Street ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าที่ระลึก ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหลัก โดยคิดเป็นร้อยละ 34.4 ของการใช้จ่ายทั้งหมด และมีอัตราเพิ่มถึงร้อยละ 27.4 ในปี 2542 อย่างไรก็ตาม ภาวะการแข่งขันระหว่างประเทศที่ค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวต้องมีการปรับราคาให้อยู่ในภาวะที่แข่งขันได้เพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาด ดังนั้น แพคเกจทัวร์ที่เสนอขายจึงมีราคาลดลง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลดลงของค่าใช้จ่ายพื้นฐาน อาทิ ค่าที่พัก ค่าเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยโดยรวมเพิ่มขึ้นจากปี 2541 เล็กน้อย ร้อยละ 0.4 มาอยู่ในระดับเฉลี่ยวันละ 3,657.85 บาท/คน ในปี 2542

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี 2541-2542 จำแนกตามประเภทของการใช้จ่าย

ประเภทของการใช้จ่าย	ปี 2541			ปี 2542*		
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	สัดส่วน(%)	Δ %	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	สัดส่วน(%)	Δ %
ค่าซื้อสินค้าที่ระลึก	1,077.51	29.0	-14.6	1,259.44	34.4	27.4
ค่าที่พัก	1,013.08	27.3	10.9	886.11	24.2	-10.9
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	594.87	16.0	7.2	593.40	16.2	-0.8
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	411.81	11.1	13.2	393.83	10.8	-3.6
ค่าเดินทางในประเทศ	274.89	7.4	6.9	242.01	6.6	-17.5
ค่าบริการท่องเที่ยว	155.40	4.2	-27.6	145.71	4.0	-13.7
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	185.37	5.0	73.9	137.35	3.8	-28.2
รวม	3,712.83	100.0	1.1	3,657.85	100.0	0.4

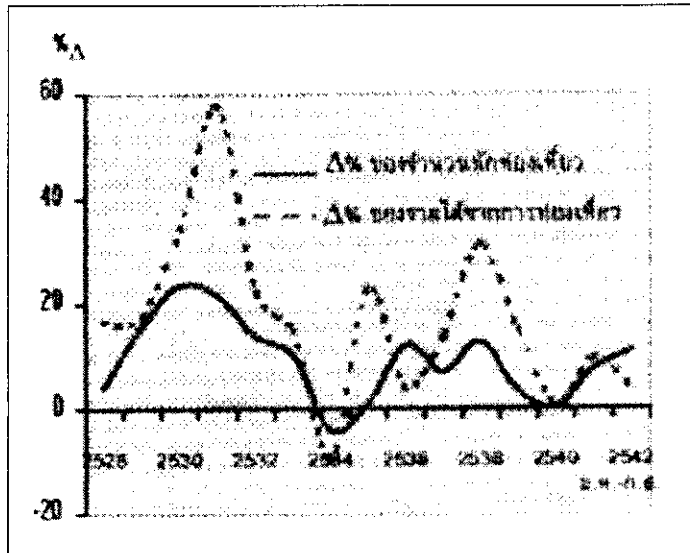
หมายเหตุ: Δ % คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

* ข้อมูลเดือนมกราคม-กันยายน 2542

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การใช้จ่ายดังกล่าวของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 184,732 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 5.3 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยว เนื่องจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชะลอลง และระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในประเทศไทยสั้นลง โดยระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในปี 2542 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.6 เหลือ 8.10 วัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการนำรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนจึงต่างพยายามกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น โดยเสนอขายการท่องเที่ยวในลักษณะ “Value for Money” และมุ่งเจาะตลาดกลุ่มศักยภาพที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งส่งเสริมตลาด MICE (Meeting Incentive Convention and Exhibition)

ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวธรรมดาถึง 3 เท่า รวมทั้งมุ่งขยายระยะเวลาพำนักเฉลี่ยให้ยาวนานขึ้น

ภาพที่ 5 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

ที่มา: จริยา เปรมศิลป์. **ท่องเที่ยวไทยกลไกฟื้นเศรษฐกิจ** [Online]. Available URL:

http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/8-9-2000-th-I-1/Tourism.pdf.

จากการศึกษาถึงรายละเอียดและข้อมูลในเรื่องในเรื่องของรายได้การท่องเที่ยวจากการดำเนินงานตั้งแต่อดีต (ก่อนหน้านโยบาย Amazing Thailand) ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวยังคงเป็นแนวทางสำคัญอย่างยิ่งในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ภายใต้การผลักดันของรัฐ และความร่วมมือของเอกชนอีกทั้งความเป็นเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทยย่อมเป็นจุดแข็งที่จะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ ก็จะได้รับปรับปรุงและพัฒนาควบคู่กันไปด้วย เพราะฉะนั้นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงมีคุณค่าสูงที่จะต้องดำรงไว้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

การดำเนินธุรกิจของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จัดเป็นธนาคารพาณิชย์อันดับ 1 ของประเทศไทยโดยครองส่วนแบ่งตลาดและมีสินทรัพย์รวมมีมูลค่ามากที่สุด นอกจากนี้ในเรื่องของสินทรัพย์แล้ว ธนาคารกรุงเทพฯ ยังคงครองความเป็น 1 ในด้านความเชื่อถือของประชาชนชาวไทย ภายใต้คำขวัญที่ว่า “เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน” ธนาคารกรุงเทพฯ เปิดทำการให้บริการมานานร่วม 60 ปี โดยมีความเป็นมาและวิวัฒนาการซึ่ง พรนพ พุกกะพันธ์⁴⁷ ได้กล่าวถึงประวัติและความเป็นมาของธนาคารกรุงเทพฯ ว่า

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ถือกำเนิดในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่สอง จากการริเริ่มของกลุ่มขุนนาง ข้าราชการ พ่อค้า คหบดี และอดีตพนักงานธนาคารสยามกัมมาจล ธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรกเมื่อปลายปี 2487 ก่อนสงครามโลกจะสงบเพียง 1 ปีเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีธนาคารของคนไทยที่สามารถให้บริการกับตลาดในประเทศได้เช่นเดียวกับธนาคารต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

คณะผู้ร่วมก่อตั้งธนาคาร ได้ยื่นขอจดทะเบียนต่อกระทรวงเศรษฐกิจหรือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน เพื่อขอจัดตั้งบริษัทธนาคารกรุงเทพ จำกัด เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2487 จากหนังสือบริคณห์สนธิทุนจดทะเบียนครั้งแรก 4 ล้านบาทแบ่งออกเป็น 40,000 หุ้น ๆ ละ 100 บาท แต่เรียกชำระครั้งแรกร้อยละ 25 หรือเท่ากับ 1 ล้านบาท

เมื่อจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดแล้ว ได้ยื่นหนังสือต่อกระทรวงการคลังเพื่อขอดำเนินกิจการธนาคารพาณิชย์ และได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2487 และได้เปิดดำเนินการวันแรก เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2487

อาคารสำนักงานใหญ่ที่สีลมเป็นอาคารสูง 32 ชั้น นับเป็นอาคารที่สูงที่สุดในประเทศไทยสมัยนั้น มูลค่าการก่อสร้าง 575 ล้านบาท ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2525 และธนาคารได้สร้างอาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ที่ถนนพระราม 3 ควบคู่กับอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

⁴⁷พรนพ พุกกะพันธ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์, **การบริหารธนาคารพาณิชย์** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จามจุรีโปรดักท์, 2544), หน้า 118.

และเมื่อเดือนมีนาคม 2543 ธนาคารเพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 20,000 ล้านบาท เป็น 40,000 ล้านบาท ซึ่งปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนที่เรียกชำระแล้ว 19,983.45 ล้านบาท โดยออกหุ้นสามัญจำนวน 20,000 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท แบ่งเป็นการจัดสรรหุ้นจำนวน 1,551.50 ล้านหุ้น เสนอขายให้กับผู้ถือหุ้นเดิมและประชาชนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ เสนอขายทั้งหมดในคราวเดียวกัน หรือทยอยขายเป็นคราว ๆ 11,495.69 ล้านหุ้น

ในปีเดียวกันนี้ธนาคารเริ่มขยายเครือข่ายให้บริการในห้างสรรพสินค้าถึง 23 สาขา และอยู่ในช่วงของการเตรียมตัวเพื่อรับการแข่งขันรูปแบบใหม่ตามกระแสเศรษฐกิจใหม่ที่กำลังเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยมากขึ้น

จากประวัติและความเป็นมาที่ได้เสนอไปนั้นจะเห็นได้ว่าธนาคารกรุงเทพฯ นั้นมีความน่าเชื่อถือในสายตาของประชาชนชาวไทยในฐานะธนาคารพาณิชย์ของไทยที่ดำเนินการโดยคนไทย ซึ่งมีข้อยืนยันได้ถึงความสำเร็จในการประกอบธุรกรรมโดยพิจารณาได้จากสถิติและข้อมูลจากผลประกอบของธนาคารที่ อุกฤษณ์ ปัทมานันท์⁴⁸ ได้นำเสนอไว้ดังตารางที่ 6 ดังนี้

---

⁴⁸อุกฤษณ์ ปัทมานันท์, **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย** (กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 117, 118.

ตารางที่ 6 ส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมธนาคารทั้งหมด

ตารางส่วนแบ่งตลาด (%ของอุตสาหกรรมธนาคารทั้งหมด)

ธนาคาร	สินทรัพย์รวม				เงินกู้รวม				เงินฝากรวม			
	1997	1998	1999	มี.ย.00	1997	1998	1999	มี.ย.00	1997	1998	1999	มี.ย.00
ช.กรุงเทพ	23.61	23.00	21.82	21.91	21.85	21.27	20.90	18.05	23.18	22.07	21.79	21.94
ช.กรุงไทย	20.55	19.35	18.31	21.38	22.87	21.38	21.19	18.29	19.90	18.29	18.29	18.064
ช.กสิกรไทย	13.33	12.79	13.42	13.82	12.39	12.37	11.13	11.56	14.41	13.19	13.86	14.00
ช.ไทยพาณิชย์	12.02	12.76	12.64	12.76	11.55	12.15	11.08	11.52	13.69	13.46	12.81	12.71
ช.ศรีอยุธยา	8.28	8.77	8.15	7.97	8.27	8.26	8.04	7.85	9.53	9.19	8.11	8.05
ช.ทหารไทย	6.51	6.46	6.18	6.05	6.17	6.49	6.40	6.32	6.31	6.40	5.92	5.71
ช.นครหลวงไทย	4.43	5.07	4.98	4.76	4.75	5.43	5.31	5.65	3.87	4.75	4.91	5.12
ช.ศรีนคร	3.19	3.22	2.98	2.90	3.82	4.04	4.10	4.35	1.97	3.80	3.54	3.54
ช.เอเชีย	2.59	2.70	2.89	2.79	2.73	2.80	2.85	3.06	1.96	2.63	2.84	2.89
ช.ดีบีเอส ไทยท努	2.17	2.41	1.99	1.98	2.36	2.40	2.24	2.24	2.20	2.48	2.03	1.63
ช.ไทยธนาคาร*	1.23	1.23	4.35	4.23	1.24	1.24	5.47	5.70	1.19	1.42	3.87	3.81
ช. แสตนด์ชาร์ต ชาร์เตอร์ด์ นครธน	1.24	1.34	1.17	1.27	1.22	1.21	1.22	1.36	1.15	1.39	1.10	1.07
ช.ยูโอบี รัตนสิน	0.86	0.88	1.12	1.10	0.86	0.96	0.08	0.09	0.65	0.92	0.96	0.90
ธนาคาร 6 อันดับแรก	84.30	83.13	80.53	80.97	83.10	81.92	78.74	77.55	87.01	82.60	80.75	81.04
ทั้งอุตสาหกรรม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ทั้งอุตสาหกรรม (พันล้านบาท)		5,507	5,420	5,384		4,479	4,409	4,137		4,393	4,392	4,479

ที่มา: งบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

*ไทยธนาคารรวมกับสถาบันการเงินอื่นในปี 1998 อ้างถึงใน อุกฤษฏ์ ปีثمانันท์.

วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ตารางที่ 7 อัตราการเติบโตของธุรกิจธนาคาร

(%ของอุตสาหกรรมธนาคารทั้งหมด)

ธนาคาร	สินทรัพย์รวม				เงินกู้รวม				เงินฝากรวม			
	1997	1998	1999	มี.ย.00	1997	1998	1999	มี.ย.00	1997	1998	1999	มี.ย.00
ธ.กรุงเทพ	21.95	10.06	(10.06)	(6.64)	(4.30)	9.98	(11.34)	(3.24)	(20.29)	12.19	2.45	2.42
ธ.กรุงไทย	8.34	(13.11)	(6.83)	(4.53)	12.81	(14.87)	(2.44)	(3.01)	(8.30)	(1.07)	(0.20)	0.71
ธ.กสิกรไทย	23.12	(11.45)	3.29	0.10	9.91	(9.08)	(11.46)	(12.98)	12.55	(1.54)	5.07	4.94
ธ.ไทยพาณิชย์	32.51	(2.00)	(2.54)	(3.23)	23.75	(4.21)	(10.25)	(8.27)	39.99	5.76	(4.82)	(2.84)
ธ.ศรีอยุธยา	19.03	(2.18)	(8.59)	(7.37)	(15.04)	(8.98)	(4.21)	(11.75)	14.39	3.81	(11.83)	(2.65)
ธ.ทหารไทย	16.50	(8.46)	(5.81)	(3.24)	6.38	(4.15)	(2.89)	(7.31)	(0.16)	9.14	(7.56)	(1.98)
ธ.นครหลวงไทย	12.82	5.75	(3.49)	(7.04)	20.98	4.06	(3.77)	(1.71)	(6.43)	32.03	3.41	18.36
ธ.ศรีนคร	(0.66)	(6.76)	(9.10)	(3.09)	16.39	(3.63)	(0.00)	1.59	(45.21)	107.54	(6.89)	1.71
ธ.เอเชีย	22.23	(3.62)	5.31	(5.13)	23.59	(6.52)	0.21	0.48	(7.95)	44.38	7.88	1.55
ธ.ดีบีเอส ไทยทูน	8.46	2.50	(18.99)	(9.80)	15.18	(7.12)	(8.09)	(9.94)	9.27	21.41	(18.18)	(28.81)
ธ.ไทยธนาคาร*	13.52	(7.31)	247.14	(5.34)	9.85	(3.85)	335.44	(3.16)	6.68	28.99	172.42	5.99
ธ.แอสตราคาร์ต ชาร์เตอร์ด นครธน	14.40	0.37	(14.25)	18.03	9.05	(9.73)	(1.13)	7.51	(0.62)	30.36	(21.04)	(5.06)
ธ.ยูโอบี รัตนสิน	24.29	(5.45)	25.30	12.04	30.82	2.27	(91.94)	(91.79)	(10.65)	52.03	3.97	(4.69)
ธนาคาร 6 อันดับแรก	19.12	(8.98)	(4.67)	(3.70)	12.70	(10.21)	(5.38)	(11.01)	9.33	2.14	(2.27)	0.67
ทั้งอุตสาหกรรม	17.82	(7.70)	(1.58)	(3.71)	13.60	(8.92)	(1.56)	(9.86)	5.86	7.59	(0.02)	1.02
ทั้งอุตสาหกรรม (พันล้านบาท)		5,507	5,420	5,384		4,479	4,409	4,137		4,393	4,392	4,479

ที่มา: งบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

*ไทยธนาคารรวมกับสถาบันการเงินอื่นในปี 1998 อ้างถึงใน อุกฤษฏ์ ปีทมานันท์.

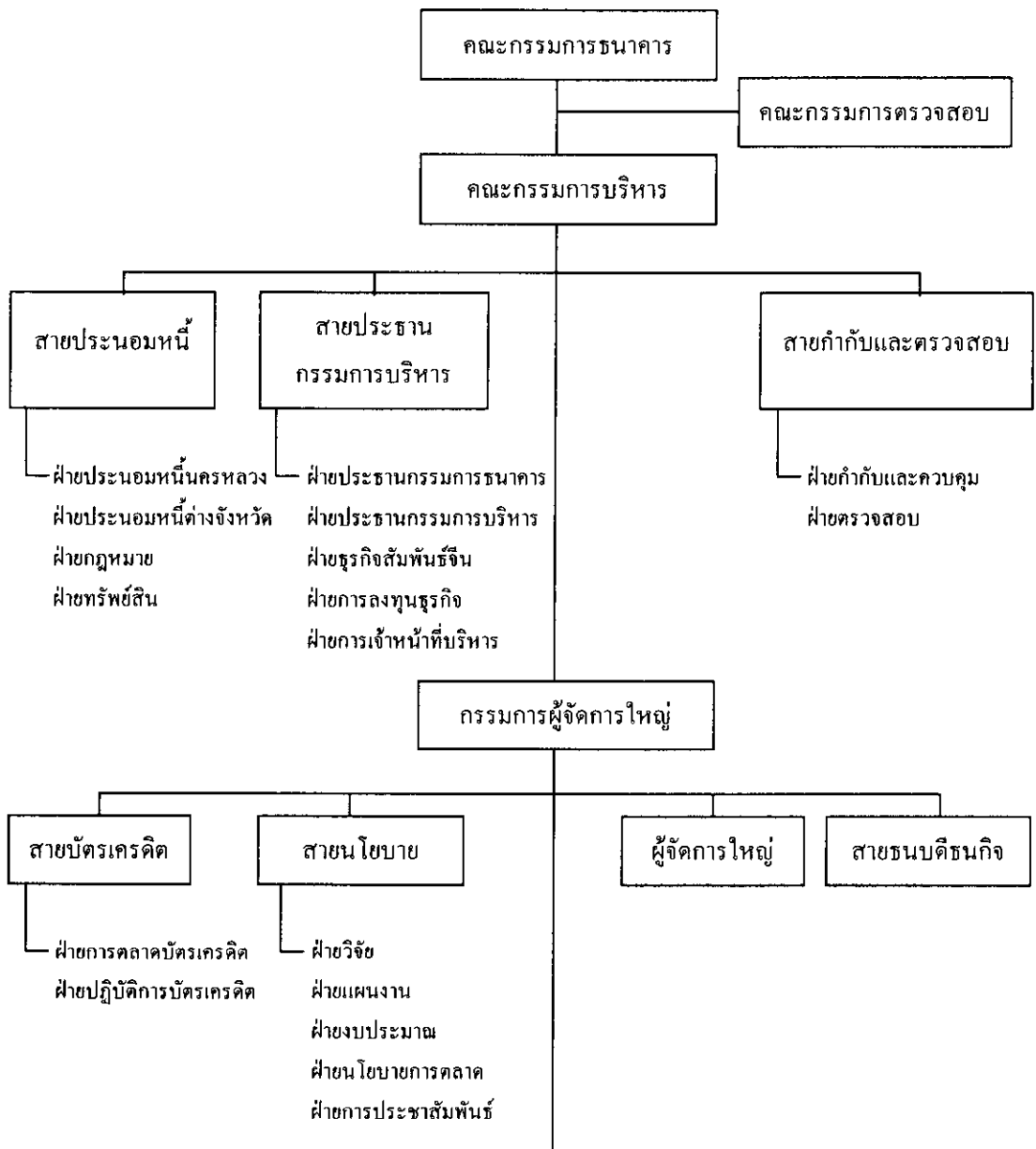
วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

จากข้อมูลที่ได้จะเห็นว่าธนาคารกรุงเทพฯ นั้นครองอันดับ 1 ในด้านส่วนแบ่งตลาด และอัตราการเติบโตของธุรกิจธนาคารไว้ได้อย่างเหนียวแน่นแม้จะมีภาวะวิกฤตเข้ามากระทบแต่ธนาคารกรุงเทพฯ ก็ยังสามารถฟื้นฟ่มาได้

อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศได้เข้าสู่ภาวะ “ฟองสบู่ (Buble Economy)” โดยอยู่ในขั้นที่เรียกว่า โป่งพองเต็มที และก็

เข้าสู่ภาวะวิกฤตอย่างไม่ทันตั้งตัวโดยมีการประกาศนโยบายด้านอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบเสรีตามกลไกตลาด (Manage Float) หรือ “ลอยตัวค่าเงินบาท” เป็นตัวเร่งให้วิกฤตเศรษฐกิจลุกลามและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการเงินทั้งระบบและธนาคารพาณิชย์ของไทยรวมไปถึงธนาคารกรุงเทพฯ ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในขณะเดียวกันเงินกันสำรองของชาติก็สูญเสียบไปกับภารกิจเงินบาท ทำให้สภาพเศรษฐกิจอยู่ในสภาพที่ตกต่ำเป็นอย่างมาก และเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจทางภาครัฐก็ได้มีนโยบายด้านการเงินและกฎข้อบังคับต่อธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งดูเหมือนจะเป็นตัวสร้างภาระอันหนักหน่วงให้กับธนาคารพาณิชย์ไทย และธนาคารกรุงเทพฯ ก็อยู่ในสภาพเดียวกัน ย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงจากสภาพปัญหาด้านการเงินได้ แต่ด้วยศักดิ์ศรีของความเป็นธนาคารที่ประชาชนชาวไทยให้ความเชื่อถือเป็นอันดับ 1 ของประเทศ ผู้บริหารของธนาคารได้ทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการบริหาร เพื่อปรับตัวให้มีสภาพที่พร้อมในการแข่งขัน และต่อสู้กับอุปสรรคที่ธนาคารกรุงเทพฯ กำลังเผชิญอยู่ โดยเริ่มตั้งแต่การปรับโครงสร้างขององค์กรเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยได้ทำการปรับรูปแบบขององค์กรในลักษณะดังเช่นภาพที่ 6 ที่จะแสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 6 โครงสร้างการจัดการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ที่มา: อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

นอกจากการปรับโครงสร้างขององค์กรแล้วมาตรการที่ทางธนาคารกรุงเทพฯ ได้นำออกมาใช้ในการบริหารกิจการที่สำคัญก็คือการลดทอนส่วนที่ไม่สร้างรายได้ให้กับธนาคาร และยังคงไว้ในส่วนที่ยังคงทำรายได้ให้กับธนาคาร และส่วนที่ทำรายได้ให้กับธนาคาร โดยต่อเนื่องและมีมูลค่ามหาศาลก็คือส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพฯ สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพฯ นั้นได้ดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จในระดับสูง โดยสามารถทำรายได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มาด้วยดีโดยตลอด นอกจากนี้ในส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศยังได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าชาวไทยในระดับสูงและในขณะเดียวกันก็ยังเป็นที่ยึดถือของลูกค้าชาวต่างประเทศทั่วโลก ซึ่งจากเหตุผลของการบริหาร การจัดการและการบริการที่ดีเลิศ ทำให้ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้รับการรับรองในเรื่องของการบริการที่ดีเลิศต่อนักเดินทางและนักท่องเที่ยวทั่วโลกโดยนิตยสาร Global Finance ได้ให้คำขวัญ (Motto) เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของธนาคารกรุงเทพฯ ซึ่งมีข้อความว่า “Thailand’s Best Foreign Exchange Bank, Wherever you travel... Look for Bangkok Bank Currency Exchange Services.”

นอกจากนี้หากเปรียบเทียบถึงทิศทางและแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจระหว่างธนาคารกรุงเทพทั้งระบบในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจกับส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาท่าอากาศยาน จะเห็นได้ว่าในขณะที่ยังดำเนินธุรกิจของธนาคารกรุงเทพฯ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึง พ.ศ. 2542 นั้นมีสถานะที่ลดลง ซึ่งวิเคราะห์ได้จากสถานะกิจการธนาคารหลังวิกฤตการณ์ ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตารางสถานะของกิจการธนาคารหลังเกิดวิกฤตการณ์

ธนาคาร	ก่อนเกิดวิกฤตการณ์		หลังเกิดวิกฤตการณ์					
	(15 ธ.) มี.ย. 1997		ธ.ค. 99		มี.ค. 2000		มี.ย. 2000	
	ทรัพย์สินรวม		ทรัพย์สินรวม		ทรัพย์สินรวม		ทรัพย์สินรวม	
	พันล้าน	%	พันล้าน	%	พันล้าน	%	พันล้าน	%
	บาท		บาท		บาท		บาท	
ธ.กรุงเทพ	1,215,597	22.75 1/	1,182,878	21.82	1,163,590	21.60	1,179,649	21.91 1/
ธ.กรุงไทย	728,709	13.64 2/	992,668	18.31	986,562	18.32	993,506	18.45 2/
ธ.กสิกรไทย	703,537	13.17 1/	727,438	13.42	740,375	13.75	743,868	13.82 1/
ธ.ไทยพาณิชย์	563,633	10.55 1/	685,017	12.64	969,664	12.94	687,192	12.76 1/
ธ.กรุงศรีอยุธยา	432,296	8.09 1/	441,594	8.15	435,646	8.09	429,283	7.97 1/
ธ.ทหารไทย	349,790	6.55 1/	335,002	6.18	323,084	6.00	325,782	6.05 1/
ธ.สหธนาคาร**	274,666	5.14 1/	-	-	-	-	-	-
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	162,214	3.04 1/	-	-	-	-	-	-
ธ.นครหลวงไทย	254,405	4.76 1/	269,665	4.98	262,052	4.87	256,301	4.76 2/
ธ.ศรีนคร	202,722	3.79 1/	161,271	2.98	159,933	2.97	156,135	2.90 2/
ธ.เอเชีย	138,413	2.59 1/	156,839	2.89	156,472	2.91	150,133	2.79 3/
ธ.คิบีเอสไทยท努	128,802	2.41 1/	107,709	1.99	101,322	1.88	106,815	1.98 3/
ธ.ไทยธนาคาร*	71,968	1.35 1/	236,030	4.35	233,177	4.33	227,772	4.23 2/
ธ.แอสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ นครธน	70,596	1.32 1/	63,481	1.17	65,756	1.22	68,125	1.27 3/
ธ.ยูโอบีรัตนสิน	45,713	0.86 1/	60,512	1.12	61,181	1.14	59,424	1.10 3/
ธนาคารพาณิชย์เอกชน 1/	4,614,352	86.36	3,371,929	62.21	3,359,359	62.37	3,365,774	62.51
ธนาคารของรัฐ 2/	728,709	13.64	1,659,634	30.62	1,641,724	30.48	1,633,715	30.34
ธนาคารถูกครึ่งไทย- ต่างประเทศ 3/	-	-	388,540	7.17	384,732	7.14	384,496	7.14
ธนาคาร 6 อันดับแรก	3,993,561	74.74	4,364,598	80.53	4,345,920	80.69	4,359,281	80.97
ทั้งอุตสาหกรรม	5,343,060	100.00	5,420,103	100.00	5,385,814	100.00	5,383,985	100.00

ที่มา: งบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

อ้างอิงใน อุกฤษณ์ ปัทมานันท์. **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

อย่างไรก็ตามแม้ว่าส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ นั้น จะทำรายได้ให้กับทางธนาคารในระดับสูงและต่อเนื่องมาโดยตลอดและสามารถหารายได้จากต่างประเทศมาชดเชยกับสถานะความเสียหายด้านการเงินโดยรวมของธนาคารกรุงเทพฯ ได้ในระดับสูงเช่นกัน แต่กระนั้นทางธนาคารกรุงเทพฯ ก็ไม่ได้รับเฉพาะรายได้ของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทางผู้บริหารและส่วนวางแผนงานยังมีความจำเป็นต้องสั่งการให้มีการดำเนินมาตรการเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมาชดเชยกับสถานะหนี้เสีย (NPL) และทุนสำรองของธนาคาร ตามนโยบายของภาครัฐต่อสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารพาณิชย์นั้นก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามซึ่งธนาคารกรุงเทพฯ ก็ได้ดำเนินการตามระเบียบของทางการโดยไม่มีมีการบิดพลิ้วแม้จะมีข้อติดขัดและปัญหามากมายธนาคารกรุงเทพฯ ยังคงยืนหยัดฟันฝ่าอุปสรรคจนพ้นจากภาวะวิกฤตโดยวิธีการและรูปแบบการดำเนินการในการต่อสู้กับภาวะวิกฤต ซึ่ง อุกฤษณ์ ปัทมานันท์⁴⁹ ได้ให้รายละเอียดว่า

“ภายหลังจากที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 1997 ถ้ามองในแง่ภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าธนาคารกรุงเทพฯ ยังคงรักษาส่วนแบ่งตลาดของตนไว้ได้ กล่าวคือธนาคารกรุงเทพฯ ยังคงครองตำแหน่งธนาคารพาณิชย์อันดับ 1 ในประเทศ (ดูตารางส่วนแบ่งตลาด) คือ ธนาคารกรุงเทพฯ ยังมีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่งโดยปี 1997 ธนาคารกรุงเทพฯ มีสินทรัพย์รวมนับเป็น 23.61% ของสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมธนาคารทั้งหมด และยังคงมีสินทรัพย์รวม 21.83% ในปี 1999 ส่วนแบ่งตลาดเมื่อพิจารณาจากยอดเงินกู้รวม ปรากฏว่ามีส่วนแบ่งตลาดด้านเงินกู้คิดเป็น 21.85% ซึ่งเริ่มน้อยกว่าธนาคารกรุงไทยแล้วในปีเดียวกัน แต่ก็ยังมีสัดส่วนที่สูงมากอยู่ ครั้นเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจยอดรวมเงินกู้ของธนาคารกรุงเทพฯ เปรียบเทียบยอดเงินกู้ทั้งหมดคิดเป็น 20.90% ในปี 1999 ส่วนยอดเงินฝากรวมของธนาคารกรุงเทพฯ นับว่าเป็นอันดับหนึ่งคือสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทุกธนาคารกล่าวคือ ในปี 1997 ธนาคารกรุงเทพฯ มีส่วนแบ่งเงินฝากคิดเป็น 23.18% ของยอดเงินฝากของธนาคารทั้งระบบครั้ง

⁴⁹ อุกฤษณ์ ปัทมานันท์, เรื่องเดิม, หน้า 72-84.

ในปี 1999 ถึงแม้ว่าสัดส่วนเงินฝากของธนาคารกรุงเทพฯ จะลดลง 21.79% แต่ก็นับว่ามีสัดส่วนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารทุกธนาคาร

อาจกล่าวได้ว่าเมื่อมองในแง่ภาพรวมส่วนแบ่งตลาด ทั้งในแง่สินทรัพย์รวม เงินกู้รวม และเงินฝากรวม ครั้นเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น ธนาคารกรุงเทพฯ ก็ยังคงรักษาแชมป์อันดับหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ถึงแม้ว่าจะมีสัดส่วนที่ลดลงก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละที่ลดลงโดยเปรียบเทียบแต่ละปี จากปี 1996 ถึงปี 2000 นับว่าส่วนแบ่งตลาดของธนาคารกรุงเทพฯ ลดลงเป็นอย่างมาก สถานะที่แยกลงในส่วนแบ่งตลาด ของธนาคารกรุงเทพฯ จะเห็นได้ชัดมาก เมื่อศึกษาอัตราการเติบโตของธนาคารกรุงเทพฯ ด้านสินทรัพย์รวม เงินกู้รวม เงินฝากรวม เปรียบเทียบระหว่างปี 1996, 1997, 1998, 1999 และ 2000 (ดูตารางอัตราการเติบโตของธุรกิจธนาคารระหว่างปี 1996-2000)”

เมื่อเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปี 1997 และมีผลลุกลามต่อมายังธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารรวมทั้งธนาคารกรุงเทพฯ ด้วยนั้น เจ้าของธนาคารกรุงเทพฯ ได้วิจารณ์ และไม่เห็นด้วยต่อแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาล ชวน หลีกภัย สมัยที่ 2 (1997-2000) เป็นอย่างมาก โดยในระยะแรก ๆ ตามความเห็นของนายชาติรี โสภณพนิช เมื่อมีการลดค่าเงินบาท เมื่อเดือนกรกฎาคม 1997 เขาได้กล่าวเตือนว่าประมาณ 2 ใน 3 ของตระกูลนักธุรกิจไทยจะไปไม่รอด ครั้นเมื่อกลางปี 1998 เขามีความเห็นว่าการเงิน และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ๆ โดยรวดเร็ว รุนแรงและมีผลกระทบกว้างขวางกว่าที่คาดคิด เขากล่าวว่า “... แม้ธนาคารกรุงเทพฯ จะมีหน่วยวิจัยทางเศรษฐกิจและเป็นธนาคารที่ได้เตรียมตัวมาดี คือ เป็นธนาคารแรกๆ ที่เตรียมการสะสมทางด้านกันสำรองเพื่อรองรับหนี้เสียโดยในช่วงที่เริ่มมีปัญหาธนาคารกรุงเทพฯ มีเงินกันสำรองถึง 50,000 กว่าล้านบาท แต่ก็ยังไม่พอ”

“ในเวลาเดียวกัน นายชาติรี โสภณพนิช ยังมีข้อเสนอต่อรัฐบาลในการแก้ปัญหาธนาคารพาณิชย์โดยเสนอวิธีการแบบที่ญี่ปุ่น ได้หวัน และสิงคโปร์เคยใช้คือรัฐบาลน่าจะเข้ามาช่วยถือหุ้นสนับสนุน โดยจะเป็นการถือหุ้นบริมสิทธิ์หรือหุ้น Voting right ก็ได้ และยังเห็นว่าเมื่อเหตุการณ์ดีขึ้นก็ขายหุ้นคืนและรัฐบาลได้กำไร ที่สำคัญข้อเสนอตั้ง

กล่าวของนายชาติรี โสภณพนิช เป็นแผนการกอบกู้ธนาคารที่รัฐบาลเปิดเอาไว้ไม่ใช่เป็นการบังคับให้ธนาคารต้องทำการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ไทย

ธนาคารกรุงเทพฯ ยังคงแสดงความไม่พอใจรัฐบาลและมาตรการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลออกมาเรื่อย ๆ เพราะหลังจากนั้นไม่นาน นายโฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพฯ คนใหม่ได้แสดงความไม่พอใจข่าวที่ทางรัฐบาลบอกแก่สถาบันการเงินต่างประเทศว่าด้วยการให้ธนาคารกรุงเทพฯ เพิ่มทุน ในที่สุดความไม่พอใจรัฐบาลและการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลชวน หลีกภัย จากเจ้าของ และผู้บริหารธนาคารกรุงเทพฯ จึงปรากฏออกมาให้เห็นเป็นการสนับสนุนนักการเมืองคู่แข่งแทน ในช่วงระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2001 นายชาติรี โสภณพนิช ให้การต้อนรับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ณ สำนักงานใหญ่ธนาคารกรุงเทพฯ และกล่าวสนับสนุนว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความรู้เรื่องธุรกิจและสมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี”

จากการต่อสู้กับวิกฤตเศรษฐกิจของธนาคารกรุงเทพฯ โดยยังคงสภาพเดิม (Status quo) และดำรงไว้ซึ่งความเป็นธนาคารพาณิชย์ของไทยที่ดำเนินธุรกิจโดยคนไทย จวบจนกระทั่งพ้นจากสภาวะวิกฤตและปรับตัวเข้มแข็งขึ้นมาโดยตลอดจนกระทั่งปัจจุบันนี้

และในขณะเดียวกันเมื่อทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ขอความร่วมมือจากภาคสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารพาณิชย์ในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ปี Amazing Thailand ธนาคารกรุงเทพฯ ก็ได้ให้การสนับสนุนด้วยดีมาโดยตลอด ซึ่งส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนั้นก็มีความตื่นตัวพร้อมที่จะดำเนินการเต็มที่เนื่องจากว่าในส่วนนี้ (ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรา) ต้องทำธุรกิจและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง นอกจากนี้ในส่วนอื่น ๆ ของธนาคารกรุงเทพฯ ก็ยังงานรับแนวทางในการดำเนินการตามนโยบาย Amazing Thailand ที่ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีข้อเสนอแนะมาถึง โดยในการประชุมเพื่อรับฟังการชี้แจงจาก ททท. เกี่ยวกับเรื่องแนวทางดำเนินการสำหรับธนาคารพาณิชย์ ทางธนาคารกรุงเทพฯ ก็ได้ส่งตัวแทนเข้ารับฟังรายละเอียดและหลักการในฐานะอนุกรรมการจากสถาบันธนาคารพาณิชย์ไทยอีกด้วย

ตารางที่ 9 แนวคิดในการดำเนินงานของภาคสถาบันการเงิน

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
ธนาคารแห่งประเทศไทย	เปิดพิพิธภัณฑ์ให้ชาวไทย และชาวต่างประเทศเข้าชมวิวัฒนาการของเงินตรา และเหรียญกษาปณ์ของไทยตั้งแต่สมัยโบราณก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบันทั้งที่กรุงเทพฯ และที่พิพิธภัณฑ์แห่งใหม่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะจัดแสดงเกี่ยวกับเงินล้านนา, เงินโบราณ และผ้าโบราณจากสมัยต่าง ๆ
กลุ่มธนาคาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การรณรงค์ปี Amazing Thailand ผ่านเครื่อง ATM เครื่องแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ, Internet ของธนาคาร และการติดป้ายแขวนต่าง ๆ ณ สาขาของธนาคารทั่วประเทศ 2. เผยแพร่ผ่านจดหมายข่าวและเอกสารเวียนของธนาคารทุกประเภท 3. จัดทำบัตร ATM ชุดใหม่เผยแพร่ภาพแหล่งท่องเที่ยวหรือสัญลักษณ์ปี Amazing Thailand

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

* ในช่วงปี Amazing Thailand 1998-1999 นั้นทางฝ่ายบริการลูกค้า (Counter Service) ได้มีแผนงานด้านบริการในรูปแบบที่แปลกใหม่ในการบริการลูกค้า ในส่วนของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้รับนโยบายด้านการบริการลูกค้าต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการที่เคาน์เตอร์ของธนาคารกรุงเทพฯ สาขาท่าอากาศยาน โดยเมื่อลูกค้าต่างชาติเข้ามาใช้บริการแลกเปลี่ยนเงินตรามีมูลค่าตั้งแต่ 100 USD ขึ้นไปก็จะได้รับของสมนาคุณเป็นพวงกุญแจรูปช้าง ซึ่งมีตราสัญลักษณ์ Amazing Thailand พร้อมทั้งตารางเทียบเวลา ในขณะที่เดียวกันที่หน้าจอเครื่องแลกเปลี่ยนและบริเวณด้านหน้าของเครื่องแลกเปลี่ยนก็จะมีข้อความเชิญชวนลูกค้าที่มาใช้บริการผ่านเครื่องแลกเปลี่ยน ได้รู้จักและรับรู้ถึงปี Amazing Thailand รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชาวไทยและต่างชาติร่วมชมพิธีเฉลิมฉลองพระชนมายุครบ 6 รอบ (72 พรรษา) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งจะได้รับรู้ประกาศเชิญชวนที่หน้าจอเครื่องบริการเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine: ATM)

บทที่ 4

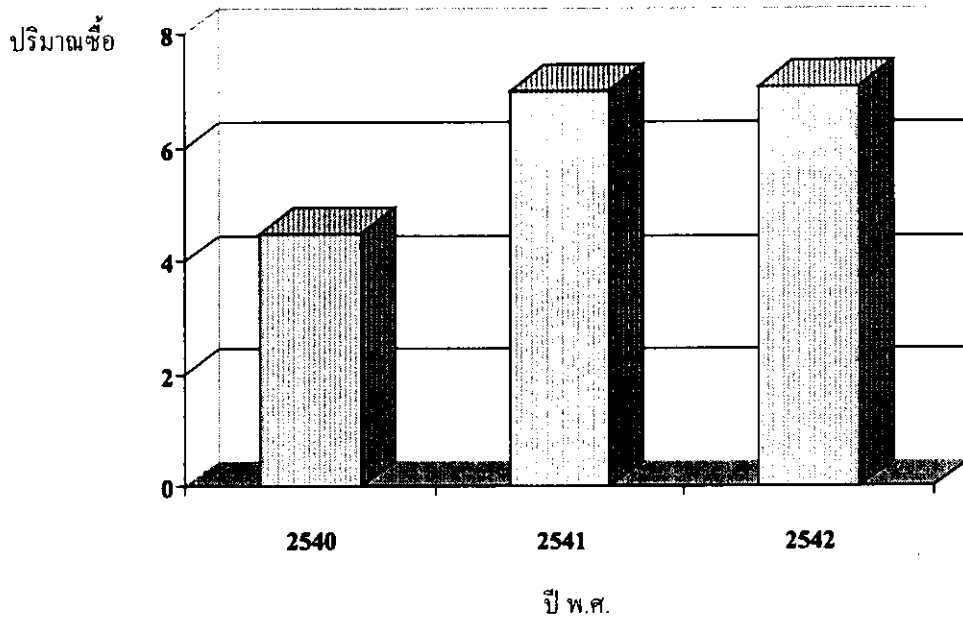
รายงานข้อมูลและการวิเคราะห์

การประเมินผลนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวปี “Amazing Thailand” ซึ่งเป็นการประเมินผลจากเอกสารรายงานและผลประกอบการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ และสรุปผลและรายได้จากการท่องเที่ยวโดยหน่วยงานของภาครัฐซึ่งก็ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้สำรวจรวมไปถึงผลงานการศึกษาและวิจัยซึ่งได้เสนอในเรื่องของการท่องเที่ยว โดยได้รายงานและวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ตามตารางข้อมูลที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. รายงานข้อมูลและวิเคราะห์ผลประกอบการของธนาคารกรุงเทพฯ

จากรายงานข้อมูลผลประกอบการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) ข้อมูลที่ได้สามารถวิเคราะห์และสรุปได้ว่า

ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่จะมีการรณรงค์ ปี Amazing Thailand นั้น ผลประกอบการ (Volume) จะอยู่ที่ 4,490.67 ล้านบาท ต่อมาเมื่อเข้าสู่ปี Amazing Thailand ซึ่งเป็นปีแรกของโครงการคือปี 2541 ปริมาณการซื้อขายเงินตราหรือผลประกอบการมีมูลค่า 7,019.38 ล้านบาท โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้น 2,528.71 ล้านบาท และเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2542 ปริมาณการซื้อขายอยู่ที่ 7,089.24 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับผลประกอบการในปี พ.ศ. 2541 มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น 69.86 ล้านบาท ซึ่งสามารถแสดงออกมาในกราฟแสดงผลประกอบการดังภาพที่ 7 ดังนี้

ภาพที่ 7 กราฟแสดงผลประกอบการของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

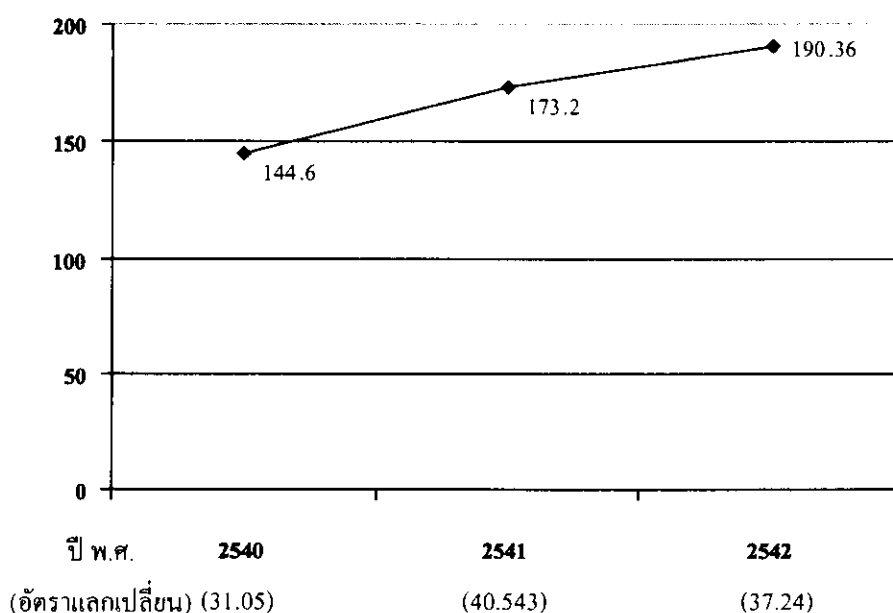
ที่มา: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาทำอากาศยาน

จากกราฟแสดงให้เห็นว่าผลประกอบการนั้นได้เพิ่มขึ้นมาโดยตลอดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 จนถึง พ.ศ. 2542

ในการเปรียบเทียบระหว่างปีก่อนที่จะมีการรณรงค์โครงการ Amazing Thailand คือปี พ.ศ. 2540 และช่วงสิ้นสุดปีแรกของโครงการ Amazing Thailand นั้นจะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ยอดรวมของผลประกอบการของทั้งสองปีมีส่วนต่างอยู่ถึง 2,528.71 ล้านบาท โดยคิดเป็นร้อยละ 36.02 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยสำคัญ เห็นได้ชัดเจนก็คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้นอย่างฉับพลัน เมื่อมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบ Manage Float หรือที่เรียกว่า “ลอยตัว” ทำให้ค่าเงินบาทลดลง ส่งผลให้ผลประกอบการนั้นเพิ่มตามไปด้วย ซึ่งผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนนั้นส่งผลกระทบต่อเพียงแค่ช่วง 6 เดือน หลังประกาศใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ซึ่งเริ่มใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นปีสุดท้ายของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand นั้น ผลประกอบการที่แสดงออกมานั้นมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากผลประกอบการของปี พ.ศ. 2541 นั้น เป็นลักษณะของการเพิ่มขึ้น โดยยังมีปัจจัยของอัตราแลกเปลี่ยนมาเกี่ยวข้อง ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2542 นั้น อัตราแลกเปลี่ยนยังคงมีการเปลี่ยนแปลงคือปรับขึ้นมาเป็นอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับ 40 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ แต่ไม่ผันผวนดังเช่น ช่วงปี พ.ศ. 2541 ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนเป็นอย่างยิ่งคือ อัตราแลกเปลี่ยนจาก 25 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ปรับตัวสูงขึ้นไปเป็น 40 บาทต่อ ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้สัดส่วนของผลประกอบการระหว่างปี พ.ศ. 2540 กับ พ.ศ. 2541 มีอัตราที่สูงมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงผลต่างของผลประกอบการระหว่างปี พ.ศ. 2541 กับ พ.ศ. 2542 แล้วนั้น พบว่ามีอัตราส่วนที่ยังคงเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นโดยไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนที่ผันผวนมาเป็นตัวกระทบ ซึ่งในปี พ.ศ. 2542 นั้น ตัวเลขของผลประกอบการอยู่ที่ 7,089.24 ล้านบาท ก็ยังนับว่าเพิ่มขึ้นจากผลประกอบการในปี พ.ศ. 2541 อยู่ 69.86 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.98 จากการประมวลผล จากผลประกอบการในทั้ง 3 ปี คือ ปี พ.ศ. 2540, 2541 และ พ.ศ. 2542 จะพบว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นไปในทางบวกคือ มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นโดยลำดับ ส่งผลให้ทางธนาคารต้องมีการปรับเปลี่ยนเป้าหมายในการประกอบการมาอยู่ที่ 7 พันล้านบาท ตั้งแต่ปีถัดมา นั่นก็คือ ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งทั้งนี้ย่อมเป็นผลพวงจากการรณรงค์ ส่งเสริมและผลักดัน โครงการ Amazing Thailand ให้มีการดำเนินการอย่างเป็นจริงเป็นจังและให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และในขณะเดียวกันในการวิเคราะห์ผลให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น การแสดงปริมาณของผลประกอบการในรูปแบบของการเปรียบเทียบ โดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งในที่นี้จะใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ (USD) เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบและแสดงผลซึ่งใช้อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยของทั้งปีเป็นเครื่องมือในการคำนวณผลซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนในทั้ง 3 ปีคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2542 ได้แก่ 31.05, 40.53 และ 37.24 (1 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาท) ซึ่งมีผลดังภาพที่ 8 ที่แสดงต่อไปนี้

ปริมาณการแลกเปลี่ยน (ล้าน USD)

ภาพที่ 8 กราฟแสดงปริมาณของผลประกอบการในรูปแบบของการเปรียบเทียบ โดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ที่มา: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาทำอากาศยาน

จากการแสดงผลโดยใช้กราฟจะพบว่าผลประกอบการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพที่แสดงออกมาโดยเทียบเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐมีส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ปีก่อน ดำเนินนโยบาย Amazing Thailand โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน “เฉลี่ยในแต่ละปีเป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งผลที่ได้ก็คือในปี พ.ศ. 2540 ผลประกอบการอยู่ที่ 4,490.67 ล้านบาท เมื่อเทียบเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แล้วได้เท่ากับ 144,627,053.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ที่ 31.058 (1 USD/31.05B) และเมื่อมาถึงปี พ.ศ. 2541 (ปีแรกของการดำเนินนโยบาย) ผลประกอบการเท่ากับ 7,019.32 ล้านบาทเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐจำนวน 173,189,736.00 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยน

เปลี่ยนในอัตรา 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อ 40.53 บาท และเมื่อเปรียบเทียบผลประกอบการของทั้ง 2 ปี คือปี พ.ศ. 2540 และ 2541 จะพบว่าผลประกอบการตามมูลค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ นั้นเพิ่มขึ้น 28,562,682.86 เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.78 และเมื่อเข้าสู่ปีสุดท้ายของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand คือปี พ.ศ. 2542 ผลประกอบการของธนาคารกรุงเทพฯ อยู่ที่ 190,366,275.82 เหรียญสหรัฐฯ โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 37.24 และผลประกอบการเป็นเงินบาทมูลค่า 7,089.24 ล้านบาท และส่วนต่างระหว่างรายได้ตามมูลค่าดอลลาร์สหรัฐฯ ใน ปี พ.ศ. 2541 และ 2542 อยู่ที่ 17,176,536.82 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.74

จากการประเมินผลรายได้จากผลประกอบการของธนาคารกรุงเทพฯ ได้แสดงให้เห็นว่าผลประกอบการโดยรวมตลอดระยะเวลา 3 ปี คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2542 นั้นมีลักษณะที่เพิ่มขึ้นโดยต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีตัวแปรในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่คงที่เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ผลประกอบการก็ยังคงเพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุหลักประการหนึ่งก็คือผลกระทบและอิทธิพลของนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งทางภาครัฐได้ผลักดันอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือนำเงินตราต่างประเทศเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำผลประกอบของธนาคารกรุงเทพฯ มาเทียบเคียงกับปริมาณลูกค้า (ITEM) ที่เข้ามาใช้บริการซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติก็ยังสามารถเพิ่มเติมว่าในปี พ.ศ. 2540 จำนวนลูกค้า (นักท่องเที่ยว) ที่มาใช้บริการมีจำนวนถึง 923,239 ราย โดยสามารถคำนวณค่าเฉลี่ยปริมาณเงินที่ลูกค้าแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นจำนวน 7,603 บาทต่อ 1 ราย และคิดเป็นเงินสหรัฐอเมริกาได้เท่ากับ 187.60 USD ต่อ 1 ราย และเมื่อนำจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2542 มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยตัวเลขที่ได้คือ 6,357 บาทต่อลูกค้า 1 ราย ในขณะที่เมื่อเทียบเป็นเงิน USD ของสหรัฐฯ ได้เท่ากับ 171 USD ต่อ 1 ราย และเมื่อนำเอาปริมาณลูกค้าของธนาคารกรุงเทพฯ มาเปรียบเทียบกับกัน ผลที่ได้ก็คือ ปริมาณลูกค้ามีจำนวนเพิ่มขึ้น 192,018 ราย มีอัตราเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 20.80 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปริมาณเงินที่ลูกค้าชาวต่างชาติมาทำการแลกเปลี่ยนเงินตรา ผลที่ได้ก็คือ มีมูลค่าลดลงมีสัดส่วนที่ 1,247 บาท คิดเป็นอัตราที่ลดลงร้อยละ 16.40 ในขณะที่เดียวกันเมื่อเปรียบเทียบเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ผลที่ได้ก็คือ มีสัดส่วนที่ลดลง 16.91 เหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นอัตราที่ลดลงร้อยละ 9.01

2. รายงานข้อมูลและการวิเคราะห์รายได้จากการท่องเที่ยวตามรายงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

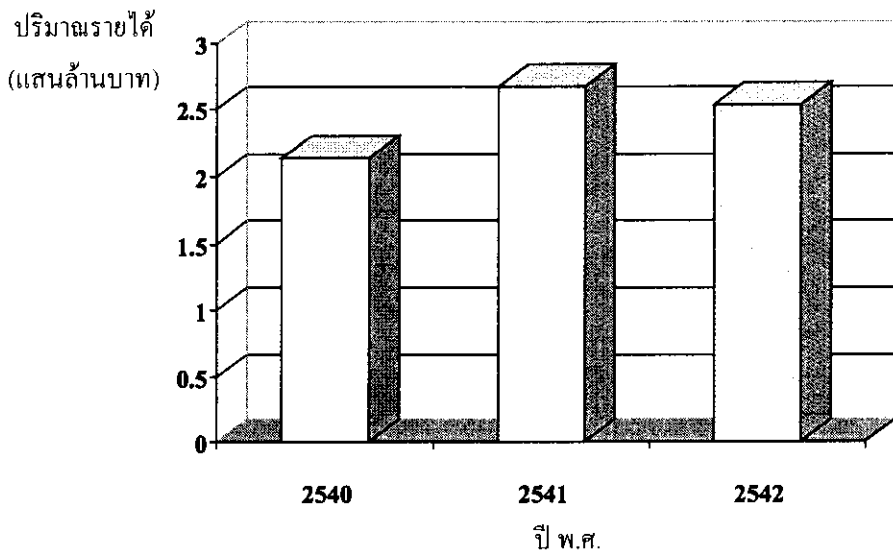
อย่างไรก็ตามการศึกษาภายหลังจากที่ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand ต่อส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพ การศึกษาในช่วงต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งได้เสนอรายงานผลการดำเนินการไว้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนดำเนินนโยบาย Amazing Thailand นั้น คิดเป็นมูลค่า 213,600 ล้านบาท

และในปีต่อมาคือปี พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นปีแรกของการรณรงค์ปี Amazing Thailand ผลที่ปรากฏออกมาก็คือ ประเทศไทยประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยในปีนี้ (2541) มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ประมาณ 7.79 ล้านคน สูงกว่าเป้าหมายเดิมที่กำหนดไว้ (7.72 ล้านคน) เล็กน้อย โดยมีรายได้เข้าประเทศประมาณ 267,000 ล้านบาท ต่ำกว่าเป้าหมาย (276,362 ล้านบาท)

ส่วนปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของนโยบาย Amazing Thailand มีผลการดำเนินงาน โดยมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาจำนวน 8.85 ล้านคน มีรายได้จำนวน 253,018 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันกับประเทศไทย ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ยังคงรักษาเสถียรภาพที่ดีในการเชิญชวนนักท่องเที่ยวเข้าประเทศ

จากรายงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้เสนอไปนั้น จะพบว่าเมื่อเริ่มดำเนินการตามนโยบาย Amazing Thailand ในช่วงปีแรกนั้น มีสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2540 จำนวน 53,400 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20 และในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีสุดท้าย จากผลการสำรวจของรายได้ประจำปี มีรายได้เข้าประเทศจำนวน 253,013 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีแรกของการดำเนินการตามนโยบาย Amazing Thailand คือปี พ.ศ. 2541 เป็นจำนวน 13,987 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5 ซึ่งถือว่าตัวเลขที่ออกมานั้นต่ำกว่าเป้าหมายเพียงเล็กน้อย และเพื่อที่จะหาผลสรุปที่ชัดเจน ให้วิเคราะห์จากกราฟที่ใช้แสดงผลของรายได้จากการท่องเที่ยว

ภาพที่ 9 กราฟแสดงปริมาณรายได้จากผลการดำเนินการตามนโยบาย
Amazing Thailand

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากกราฟแสดงปริมาณรายได้จากผลการดำเนินการตามนโยบาย Amazing Thailand จะเห็นได้ชัดว่าในช่วงปีแรกของการดำเนินงานเมื่อเทียบกับปีก่อนที่จะเริ่มดำเนินนโยบาย ผลที่ได้ก็คือปริมาณรายได้เพิ่มขึ้นสูงเป็นอย่างมาก มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 20 คิดเป็นมูลค่า 53,400 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาปริมาณรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่ามีสัดส่วนที่ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นั่นก็คือ การลดลงของรายได้ในอัตราส่วนร้อยละ 5 คิดเป็นมูลค่า 13,897 ล้านบาท ซึ่งแม้จะมีการปรับลดรายได้ลงมาแต่ก็ยังมีรายได้เข้าสู่ประเทศในมูลค่าที่มหาศาล และถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าน่าพอใจอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้จึงสามารถที่จะวิเคราะห์ได้ว่าในเรื่องของรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาสู่ประเทศนั้นอยู่ในขั้นตอนที่เรียกว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

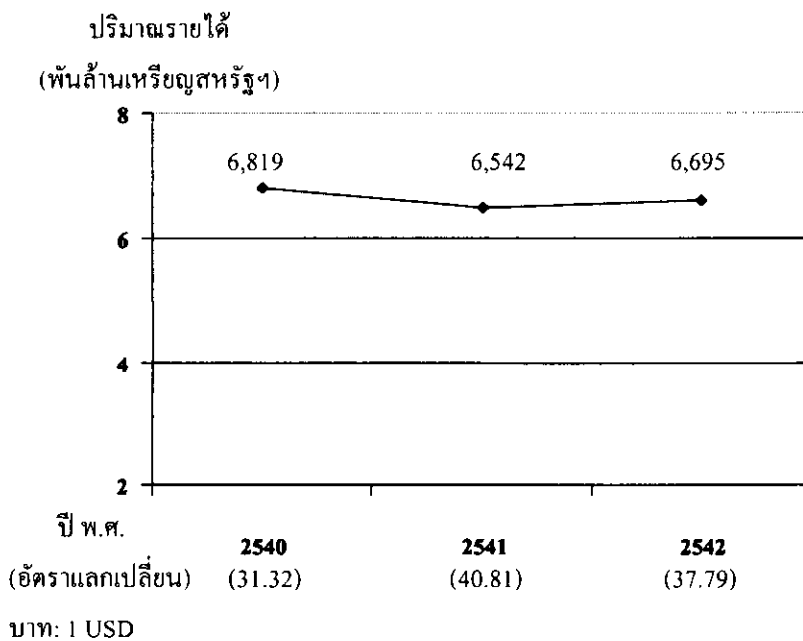
และในขณะเดียวกันในการวัดผลโดยเปรียบเทียบกับอัตราค่าเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการหาข้อสรุป เพราะเนื่องจากว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเงินบาทนั้นอยู่ในสถานะที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดตามกลไกตลาด และการแสดงผลให้ชัดเจนก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้การเปรียบเทียบค่าเงินในการรายงานข้อมูลซึ่งจะมีผลดังนี้

ในการรายงานผลจะเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ไปตามลำดับ พร้อมทั้งระบุอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) ควบคู่กันไปด้วย และจะมีการนำเสนอในรูปแบบของกราฟเพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1) ปี พ.ศ. 2540 มีรายได้จากนักท่องเที่ยวเข้ามา 213,600 ล้านบาท โดยอัตราแลกเปลี่ยน (1 ดอลลาร์สหรัฐ/บาท) อยู่ที่ 31.32 คิดเป็น 6,819,923,328.00 เหรียญสหรัฐฯ

2) ปี พ.ศ. 2541 รายได้ที่เข้าสู่ประเทศไทยมีปริมาณ 267,000 ล้านบาท โดยอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 40.81 คิดเป็น 6,542,514,600 เหรียญสหรัฐฯ

3) และในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการดำเนินนโยบายมีปริมาณรายได้จากนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 233,018 ล้านบาท อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 37.79 โดยคิดเป็นมูลค่า 6,695,369,906.54 เหรียญสหรัฐฯ

ภาพที่ 10 กราฟแสดงปริมาณของผลประกอบการในรูปแบบของการเปรียบเทียบโดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ที่มา: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สาขาท่าอากาศยาน

จากรายงานผลด้วยกราฟจะพบว่าในช่วงปีก่อนดำเนินนโยบาย Amazing Thailand ปริมาณรายได้จากนักท่องเที่ยวนั้นอยู่ในปริมาณที่สูงที่สุดเมื่อคิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อันเนื่องมาจากอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งมีส่วนต่างกันเป็นอย่างมาก โดยต่างกันอยู่ถึง 9.49 บาท เมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทในปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 40.81 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่ค่าเงินบาทถดถอยเป็นอย่างมาก ทำให้รายได้ลดลงในอัตราร้อยละ 4.08 และในปี พ.ศ. 2542 รายได้จากนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 6,695,369,906.54 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้ในปี พ.ศ. 2541 จะพบว่ามียาได้เพิ่มขึ้นมา 152.86 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.34

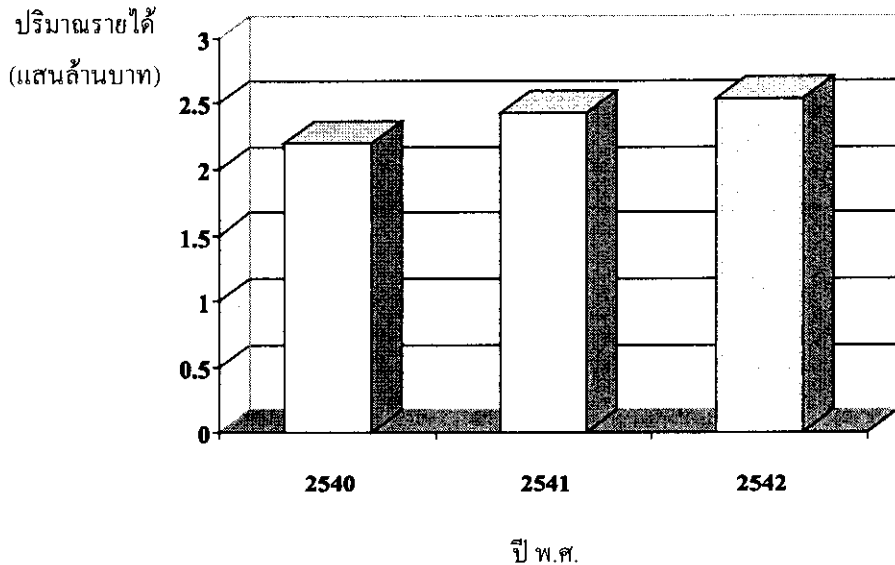
3. รายงานข้อมูลและการวิเคราะห์รายได้จากการท่องเที่ยวโดยงานวิจัยและศึกษาในเรื่องการท่องเที่ยว

และนอกจากนี้เพื่อให้การศึกษาในเรื่องของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand ในประเด็นของควมมีศักยภาพในการหารายได้เข้าสู่ประเทศได้ ภายใต้สภาวะวิกฤติเศรษฐกิจให้ละเอียดยิ่งขึ้น รายงานปริมาณรายได้จากผู้ศึกษาในเรื่องของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นอันจะนำมาซึ่งการหาข้อสรุปได้อย่างถูกต้อง ซึ่งข้อมูลและสถิติจะได้เสนอดังต่อไปนี้ โดยในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาของ วรณาวงษ์วานิช⁵⁰ ซึ่งจากงานการศึกษาดังกล่าวได้แจกแจงข้อมูลและตัวเลข รวมไปถึงสถิติของนักท่องเที่ยวและที่สำคัญก็คือ รายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งผู้ศึกษาได้นำข้อมูลเฉพาะปี พ.ศ. 2540, 2541 และปี พ.ศ. 2542 มาใช้ในการวิเคราะห์โดยผู้ศึกษาต้องการเปรียบเทียบให้เห็นถึงปริมาณรายได้ในช่วงก่อนการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand และช่วงที่เริ่มดำเนินการตามนโยบาย คือ ปี 2541 และช่วงปีสุดท้ายของการดำเนินนโยบาย คือปี พ.ศ. 2542 โดยศึกษาและอิงข้อมูลจาก ตารางแจกแจงรายได้นักท่องเที่ยว (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค)

จากข้อมูลและสถิติที่ได้นำมาศึกษา จะเห็นว่าในช่วงก่อน Amazing Thailand ปี นั้น (ปี พ.ศ. 2540) รายได้จากนักท่องเที่ยวจากการสำรวจจะอยู่ที่ 220,754.50 ล้านบาท

⁵⁰ วรณาวงษ์วานิช, เรื่องเดิม, หน้า 14.

และในปีต่อมาคือปี พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินนโยบาย ปริมาณรายได้รวมอยู่ที่ 242,177.28 ล้านบาท และเมื่อถึงปี พ.ศ. 2542 อันเป็นปีสุดท้ายของการรณรงค์ปี Amazing Thailand มีรายได้เข้าประเทศไทยจำนวน 253,018.29 ล้านบาท จากรายได้ที่แสดงออกมาในทั้ง 3 ปี โดยการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าปริมาณรายได้นั้นมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2540 กับปี พ.ศ. 2541 มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น 21,422.78 ล้านบาท และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2541 กับปี พ.ศ. 2542 นั้น รายได้เพิ่มสูงขึ้น 10,841.01 ล้านบาท ซึ่งหาพิจารณาจากกราฟในภาพที่ 11 จะเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 11 กราฟแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยว

ที่มา: วรรณภา วงษ์วานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

จากกราฟได้แสดงให้เห็นว่ารายได้นั้นมีการเพิ่มปริมาณอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ระหว่างปี 2540 และ 2541 คิดเป็นร้อยละ 9.7 และในขณะเดียวกัน ส่วนต่างระหว่างรายได้ของปี พ.ศ. 2541 และ 2542 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.48

โดยสรุปก็คือ รายได้เข้าประเทศอยู่ในสถานะที่เพิ่มขึ้น โดยต่อเนื่อง จากการพิจารณา ข้อมูลในส่วนนี้ ทำให้ทราบว่านโยบาย Amazing Thailand นั้น มีส่วนสำคัญอย่างมาก ในการหารายได้เข้าประเทศ ซึ่งมูลค่านั้นอยู่ในเกณฑ์ที่สูงอย่างยิ่งและให้ผลคุ้มค่าต่อการลงทุนอีกด้วย

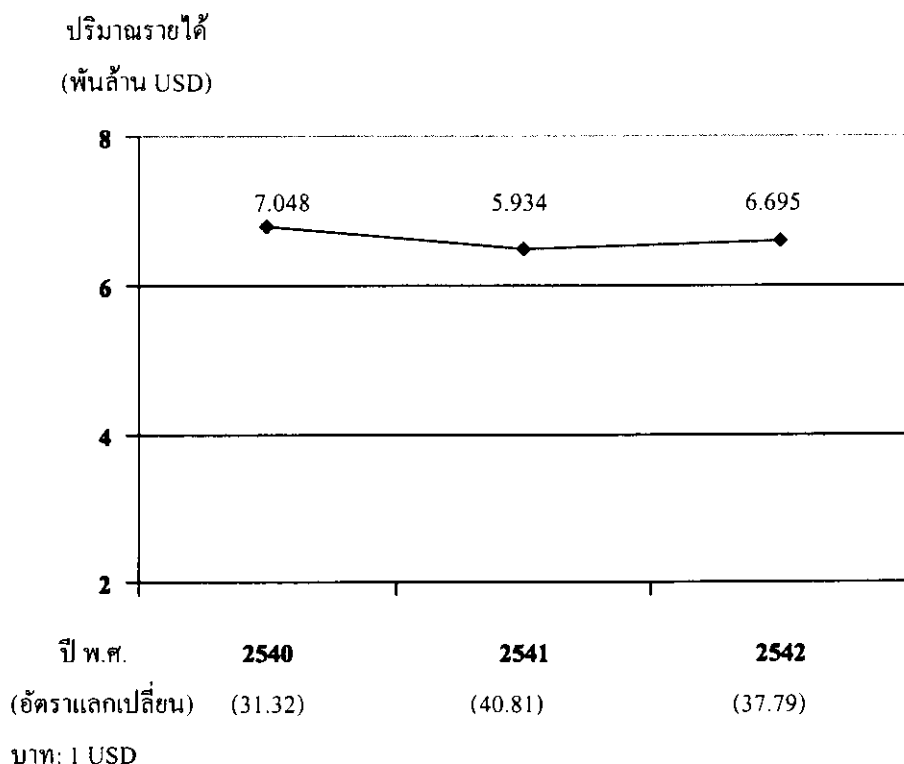
ภายหลังจากที่ได้ทำการประมวลผลจากรายได้ของการท่องเที่ยวโดยใช้เงินสกุลท้องถิ่น (บาท) ในการคำนวณเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้แล้ว ในส่วนของการคำนวณรายได้โดยอิงกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อหาข้อสรุปของรายได้จากการศึกษาครั้งนี้ อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงิน USD ต่อเงิน บาท อยู่ที่ 31.32, 40.81 และ 37.79 ตามลำดับ โดยเริ่มจากปี พ.ศ. 2540, 2541 และ 2542 เช่นเดียวกัน โดยเมื่อคิดคำนวณเป็นยอดเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ก็จะได้ผลออกมาดังนี้

1) ปี พ.ศ. 2540 รายได้เมื่อคิดเป็นเงินบาทอยู่ที่ 220,754.50 ล้านบาทเทียบเท่ากับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ได้เท่ากับ 7,048 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (อัตราแลกเปลี่ยน 31.32 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

2) ปี พ.ศ. 2541 รายได้เมื่อคิดเป็นเงินบาทอยู่ที่ 242,177.28 ล้านบาทเทียบเท่ากับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ได้เท่ากับ 5,934 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (อัตราแลกเปลี่ยน 40.81 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

3) ปี พ.ศ. 2542 รายได้เมื่อคิดเป็นเงินบาทอยู่ที่ 253,018.29 ล้านบาทเทียบเท่ากับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ได้เท่ากับ 6,695 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (อัตราแลกเปลี่ยน 37.79 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

จากปริมาณรายได้ที่คิดเป็นมูลค่าเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ สามารถที่จะแสดงออกมาในรูปของกราฟได้ดังนี้

ภาพที่ 12 กราฟแสดงรายได้ที่คิดเป็นมูลค่าเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ

ที่มา: วรรณ วลัยวานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

จากกราฟที่แสดงมูลค่าของรายได้จากการท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกมาเป็นค่าเงินดอลลาร์ เราจะพบว่าในช่วงก่อนปี Amazing Thailand นั้น อัตราแลกเปลี่ยนเมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนในปี Amazing Thailand ปีแรก (พ.ศ. 2541) มีส่วนต่างกันอย่างมากระหว่างปี พ.ศ. 2541 นั้นค่าเงินบาทอ่อนตัวลงถึงร้อยละ 30.30 ทำให้เมื่อเทียบกับเงินบาทแล้วจะมีรายได้เพิ่มขึ้นตามที่ได้อธิบายไปแล้วในช่วงต้น แต่เมื่อมาเทียบเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯจะพบว่ารายได้ลดลงทันทีในอัตราร้อยละ 15.81 และในขณะเดียวกัน เมื่อนำรายได้ที่คิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2541 มาเปรียบเทียบกับรายได้ในปี พ.ศ. 2542 ผลที่ออกมาก็คือปริมาณรายได้ในปี พ.ศ. 2542 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า

761 ล้านเหรียญและมีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 12.82 ในขณะที่ของส่วนต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่เงินบาทแข็งตัวขึ้นมากคิดเป็นร้อยละ 7.40

จากข้อมูลที่ได้แสดงและอธิบายผลในเรื่องของรายได้จากการท่องเที่ยวจากทั้ง 3 ส่วนคือจากส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ รายงานผลการดำเนินงานปี Amazing Thailand โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและผลงานการศึกษาและวิจัยในเรื่องของการท่องเที่ยวก็ได้ผลออกมาว่าในส่วนของรายได้เมื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าเมื่อทำการสำรวจรายได้โดยอิงกับปริมาณเงินบาทผลที่ได้ก็คือในส่วนของรายได้ของธนาคารกรุงเทพฯ และผลงานการศึกษาและวิจัยในเรื่องการท่องเที่ยวนั้นมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยต่อเนื่องตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษาคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2541 และในขณะเดียวกันในส่วนของการรายงานผลการดำเนินงานของ ททท. นั้นเมื่อเปรียบเทียบรายได้ในช่วง 2 ปี คือ พ.ศ. 2540 กับปี พ.ศ. 2541 ปริมาณรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 และเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2542 รายได้จากการท่องเที่ยวก็ยังคงสูงอยู่ แต่ปรับลดลงมาเพียงแค่อัตรา 5 เท่านั้น ซึ่งถือว่ายังสามารถทำรายได้ในระดับที่น่าพอใจไม่ถึงขั้น “ตกต่ำกว่าเป้าหมายมากนัก” และในขณะเดียวกันเมื่อปริมาณรายได้จากทั้ง 3 ส่วนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยเทียบเคียงกับเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยทั้งปี

ผลที่ได้ก็คือว่าในส่วนของผลประกอบการของธนาคารกรุงเทพฯ นั้นมีอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยทั้ง 3 ปี แม้ว่าจะมีสถานะความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามามีผลกระทบกับปริมาณรายได้แต่ธนาคารกรุงเทพฯ ก็ยังคงดำเนินการได้ตามเป้าหมายประกอบการที่ได้ตั้งไว้ โดยมีอัตรากำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 19.78 ในปี พ.ศ. 2541 และเมื่อมาถึงปี พ.ศ. 2542 ผลประกอบการยังคงเพิ่มขึ้น แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง นั่นคือมีส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.74 ต่ำกว่าปีแรกของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand อยู่ร้อยละ 9.04

อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเปรียบเทียบรายได้จากผลการดำเนินงานของ ททท. และผลงานการวิจัยในเรื่องของการท่องเที่ยวโดยเมื่อนำมาคำนวณโดยใช้เทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ตัวเลขปริมาณรายได้จากทั้ง 2 ส่วนนั้นเมื่อพิจารณาจากกราฟจะเห็นว่าเมื่อเข้าสู่ปีนโยบาย Amazing Thailand ในปีแรก (พ.ศ. 2541) ปริมาณ

รายได้คิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ นั้นมีปริมาณลดลงเมื่อเทียบกับรายได้ที่คิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งมีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 31.32 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งในส่วนของรายงานจาก ททท. นั้นลดลงมาในอัตราร้อยละ 4.08 เช่นเดียวกับรายงานการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวที่ปรับลดลงในอัตราร้อยละ 15.81 และเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2542 แนวโน้มของรายได้จากทั้งของ ททท. และผลงานการวิจัยฯ ก็ขยับตัวสูงขึ้นโดยในส่วนของ ททท. นั้นมีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.34 ในขณะที่ปริมาณรายได้ของงานวิจัยฯ ก็เพิ่มขึ้นมาในอัตราร้อยละ 12.82 เช่นเดียวกัน จากผลที่ได้ครั้งนี้ทำให้มองเห็นภาพรวมได้ว่าปริมาณรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542 นั้นมีทิศทางในการปรับตัวเป็นบวกอันเนื่องมาจากว่าสภาวะความผันผวนของค่าเงินนั้นอยู่ในระดับต่ำ ในช่วงปีการดำเนินนโยบายนั้น ปริมาณรายได้จากแหล่งข้อมูลทั้ง 3 ส่วนนั้นเพิ่มขึ้นโดยตลอด และเมื่อย้อนไปเปรียบเทียบกับปีก่อนการดำเนินนโยบายคือใช้ตัวเลขปริมาณรายได้ระหว่างปี พ.ศ. 2540 กับปี พ.ศ. 2541 นั้นจะเห็นว่าสองในสามส่วนของแหล่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นั้น มีอัตราของรายได้ลดลงอันเนื่องมาจากผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนจากเดิมที่ยังไม่ใช้มาตรการ “ลอยค่าเงินบาท” อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 25 และเมื่อเข้าสู่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 รัฐบาลในสมัยนั้นได้ประกาศ “ลอยตัวค่าเงิน” ทำให้เกิดความผันผวนเป็นอย่างยิ่งต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราและส่งผลกระทบต่อรายได้ของการท่องเที่ยวเช่นกัน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะเกิดผลกระทบต่อรายได้ของการท่องเที่ยวแต่นั้นไม่ใช่ผลกระทบอันเนื่องมาจากนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกตลาดและวิกฤตเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อรายได้อย่างสูงเมื่อเข้าสู่ภาวะเงินบาทลอยตัว และนอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือว่ารายได้จากการท่องเที่ยวที่นั้นยังคงสร้างความมั่งคั่งให้กับเศรษฐกิจในระดับหนึ่งซึ่งจากรายงานผลและการอภิปรายข้อมูลทำให้สรุปได้ว่าแม้รายได้จะปรับตัวลดลงหากเทียบกับปีก่อนดำเนินนโยบาย Amazing Thailand แต่ไม่ได้ลดลงในปริมาณที่มากมายนัก ประเทศไทยยังคงมีรายได้มูลค่ามหาศาลจากการท่องเที่ยวและเมื่อเข้าสู่ปีสุดท้ายของนโยบาย Amazing Thailand สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ รายได้ของประเทศจากการท่องเที่ยวได้ปรับตัวสูงขึ้น นั่นคือเหตุผลที่สามารถใช้เป็นข้อสนับสนุนได้ว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยยังคงดำเนินการได้ดี และอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตามหากจะมองนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติเดียว คือในเรื่องของการนำรายได้เข้าประเทศเพียงอย่างเดียว การวิเคราะห์และประเมินผลนโยบาย Amazing Thailand ก็คงไม่สมบูรณ์ ในจุดหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจและให้การยอมรับก็คือว่านโยบาย Amazing Thailand ถือได้ว่าเป็นต้นแบบของนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเป็นรูปธรรมด้วยเหตุผลที่ว่านโยบายนี้มีการจัดการในเชิงบริหารอย่างสมบูรณ์แบบ เริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน การให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เรื่องของการประชาสัมพันธ์ การจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวและการกำกับดูแลและผู้ที่ได้รับผิดชอบ (ดูรายละเอียดของการจัดทำโครงการและแผนงานได้ในเอกสาร โครงการปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 : Amazing Thailand 1998-1999 โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) ซึ่งแตกต่างจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผ่านมา นอกจากนี้ในเรื่องของการเป็นต้นแบบของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น จะพบว่าภายหลังจากที่การดำเนินการตามแผนงาน ตามนโยบาย Amazing Thailand นั้น ได้สิ้นสุดลง นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในปีต่อ ๆ มา ก็ได้รับการผลักดันอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็น Amazing Gate Way จนมาถึง Unseen In Thailand ซึ่งความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น นอกจากเรื่องของเศรษฐกิจแล้ว การท่องเที่ยวยังมีประโยชน์อย่างมากทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีการศึกษาบทบาท และความสำคัญของการท่องเที่ยว โดย วรณา วงษ์วานิช ได้เสนอรายละเอียดในหัวข้อเรื่อง “ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ความสำคัญต่อเศรษฐกิจการกระจายรายได้”⁵¹ ไว้ดังนี้

“บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว”

“ปัจจุบันอุตสาหกรรมกลายเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดที่นำรายได้มาสู่ประเทศ และมีแนวโน้มว่าจะมีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ การท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับธุรกิจให้บริการ ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเกี่ยวพันกับสถานะทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศด้วย สถานการณ์ทางการเมืองที่มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพจะส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้า นำรายได้

⁵¹ วรณา วงษ์วานิช, เรื่องเดิม, หน้า 19.

มาสู่ประเทศมากขึ้น มีนักท่องเที่ยวหลังไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น สำหรับด้านเศรษฐกิจก็เช่นกันภาวะเงินเฟ้อหรือเงินฝืดจะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

ถ้าพิจารณาถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยว นอกจากประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจคือ ทำให้เกิดการว่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ธุรกิจ การคมนาคมขนส่งดีขึ้น ทันสมัยขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น เงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศเพิ่มมากขึ้นแล้ว การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการปรับปรุงทางด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น การท่องเที่ยวช่วยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมและปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนการดำรงชีวิตของประเทศอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น การท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยอาศัยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่แต่ละประเทศมีอยู่ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละประเทศจะรู้จักใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ตนมีอยู่นั้นให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด รายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวนั้นจะกระจายไปสู่ประชาชนทุกระดับชั้นและกระจายไปสู่ธุรกิจด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ร้านขายของที่ระลึกไปจนถึงร้านค้า ภัตตาคาร และโรงแรม ฯลฯ

บทบาทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ยังประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมากคือ ยิ่งการท่องเที่ยวทวีความสำคัญมากขึ้นเพียงใดก็ยิ่งจะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมและเกียรติภูมิของประเทศให้เป็นที่รู้จักแก่ชาวโลกมากขึ้นเพียงนั้น แสดงให้เห็นถึงความมีชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี รวมทั้งเป็นชาติที่เก่าแก่มีสติปัญญาและสถาปัตยกรรมที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อน ลักษณะภูมิประเทศที่แปลกและสวยงามคือ สิ่งประทับใจที่นักท่องเที่ยวได้รับนอกเหนือไปจากความสนุกสนานเพลิดเพลิน”

ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากบทบาท และความสำคัญของการท่องเที่ยวแล้วในด้านผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยและสังคมไทยเฉพะอย่างยิ่งนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งได้ทำการสำรวจและวิจัยยังชี้ชัดลงไปอีกว่านโยบาย Amazing Thailand นั้น ส่งผลกระทบในทางบวกต่อวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งเป็นการสำรวจและวิจัยโดยสวนดุสิตโพล ได้ให้ข้อสรุปโดยภาพรวมว่าผลของนโยบายทำให้เกิด⁵²

- 1) การกระตุ้นเศรษฐกิจ
- 2) การกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาชุมชน

และนอกจากนี้จากผลการสำรวจยังพบว่าส่วนใหญ่อยากจะทำให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีก โดยต่อเนื่อง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้ทำการสำรวจได้ผลโดยเฉลี่ยร้อยละ 66.62 ซึ่งนับว่าอยู่ในอัตราที่สูง ส่วนในกรณีการเปรียบเทียบผลดีกับผลเสียในด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ ผลการวิจัยระบุว่า อัตราเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการจัดทำนโยบาย Amazing Thailand มีผลดีและคุ้มค่าอยู่ที่ร้อยละ 64.62 ซึ่งก็อยู่ในเกณฑ์ที่สูงเช่นกัน ซึ่งจากงานวิจัยตามทีออกมาชี้ชัดว่า นโยบาย Amazing Thailand โดยภาพรวม (Over All) แล้วถือว่าสร้างความพอใจให้กับคนส่วนใหญ่และยังเป็นข้อยืนยันได้ว่าผลของนโยบายส่งผลดีมากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ

ในส่วนของแต่ละภาคเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพเองนั้นก็ได้รับประโยชน์จากนโยบาย Amazing Thailand เป็นอย่างมาก โดยเมื่อสรุปผลประกอบการในช่วงของการดำเนินนโยบายคือปี พ.ศ. 2541 และปี พ.ศ. 2542 (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ข) นั้น เมื่อเทียบเคียงกันแล้วมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นและยิ่งไปกว่านั้นภายหลังจากสิ้นสุดนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งถือเห็นต้นแบบของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ การรณรงค์และส่งเสริม

⁵²สวนดุสิตโพล, **สรุปผลการสำรวจผลกระทบจากปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542** (กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544).

การท่องเที่ยวในโครงการต่อมาก็ได้สร้างผลประโยชน์มหาศาลต่อส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยผลประกอบการนั้นเกินเป้าหมาย (7,000 ล้านบาท) มาโดยตลอดและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องที่ชัดเจนที่สุดก็คือในปี พ.ศ. 2545⁵³ ในช่วงฤดูท่องเที่ยว (Hi-Season) ได้ส่งผลประกอบการสูงเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากผลการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐบาลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการในส่วนเปลี่ยนเงินตราของธนาคารกรุงเทพฯ สาขาท่าอากาศยานดอนเมือง ในปริมาณที่สูงมาก และเมื่อมีการแจ้งผลประกอบการแก่พนักงานแลกเปลี่ยนเงินตรา (Foreign Officer : FRO) มีการปิดงบประจำปีถึง 8,000 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2547 เพียงแค่ช่วง 2 ไตรมาส (6 เดือน) ของการทำงานก็ได้เปิดการประชุมประจำปีในช่วง 6 เดือนแรก ซึ่งในรายงานการประชุมของสาขาได้บันทึกคำชี้แจงของผู้จัดการสาขาที่มีต่อพนักงานว่า ผลประกอบการเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ (7,000 ล้านบาท)⁵⁴ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งก็เท่ากับว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบาย Amazing Thailand นั้นมีศักยภาพในการนำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศมาสู่ประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าผลในทางบวกของนโยบายไม่ใช่เกิดขึ้นเฉพาะกับส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพียงเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันผลในด้านดีของการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand นั้นยังเป็นตัวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งประเทศเห็นได้จากการกระจายรายได้สู่ท้องที่ต่าง ๆ โดยมาในรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อมตามที่ วรรณ วลัยวานิช⁵⁵ ได้อธิบายไว้ ซึ่งก่อให้เกิด

---

⁵³ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, **รายงานการประชุมประจำปี 2545** (กรุงเทพมหานคร: ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไทย สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2545).

⁵⁴ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, **รายงานการประชุมประจำปี 2546** (กรุงเทพมหานคร: ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไทย สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2546).

⁵⁵วรรณ วลัยวานิช, เรื่องเดิม, หน้า 19.

การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ และเกิดผลพลอยได้ในเรื่องของการพัฒนาชุมชนและความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมไทยด้วย ดังนั้น นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายปี Amazing Thailand นั้น นับเป็นทางเลือก (Alternative) ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่เป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและประเมินผลนโยบาย Amazing Thailand ในด้านของประสิทธิภาพในการนำรายได้เข้าประเทศโดยกระบวนการและขั้นตอนการศึกษาซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาว่านโยบาย Amazing Thailand สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเงินตราเข้าประเทศได้
2. เพื่อศึกษาว่านโยบาย Amazing Thailand มีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศเพียงใด
3. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของรายได้ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพ ในช่วงปีนโยบาย Amazing Thailand (พ.ศ. 2541-2542)

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะกรณีส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยานกรุงเทพ
2. ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2542

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) ที่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

สรุปข้อมูลการศึกษา

จากรายงานผลการศึกษาและวิจัยได้ข้อสรุปว่า

1. นโยบาย Amazing Thailand นั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำรายได้จากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยจากผลการวิเคราะห์ตัวเลขจากผลประกอบการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาทำอากาศยาน (ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) ซึ่งได้ข้อสรุปจากการประเมินผลในเชิงเปรียบเทียบจากผลประกอบการในระยะ 3 ปี คือ ปี พ.ศ. 2540, 2541 และปี 2542 นั้น ผลที่ได้ก็คือผลประกอบการของทางธนาคารกรุงเทพฯ นั้นมีลักษณะและทิศทางที่เพิ่มขึ้นโดยต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นปริมาณรายได้ที่คิดมูลค่าเป็นเงินบาทหรือมูลค่าผลประกอบการที่อิงกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ (USD) โดยหากวิเคราะห์จากผลประกอบการที่วัดมูลค่าเป็นเงินบาทนั้นผลที่ออกมาก็คือในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงก่อนปีนโยบาย ผลประกอบการ ณ สิ้นปีอยู่ที่ 4,490.67 ล้านบาท และเมื่อผ่านเข้าสู่ปีแรกของการดำเนินนโยบายคือในปี พ.ศ. 2541 ตัวเลขจากผลประกอบการก็คือ 7,019.38 ล้านบาท ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึง 2,528.71 ล้านบาท มีอัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 36.02 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนของการเติบโตที่สูงอย่างยิ่ง ซึ่งน่าจะมีผลกระทบส่วนหนึ่งมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในช่วง 6 เดือน หลังจากที่ภาครัฐได้ประกาศมาตรการทางการเงิน ในกรณีของค่าเงินและอัตราแลกเปลี่ยน โดยเฉลี่ยทั้งปีของทางธนาคารกรุงเทพฯ สาขาทำอากาศยานจะอยู่ที่ 31.05 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ มีผลต่างในอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับที่สูงมากคือในช่วงก่อนประกาศค่าเงินบาทลอยตัวนั้น สภาวะของค่าเงินบาทยังคงอยู่ที่ 25 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีความแตกต่างกันอยู่ 6.05 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.2 ทำให้ปริมาณรายได้เพิ่มขึ้นในจำนวนที่สูงตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำรายได้ของผลประกอบการในปี

พ.ศ. 2541 มาเปรียบเทียบกับผลประกอบการในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการดำเนินนโยบายจะเห็นได้ว่าปริมาณรายได้ยังคงเพิ่มขึ้น โดยต่อเนื่อง จากตัวเลขของปริมาณรายได้ที่ออกมาอยู่ที่ 7,089.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 69.86 ล้านบาท คิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 และในขณะเดียวกันเมื่อนำรายได้ของทั้ง 3 ปีมาคำนวณเป็นเงินเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ ก็จะได้ผลออกมาว่าผลประกอบการยังคงมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยต่อเนื่องแม้ว่าจะรายงานผลประกอบการเป็นเงินดอลลาร์แล้วก็ตามโดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยโดยตลอดทั้งปีของทั้ง 3 ปี คือปี พ.ศ. 2540-2542 ตามลำดับก็คือ 31.05, 40.53 และ 37.24 ตัวเลขที่ออกมาคือในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งนับว่าเป็นช่วงเวลาที่ค่าเงินมีความผันผวนมากที่สุดอยู่ที่ 144,627,053.14 เหรียญสหรัฐฯ และเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2541 ปริมาณรายได้ที่คิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 173,189,736.00 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรายได้ในปี พ.ศ. 2540 นั้นยังมีปริมาณเพิ่มขึ้น 28,562,682.86 เหรียญสหรัฐฯ มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 19.78 และเมื่อตรวจสอบรายได้ในปริมาณที่เทียบเป็นเงินเหรียญสหรัฐฯ ของปี พ.ศ. 2542 รายได้จากผลประกอบการอยู่ที่ 190,366,272.82 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งยังคงมีอัตราที่เพิ่มขึ้น 17,176,536.82 เหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 9.94

นอกจากนี้ในส่วนของรายงานสรุปผลรายได้ของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังมีผลออกมาว่าปริมาณรายได้จากการสำรวจนับแต่ปี พ.ศ.2540-2542 ในส่วนที่แสดงผลออกมาในรูปของเงินบาทนั้นจะเห็นได้ว่ามีอัตราทั้งเพิ่มขึ้นและลดลงโดยทั้ง 3 ปี ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 นั้น ปริมาณรายได้ อยู่ที่ 213,600 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2541 มีรายได้นักท่องเที่ยว 267,000 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2542 ปริมาณรายได้เท่ากับ 253,018 ล้านบาท จากตัวเลขที่แสดงจะเห็นว่าเมื่อเข้าสู่ปีนโยบาย Amazing Thailand นั้น รายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นถึง 53,400 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อนการดำเนินนโยบายคิดในอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 แต่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณรายได้ ปี พ.ศ. 2541 กับ 2542 นั้น ผลที่ออกมาก็คือมีรายได้ลดลง 13,927 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 5 มีการปรับลดลงมาเพียงเล็กน้อย และในขณะเดียวกันเมื่อนำรายได้มาเปรียบเทียบในมูลค่าของเงินเหรียญสหรัฐฯ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยตลอดทั้งปีรวมทั้ง 3 ปี โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนตามลำดับปี พ.ศ. 2540-2542 ดังนี้ 31.32, 40.81 และ 31.90 ตัวเลขที่ออกมา

ก็คือในปี พ.ศ. 2540 มีรายได้เมื่อคิดเป็นเงินเหรียญสหรัฐ ฯ ได้เท่ากับ 6,820 ล้านเหรียญ และในปีต่อมาปริมาณรายได้เท่ากับ 6,542 ล้านเหรียญ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2540 จะเห็นได้ว่ารายได้ลดลงมา 276 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ คิดเป็นร้อยละ 4.06 ในปี พ.ศ. 2542 ปริมาณรายได้เท่ากับ 6,695 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ มีการปรับตัวเลขรายได้ขึ้นมาเพื่อเทียบกับรายได้ในปี พ.ศ. 2541 อยู่ 153 ล้านเหรียญคิดในอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 จากผลที่ได้พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2541 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2540 นั้น รายได้ลดลงมาเนื่องมาจากอัตราแลกเปลี่ยนนั้นมีความผันผวนอยู่ในเกณฑ์ที่สูงอย่างยิ่งในระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2540 และ 2541 แต่เมื่ออย่างเข้าสู่ปี พ.ศ. 2542 แล้วอัตราแลกเปลี่ยนมีความสมดุลมากขึ้นตลอดจนผันผวนต่ำแต่จะมีการแกว่งตัวเล็กน้อยทำให้ปริมาณรายได้นั้นมีการปรับตัวดีขึ้น

ในขณะที่เดียวกันการเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวจากงานวิจัยและศึกษาในเรื่องของการท่องเที่ยวก็ยังมีผลออกมาว่า ปี พ.ศ. 2540 รายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 220,754.50 ล้านบาท ต่อมา ปี พ.ศ. 2541 รายได้เพิ่มขึ้น 242,177.28 ล้านบาทและเมื่อถึงปี พ.ศ. 2542 รายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 253,018.29 ล้านบาท ซึ่งจากการเปรียบเทียบรายได้ของทั้ง 3 ปี พบว่า เมื่อเริ่มดำเนินนโยบาย Amazing Thailand นั้น มีรายได้เพิ่มขึ้น 21,492.23 ล้านบาทคิดเป็นอัตราร้อยละ 9.7 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างปี พ.ศ. 2541 และปี พ.ศ. 2542 เห็นว่ายังคงมีรายได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่องกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อนำปริมาณรายได้จากการท่องเที่ยวทั้ง 3 ปี มาคำนวณเป็นมูลค่าของเงินเหรียญสหรัฐ ฯ ก็ จะพบความแตกต่างโดยอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเฉลี่ยตลอดทั้งปีทั้ง 3 ปีตามลำดับ ได้แก่ 31.32 (2540) , 40.31 (2541) และ 37.09 (2542) มูลค่าที่ตามมาก็คือ 7,042 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ 5,934 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ และ 6,695 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ จากตัวเลขของรายได้ตามลำดับจะพบว่าเมื่อเริ่มเข้าสู่ปีนโยบาย Amazing Thailand คือ ปี พ.ศ. 2541 นั้น ปริมาณรายได้เมื่อคิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ฯ มีปริมาณ 5,934 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ลดลงมา 1,114 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ คิดในอัตราร้อยละ 15.13 และในขณะที่เดียวกันเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรายได้อื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2542 นั้นจะพบว่ามียุทธการเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.32 โดยมีรายได้เพิ่มขึ้น 761 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2541 จากปริมาณรายได้ที่แสดงออกมาโดยลำดับจะพบว่า ปริมาณรายได้เมื่อคิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ฯ จะพบ

ว่าในช่วงปีแรกของการดำเนินนโยบายมูลค่าของรายได้ลดลงอันเนื่องมาจากปัจจัยของอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งมีความผันผวนเป็นอย่างมากแต่ในขณะเดียวกันเมื่อสภาวะอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในอัตราที่ค่อนข้าง “นิ่ง” มีการแกว่งตัวและผันผวนน้อยจะพบว่าปริมาณรายได้นั้นมีแนวโน้มที่ปรับตัวขึ้น

และเมื่อศึกษาจากการรวมของรายงานปริมาณรายได้อันมีผลมาจากนโยบาย Amazing Thailand ทั้ง 3 ส่วนจะพบว่าสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือรายได้มูลค่าจากการท่องเที่ยวได้เข้าสู่ประเทศไทยและนอกจากนี้หากศึกษาลึกลงไปในรายละเอียดก็จะพบว่าความผันผวนของค่าเงินซึ่งส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปริมาณรายได้มีความผันแปรเมื่อคิดเป็นเงินตราต่างประเทศ (อิงกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ) เมื่อย้อนกลับไปสำรวจรายได้ที่เทียบเป็นเงินบาทจะพบว่า ลักษณะของรายได้นั้นมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่สูงอย่างยิ่งเมื่อเทียบรายได้กับปี พ.ศ. 2540 กับ 2541 และยังคงเพิ่ม โดยต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี 2542 ยกเว้นในส่วนของรายงานผลการดำเนินงานของรายงานซึ่งในปีสุดท้ายมีการปรับลดลงเล็กน้อยเพียงแค่ร้อยละ 5 เท่านั้น และเมื่อพิจารณารายได้ในรูปของเงินดอลลาร์จะพบว่าในช่วงปี 2541 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2540 รายได้จากการท่องเที่ยวปรับลดลงมาเป็นส่วนใหญ่อยกเว้นผลประกอบของธนาคารกรุงเทพ ฯ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ระหว่างปี พ.ศ. 2541 กับปี พ.ศ. 2542 จะพบว่า รายได้ของทั้ง 3 ส่วนนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นทั้งสิ้นอันเนื่องมาจากว่าสภาวะแห่งความผันผวนของค่าเงินนั้นอยู่ในระดับต่ำมากทำให้ผลประกอบการนั้นมีแนวโน้มและทิศทางที่ดีขึ้น

2. ในส่วนของความสามารถในการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand นั้น โดยผลรวมแล้วถือว่าประสบผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจและในขณะเดียวกันการดำเนินนโยบายดังกล่าวจัดว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง นโยบาย Amazing Thailand นั้นได้มีการผลักดันให้ดำเนินการในปี พ.ศ. 2540 ในเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงก่อนการประกาศลอยตัวค่าเงินและมีคำสั่งอนุมัติให้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2541 และไปสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย เมื่อได้มีการประกาศลอยตัวค่าเงินบาทในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.

2540 กับเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในสถานะที่ตกต่ำอย่างยิ่งและจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ในทางเศรษฐกิจที่กำลังประสบกับวิกฤตทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการชบเซาซึ่งกระจายไปยังภาคการเงินด้วย สิ่งแรกที่ต้องได้รับการดำเนินการก็คือ การนำรายได้เข้าไปฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อให้วงจรเศรษฐกิจได้รับการขับเคลื่อนการเปิดรับนักลงทุนและเงินทุนจากต่างประเทศคืออีกแนวทางหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญแต่ทั้งนี้ยังคงต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการให้พร้อมไม่ว่าจะเป็นกรณีของการอนุมัติกฎหมายดึงดูดนักลงทุนต่างชาติทั้ง 11 ฉบับ การปรับโครงสร้างสถาบันการเงินเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่นานพอสมควร แต่ในขณะเดียวกันนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีและต่อเนื่องอีกทั้งยังให้ผลตอบแทนในปริมาณที่สูงอีกด้วย

กล่าวได้ว่า ประเทศไทยนอกจากจะเป็นประเทศ เกษตรกรรมที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นสินค้าที่เป็นจุดแข็งของประเทศแล้วยังมีการท่องเที่ยวซึ่งจัดว่าเป็นจุดแข็งที่ประเทศไทยนั้นมีอยู่ อันเนื่องมาจากความได้เปรียบในหลายด้านที่เอื้อให้ประเทศไทยมีสภาพที่เหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม นิยม วัฒนธรรม ล้วนแล้วแต่สามารถสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้มาท่องเที่ยวและใช้จ่ายในประเทศไทย ทำให้เกิดรายได้และการหมุนเวียนทางด้านเศรษฐกิจ นโยบาย Amazing Thailand ก็เช่นเดียวกันว่ามีความประจวบเหมาะอย่างยิ่งในการดำเนินการในช่วงที่ประเทศไทยประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งในการแก้ปัญหาในเบื้องต้นก็คือทางภาครัฐนั้นต้องการเงินตราต่างประเทศเป็นอย่างมากในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เนื่องจากว่าการท่องเที่ยวนั้นเป็นตัวสร้างรายได้มหาศาล ดังที่รายงานขององค์การท่องเที่ยวโลกและรายงานการวิจัยในเรื่องของการท่องเที่ยวได้ว่าข้อยืนยันไปในแนวทางเดียวกันว่าแนวโน้มของรายได้จากการท่องเที่ยวนั้นมีสูงขึ้นมาโดยตลอดและได้เปรียบเทียบให้เห็นว่า รายได้จากการท่องเที่ยวนั้นมีอยู่สูงมากโดยมีสัดส่วนอยู่ครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของโลก⁵⁶ และในขณะเดียวกันเมื่อดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว Amazing Thailand มาจนถึงสิ้นสุดโครงการพบว่า นโยบายดังกล่าวส่งผล

⁵⁶นิติภูมิ นวรัตน์, เรื่องเดิม, หน้า 241-242.

กระทบในด้านบวกต่อสถานะเศรษฐกิจและรายได้จากการท่องเที่ยวที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกระตุ้นให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจทำให้รัฐบาลนั้นสามารถที่จะมาแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมากพอสมควร โดยหากใช้กรณีของรายได้จากการท่องเที่ยวที่มีสัดส่วนที่สูง จากรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย โดย จริยา เปรมศิลป์⁵⁷ ได้ระบุว่ารายได้จากการท่องเที่ยวที่มีสัดส่วนที่สูงทีเดียวเมื่อเทียบค่า GDP ของประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2542 นั้น มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 4.8 มีมูลค่ากว่า 200,000 ล้านบาท ซึ่งสามารถที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

3. ในส่วนของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัดมหาชน สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ นั้น จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบของนโยบายต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้ทางธนาคารก็ได้ข้อสรุปว่าในส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกรุงเทพ ฯ นั้นได้รับผลกระทบในด้านรายได้จากการดำเนินนโยบาย Amazing Thailand ไปในทางบวก โดยทางธนาคารนั้นมีรายได้จากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งในส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรานี้ถูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยว จากผลที่ได้ก็คือแม้ว่าประเทศไทยจะได้รับความเสียหายในทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัดมหาชนก็เช่นเดียวกันต่างก็ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและต้องมีการต่อสู้ดิ้นรนที่จะฟันฝ่าวิกฤติให้ได้โดยได้สรรหามาตรการต่าง ๆ ออกมาเพื่อประคองตัวให้อยู่รอดปลอดภัยและยังต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของรัฐที่มีต่อธนาคารพาณิชย์และในขณะเดียวกันการประกอบธุรกิจของทางธนาคารก็ต้องสะดุดไปด้วยเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ผลประกอบการโดยรวมนั้นไม่เป็นไปตามเป้า อีกทั้งยังมีปัญหาในเรื่องของการปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งทางธนาคารกรุงเทพเองก็มีส่วนของหนี้เสียอยู่ในเกณฑ์ที่สูงพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าในส่วนอื่นของธนาคารกรุงเทพยังคงประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ

ในขณะเดียวกันส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาท่าอากาศยานกรุงเทพนั้นยังคงสร้างรายได้ให้กับทางธนาคารมาโดยต่อเนื่องแม้ว่าอยู่ใน

⁵⁷ จริยา เปรมศิลป์, เรื่องเดิม, หน้า 2.

ช่วงวิกฤตและนอกจากนี้ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐซึ่งได้ดำเนินการได้ สอดคล้องกับสภาพวิกฤตเศรษฐกิจที่สุดยังส่งผลให้ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรานั้นทำรายได้ เพิ่มขึ้นในเกณฑ์ที่สูงอย่างยิ่งซึ่งจากรายได้จากส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนี้ สามารถจะนำไปชดเชยกับความสูญเสียจากการดำเนินกิจการของส่วนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ซึ่งทำให้สามารถที่จะช่วยบรรเทาปัญหาของ ธนาคารพาณิชย์อันดับ 1 ของประเทศไทยในระดับหนึ่ง (ดูรายละเอียดและการเปรียบเทียบระหว่างภาพรวมของกิจการธนาคารใน บทที่ 3)

จากผลการศึกษาในเรื่องของการประกอบกิจการของส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกรุงเทพจำกัด มหาชน สาขาทำอากาศยานดอนเมืองที่ได้รับอิทธิพลจากการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว Amazing Thailand ซึ่งผลที่ออกมาก็คือ ผลประกอบการทางธนาคารกรุงเทพนั้นเพิ่มขึ้น โดยตลอดทุกปีไม่ว่าจะเป็นการแสดงผลในรูปของเงินบาทหรือเงินดอลลาร์สหรัฐ ฯ จึงส่งผลให้ทางธนาคารกรุงเทพ ฯ สาขาทำอากาศยานกรุงเทพจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนเป้าหมายการดำเนินธุรกิจจากช่วงก่อนปี Amazing Thailand จาก 4,000 ล้านบาทใน 7,000 ล้านบาท เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายทางการท่องเที่ยวของรัฐต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิจัยรวมไปถึงการประเมินผลนโยบาย Amazing Thailand ซึ่งเป็นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการริเริ่มของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ทำให้ได้ข้อสรุปว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายและอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจอีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้ประสบมาในช่วงปี พ.ศ. 2540-2542 อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ ยังได้รับความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวได้ละเอียดยิ่งขึ้น ทำให้เกิดแนวความคิดที่จะนำเสนอให้มีการศึกษาต่อและขยายออกไปในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเรื่องของนักท่องเที่ยว และบริษัทผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว เมื่อมีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้ดำเนินการไปแล้วเช่น นโยบาย Amazing Thailand พร้อมทั้งหาข้อสรุป ผลสะท้อน และการประเมินผลนโยบาย

2. ควรมีการทำสำรวจในส่วนของภาครัฐในเรื่องเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ

3. ศึกษาและวิจัยถึงความต้องการรวมไปถึงความคิดเห็นจากภาคประชาชน

4. หาข้อมูลสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยการทำวิจัยและพัฒนา (R & D) เพื่อให้เกิดการพัฒนาข้อมูล เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดท่องเที่ยวของไทยสืบต่อไป

จากหัวข้อที่ได้เสนอไปนั้น ควรได้รับการพิจารณาให้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวจากที่ได้เสนอผลการศึกษาไปแล้วนั้น จะพบว่ามูลค่ามหาศาลและก่อประโยชน์ให้กับภาคเศรษฐกิจเป็นอย่างสูง การพัฒนาเพื่อให้การท่องเที่ยวของไทยมีความก้าวหน้าและดำรงอยู่สืบไปนับเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ก
การดำเนินการ “โครงการ Amazing Thailand”

ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 Amazing Thailand 1998-1999

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากโอกาสพิเศษ 2 ประการ คือการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปี 2541 และวโรกาสพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี 2542 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม วันที่ 17 เมษายน 2540 จึงได้อนุมัติการจัดงานปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้มีการเดินทางมาเยือนประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วในการจัดงาน Visit Thailand year ในปี 2530

และเนื่องจากปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและเป็นผู้แข่งขันของไทยมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยประการสำคัญที่จะทำให้การรณรงค์ครั้งนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากการแก้ไขปัญหาระงับอันเป็นอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบันแล้ว จะต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งประชาชน สื่อมวลชนทุกสาขา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จะทำให้กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในช่วง 2 ปี ดังกล่าว มีความสอดคล้องและสามารถนำเสนอสิ่งที่น่าสนใจที่เป็นเอกลักษณ์และมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากประเทศคู่แข่ง

วัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบาย

1. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปลายปี 2541 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ ในปี 2542
2. เพื่อยกระดับคุณภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและใช้เป็นปัจจัยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั่วทุกภูมิภาคเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ค้ำค้ำต่อการมาท่องเที่ยว

4. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย

1. เป้าหมายจากตลาดต่างประเทศ

มีจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพจากตลาดเป้าหมายหลักเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น มีวันพักนานวันและนำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น

กล่าวคือ ในตลอดช่วง 2 ปี (2541-2542) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาอย่างน้อย 17 ล้านคน นำรายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่า 600,000 ล้านบาท

2. เป้าหมายจากตลาดในประเทศ

ส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 122 ล้านคนครั้ง ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศอย่างน้อย 415,000 ล้านบาท

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการดำเนินงานของปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542

(Amazing Thailand 1998-1999) 3 ระดับ คือ

1.1 คณะกรรมการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999)

เป็นคณะกรรมการระดับชาติ โดยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และสายการบิน ให้มีการรายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรีเป็นประจำ

1.2 คณะอนุกรรมการในระดับปฏิบัติ 3 คณะ คือ

1.2.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) มีผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เป็นประธาน ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เป็นประธานร่วม และผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผน โครงการและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและ เลขานุการ โดยจะทำหน้าที่หลักในการจัดทำโปรแกรมนำเที่ยวพิเศษที่มีสีสันและความ แปลกใหม่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากทั่วโลก รวมทั้งยังทำหน้าที่พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม การบริการ และอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่จะ เดินทางเข้ามาในประเทศไทยตลอดช่วงระยะเวลา 2 ปี ของปีท่องเที่ยวไทย

1.2.2 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศ ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) มีผู้ว่าการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย เป็นประธาน ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เป็นประธาน ร่วม และผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็น อนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการและกิจกรรม กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว สื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวในต่างประเทศ รวมทั้ง ร่วมสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในต่างประเทศ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยว เดินทางมาประเทศไทยมากขึ้น

1.2.3 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวภายใน ประเทศปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) มีผู้ว่าการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย เป็นประธาน ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เป็น ประธานร่วมและผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็น อนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการและ กิจกรรมไปยังนักท่องเที่ยวคนไทยและชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย เพื่อให้ เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น

1.3 ผู้จัดการ โครงการ (Project Manager) โดยรองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธาน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ททท. ทำหน้าที่ ประสานงานและติดตามการดำเนินงาน และเป็นศูนย์ข้อมูลการรณรงค์ครั้งนี้

2. การดำเนินงาน

การรณรงค์ปี Amazing Thailand 1998-1999 จะเป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบและสีสันที่แปลกใหม่กว่าที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดความน่าสนใจเป็นพิเศษและโดดเด่นกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาเที่ยวประเทศไทยอีกครั้ง

เพื่อใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวที่พิจารณาว่ามีศักยภาพ 40 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ยุโรป อเมริกา อเมริกาใต้และแอฟริกาใต้ โดยจะให้ความสำคัญกับประเทศแถบเอเชียตะวันออกเป็นอันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ใต้หวัน เกาหลี จีน ฮองกง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย **นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป** ได้แก่ เยอรมนี อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี สเปนเดนมาร์ก ยุโรป ตะวันออก **ภูมิภาคอเมริกา** ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา **ภูมิภาคอเมริกาใต้** จะเน้นบราซิล **ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ **ภูมิภาคแอฟริกาใต้** จะดำเนินการไปยังประเทศแอฟริกาใต้ โดยในจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ก็มุ่งเน้นไปยังกลุ่มตลาดเฉพาะที่มีศักยภาพสูงในแต่ละประเทศ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มประชุมสัมมนา เป็นต้น

กิจกรรมที่ ททท. ร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง คือ สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมเตรียมงานและเสนอขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและการเผยแพร่กิจกรรมนั้น ไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

1. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว จะเน้นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษ โดยจะมีกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริมตลอดช่วง 2 ปี 2541-2542 ทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค จะดำเนินงานควบคู่ไปกับการพัฒนาบริการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่การเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม แบ่งกิจกรรมเป็น 3 กลุ่มคือ

1.1 กิจกรรมสำคัญที่อยู่ในระหว่างการกราบบังคมทูลขอพระราชทานท่านพระบรมราชานุญาต คือ การจัดงานพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตรา

ขสมารถซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยที่ไม่สามารถหาชมได้ ณ ที่ใดในโลก

1.2 ในช่วงการรณรงค์ของหน่วยงานต่าง ๆ จะพัฒนากิจกรรมของตนเองที่มีการจัดเป็นประจำอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อให้กิจกรรมมีความต่อเนื่องและกระจายความน่าสนใจไปทั่วทั้งประเทศ เช่น กิจกรรมงานประเพณีในท้องถิ่นของจังหวัดต่าง ๆ การแสดงกิจกรรมดนตรีโดยกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

1.3 นอกจากนี้เพื่อให้มีจุดเด่นในช่วงต่าง ๆ ตลอดทั้งปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันจัดกิจกรรมพิเศษอย่างน้อยไตรมาสละ 1 กิจกรรม เช่น มหกรรมดนตรีร่วมสมัย มหกรรมกีฬา การแสดงนิทรรศการศิลปะอาเซียน เทศกาลศิลปะพื้นบ้าน เป็นต้น สำหรับกิจกรรมที่มีการเตรียมงานไปแล้วบางส่วน และคาดว่าจะดำเนินการได้ทันช่วงการเริ่มต้นปี Amazing Thailand 1998-1999 ได้แก่

1.3.1 Amazing Shopping Paradise เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแหล่งซื้อสินค้าโดยห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้าชั้นนำในกรุงเทพฯ และเมืองหลักทางการท่องเที่ยว จะจัดรายการลดราคาสินค้าครั้งใหญ่ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมิถุนายน และพฤศจิกายนของปี 2541 และ 2542 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและคนไทยจะมีโอกาสได้ซื้อสินค้าคุณภาพดีในราคาพิเศษ และจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปทุกภูมิภาค รวมทั้งบริการพิเศษที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ เช่น การได้รับบัตร Tourist Privilege Card เพื่อใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้า การบริการรับส่งสินค้าและบริการที่จอดรถ การจัดพนักงานหรือเคาน์เตอร์เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ เป็นต้น ทั้งนี้ ททท. ร่วมกับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะเปิดตัวกิจกรรมนี้โดยการจัดการ Shopping Street ในเดือนพฤศจิกายน 2540 นี้ ที่กรุงเทพฯ ในพื้นที่ตั้งแต่แยกราชดำริจนถึงบริเวณศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์

นอกจากนี้ ททท. ยังได้ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม พิจารณาเลือกหมู่บ้านหัตถกรรมในจังหวัดสำคัญ ๆ โดยจะจัดกิจกรรมส่งเสริมงานหัตถกรรมพื้นบ้านผนวกกับกิจกรรมงานประเพณีประจำปีของจังหวัด เพื่อเพิ่มความหลากหลายแก่การส่งเสริมการค้าในประเทศไทยให้ครอบคลุมทั่วทุกภาค

1.3.2 Amazing Taste of Thailand เป็นกิจกรรมการส่งเสริมอาหารไทย เนื่องจากอาหารไทยมีชื่อได้เปรียบคือประกอบด้วยสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ มีความหลากหลายและมีเอกลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่น ปัจจุบันอาหารไทยได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงไปทั่วโลก จนอาจกล่าวได้ว่าอาหารไทยเปรียบเสมือนตัวแทนสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในตลอดช่วงที่ผ่านมา จึงได้พิจารณาว่าการส่งเสริมอาหารไทยน่าจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ กิจกรรมที่จะจัดขึ้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดหลักสูตรสอนอาหารไทยในโรงแรม การจัดเทศกาลอาหารไทยอย่างยิ่งใหญ่ โดยเชิญสื่อมวลชน ผู้ประกอบอาหารและบริษัทนำเที่ยวชั้นนำทั่วโลก มาร่วมงานเทศกาลและร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับคุณค่าของอาหารไทย เพื่อให้นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อีกทอดหนึ่ง และร้านอาหารไทยในต่างประเทศ จากกว่า 4,000 แห่งทั่วโลกจะจัดรายการซึ่งรายการชิงรางวัลตัวเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในช่วงของการจัดกิจกรรมนี้ เป็นต้น

1.3.3 Amazing Arts and Lifestyle เป็นกิจกรรมที่นำเสนอศิลปวัฒนธรรมไทยในแขนงต่าง ๆ และวิถีชีวิตของชุมชนพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อสื่อให้เห็นถึงการสืบทอดทางศิลปวัฒนธรรม

1.3.4 Amazing Sport and Entertainment นำเสนอกิจกรรมด้านการกีฬาต่าง ๆ ทั้งกีฬาไทย กีฬาระดับนานาชาติ สถานที่ในการเล่นกีฬาที่ได้มาตรฐานระดับโลก ตลอดไปจนถึงแหล่งบันเทิง และสันทนาการต่าง ๆ

1.3.5 Amazing World Heritage นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์ของไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

1.3.6 Amazing Natural Heritage นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น ป่า ภูเขา ต้นน้ำ ลำธาร สัตว์ป่า และกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ต่าง ๆ

1.3.7 Amazing Cultural Heritage นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีของไทย

1.3.8 Amazing Agricultural Heritage นำเสนอกิจกรรมท่องเที่ยวทางด้านการเกษตรของไทย ได้แก่ สวนผลไม้ สวนเกษตร สวนสมุนไพร เป็นต้น

1.3.9 Amazing Gateways นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวที่เน้นให้ประเทศไทย เป็นประตูสำคัญเชื่อมโยงเข้าไปสู่นภูมิภาคเพื่อนบ้าน

2. การรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในต่างประเทศ ดำเนินการโดยการ เผยแพร่ทั่วโลก เช่น CNN, STAR TV, โดยจะพัฒนารูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและ ดึงดูดใจกว่าที่ผ่านมา

2.1 การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการเผยแพร่ ข้อมูลของปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 ที่ปรับปรุงให้ทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ลงใน อินเทอร์เน็ต โดยปัจจุบันใช้เว็บไซต์ ชื่อ <http://www.tourismthailand.org> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ เดิมของ ททท. และกำลังอยู่ในระหว่างการสร้างเว็บไซต์ใหม่ ชื่อ <http://www.amazing.com> เพื่อใช้เผยแพร่ข้อมูลสำหรับปีท่องเที่ยวไทยโดยเฉพาะ ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงกับ เว็บไซต์เดิมของ ททท. ได้

2.2 การผลิตโปสเตอร์ แผ่นพับ แผนที่ วิดีโอ สไลด์ และวัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ จะเป็นเครื่องมือแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศช่วยในการเผยแพร่ปี Amazing Thailand 1998-1999 โดยการผลิตจะเป็นไปในแนวทางและรูปแบบที่สอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้ในวันต่าง ๆ

2.3 การเข้าร่วมงานส่งเสริมการขายด้านการท่องเที่ยวที่จัดเป็นประจำใน ต่างประเทศ เช่น งาน World Travel Mart ที่ลอนดอน, งาน ITB ที่เบอร์ลิน การจัด Road Show โดยจะนำบริษัทนำเที่ยว โรงแรม สายการบิน ไปพบปะและเจรจาธุรกิจกับผู้ ประกอบการต่างประเทศในตลาดหลักที่สำคัญ

2.4 สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่าง ประเทศ เช่น งานแสดงสินค้าไทยในต่างประเทศ การจัดงานเทศกาลอาหารไทย งาน ชุมนุมนักเรียนไทย เป็นต้น

3. การรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการในประเทศ ดำเนินการ โดย

3.1 การประชาสัมพันธ์ ด้วยการจัดสัมมนาและแถลงข่าวเพื่อเผยแพร่ข่าว สารความคืบหน้าการดำเนินงานของโครงการฯ ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เป็นระยะ ในรูปของ ภาพข่าว จดหมายข่าว และบทความเผยแพร่ โดยกำหนดแผนงานฯ และเนื้อหาข่าวที่ สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจที่ดีไปสู่ประชาชน

ทั่วไป นอกจากนี้ยังมีแผนที่จะเชิญนักเขียนและบริษัทนำเที่ยวจากต่างประเทศมาทัศนศึกษาเยี่ยมชมกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นในประเทศไทย เพื่อนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของปีท่องเที่ยวไทยต่อไป

3.2 จัดทำสปอตโฆษณาทางวิทยุ และร่วมมือกับรายการวิทยุที่ได้รับความนิยมจัดรายการรณรงค์ให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศ โดยที่ผู้ประกอบการสามารถร่วมโฆษณา กับ ททท. ได้ในสัดส่วน 70 : 30

3.3 เผยแพร่ข่าวสารขอความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งหน่วยงานธุรกิจ สมาคม และสื่อมวลชนทุกแขนง ที่จะช่วยสนับสนุนปีท่องเที่ยวไทยในด้านต่าง ๆ ซึ่งยังครอบคลุมถึงการรณรงค์ให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้านที่ดีเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ควบคู่ไปกับการเป็นนักท่องเที่ยวซึ่งตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อม ๆ กัน

3.4 รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ผ่านเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การเผยแพร่ข่าวสารและบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในนิตยสารบนเครื่องบิน การจัดเคาน์เตอร์ให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวตามสถานีรถไฟ สถานีขนส่งและสนามบิน การตกแต่งตู้ขบวนรถไฟ/รถเมล์/เครื่องบินด้วยโลโก้ Amazing Thailand 1998-1999 การจัดรถเมล์สำหรับนักท่องเที่ยว การให้บริการรถเช่าในราคาพิเศษ การเผยแพร่โดยตู้ไฟโฆษณา การจัดตัวโดยสารรถทัวร์/รถไฟ/เครื่องบินในราคาพิเศษ เป็นต้น

3.5 จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ CD ROM Audiotext Multimedia และคู่มือทัศนคอมพิวเตอร์ซึ่งจะนำไปติดตั้งตามสถานที่สำคัญ เช่น ท่าอากาศยานนานาชาติ ห้างสรรพสินค้า เพื่อใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปีท่องเที่ยวไทย ซึ่งเชื่อว่าการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้จะสามารถครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายของปีท่องเที่ยวไทยได้เป็นอย่างดี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นผลดีที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะช่วยสร้างรายได้เข้าประเทศ ส่งเสริมการจ้างงาน สร้างอาชีพ กระจายรายได้ กระตุ้นภาวะเศรษฐกิจในหลายสาขา ช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศ
2. เป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 และร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุ ครบ 6 รอบ ในปี 2542
3. ส่งเสริมให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความน่าสนใจและคุ้มค่าต่อการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม
4. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และการฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้เป็นมรดกตกทอดสืบต่อกันไป

ความร่วมมือร่วมใจจากทุกหน่วยงานที่ทำงานภายใต้โครงสร้างของคณะกรรมการอนุกรรมการ คณะทำงาน บรรดาสื่อมวลชนทุกสาขา หน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ จะเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรีและให้เกิดความประทับใจที่ดีในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เนื่องจากในโอกาสพิเศษในปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 หรือ Amazing Thailand 1998-1999 ครั้งนี้

ในส่วนของภาคการเงินนั้นได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากนโยบาย Amazing Thailand โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราของธนาคารกรุงเทพฯ ซึ่งเมื่อให้การดำเนินนโยบายเป็นไปอย่างราบรื่นในเนื้อหาของนโยบายในส่วนของการร่วมมือและสนับสนุนนโยบาย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เสนอแนวคิดการเข้าร่วม

สนับสนุนโดยในส่วนของธนาคารนั้นจัดอยู่ในหมวดบริการทั่วไปโดยมีแนวคิดที่ระบุไว้ในนโยบายให้ดำเนินการดังนี้⁵⁸

1) ช่วยเผยแพร่โลโก้ Amazing Thailand ตามสื่อต่าง ๆ ของธนาคาร เช่น หน้าจอ ATM เตาจำหน่ายธนบัตร หรือออกแบบบัตร ATM บัตรเครดิต สมุดธนาคาร และสมุดเช็ครุ่น Amazing Thailand พร้อมทั้งให้พนักงานติดเข็มกลัด Amazing Thailand

2) ให้สาขาของธนาคารเป็นศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ของปี Amazing Thailand

3) จัดสัมมนาในประเทศแทนต่างประเทศและให้รางวัลพนักงานด้วยการท่องเที่ยวในประเทศ

4) สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น เพิ่มจำนวนรถแลกเงินตามจุดท่องเที่ยว หรือส่งเสริมให้พนักงานมีทัศนคติที่ดีในการบริการนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ

5) ช่วยเผยแพร่โฆษณาส่งเสริมปี Amazing Thailand ของการท่องเที่ยว โดยเพิ่มโลโก้ขององค์กรในตอนท้าย

6) จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแบบต่าง ๆ กับบัตรเครดิต เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ เช่น การแจกรางวัล การสะสมแต้ม หรือการให้รางวัล Member Get Member เป็นทัวร์ในประเทศ หรือร่วมมือกันกับโรงแรมและร้านอาหารทั่วประเทศเพื่อให้ส่วนลดกับผู้ใช้บัตรเครดิตมากขึ้น

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41, 61.

คำสั่ง ททท.

ที่ 171/2540

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้มีการจัดโครงการปี Amazing Thailand ขึ้นในปี 2541-2542 นั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ ปี Amazing Thailand 1998-1999 ดังต่อไปนี้

1. รองผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฝ่ายวางแผนและพัฒนา	ประธานคณะกรรมการ
2. ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผน โครงการและพัฒนา ททท.	คณะกรรมการด้านกิจกรรมและพัฒนา
3. ผู้อำนวยการกองพัฒนาการตลาด ททท.	คณะกรรมการด้านกิจกรรมการตลาด
4. ผู้อำนวยการกองแผนงาน ททท.	คณะกรรมการด้านการวางแผนและ ติดตามประเมินผล
5. หัวหน้างานข่าวต่างประเทศ ททท.	คณะกรรมการด้านประชาสัมพันธ์
6. หัวหน้างานแผนงานการตลาด ททท.	คณะกรรมการและเลขานุการ
7. นายจิรวัดน์ สังขมี พนักงานกองพัฒนาบริการท่องเที่ยว ททท.	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดการโครงการ (Project Manager) มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

1. ประสานงานและติดตามการดำเนินงานจากคณะกรรมการชุดต่าง ๆ
2. เป็นศูนย์รวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการรณรงค์ปี Amazing Thailand 1998-1999
3. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999 มอบหมาย
ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2540 ถึง 31 ธันวาคม 2542

สั่ง ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2540

(นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานปี Amazing Thailand

คณะกรรมการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999
 รัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัฐ วัชรารักษ์)
 ประธานประธานกรรมการกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 41 ท่าน
 ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ
 อำนวยการที่

1. พิจารณากำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999
2. กำกับดูแลและมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง
3. ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างสูงสุด
4. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
6. รายงานผลความคืบหน้าในการปฏิบัติงาน โดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี

คณะอนุกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว
 ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ประธานอนุกรรมการ
 ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประธานกรรมการร่วม
 อนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 62 ท่าน
 ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผน โครงการและพัฒนากิจการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
 ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ประธานอนุกรรมการ
 ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประธานอนุกรรมการร่วม
 อนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 59 ท่าน
 ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ
 ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ประธานอนุกรรมการ
 ประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประธานอนุกรรมการร่วม
 อนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 41 ท่าน
 ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อนุกรรมการและ

คณะทำงานผู้จัดการโครงการ
 รองผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ประธานคณะทำงาน
 พนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 7 ท่าน
 หัวหน้างาน แผนงานการตลาดกองแผนงาน
 คณะทำงานและเลขานุการ

ททท. ในประเทศ 22 แห่ง
 ททท. ต่างประเทศ 17 แห่ง

76 จังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ

บริษัท KITH & KIN
 ดำเนินการด้าน PR

ดีไอเบอร์เน็ต
 Advertising Agency

WTIS สื่อและโครงข่าย
 IT Marketing

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ข
ข้อมูลรายได้จากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 1997-1999

การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 1997

Jan-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,501,455.00	2,132,412.00	USD DOLLARS	62,356,773.53	55,451,456.24
GBP UNITED KINGDOM	113,980.00	154,130.00	GBP UNITED KINGDOM	4,771,579.70	6,691,367.15
HKD HONGKONG	3,623,430.00	4,973,580.00	HKD HONGKONG	11,750,606.20	16,900,447.60
MYR MALAYSIA	541,091.00	348,981.00	MYR MALAYSIA	5,421,465.22	3,646,175.95
SGD SINGAPORE	531,427.00	510,613.00	SGD SINGAPORE	9,515,212.19	9,489,421.87
CHF SWITZERLAND	205,720.00	66,740.00	CHF SWITZERLAND	5,741,772.30	1,252,177.30
DEM GERMANY	1,220,600.00	370,205.00	DEM GERMANY	19,346,863.95	5,996,547.10
BEF BELGIUM	586,100.00	472,900.00	BEF BELGIUM	429,379.00	381,353.00
FRF FRANCE	1,255,900.00	476,490.00	FRF FRANCE	5,833,659.00	2,299,688.00
NLG NETHERLAND	141,880.00	57,700.00	NLG NETHERLAND	1,984,633.60	836,735.25
AUD AUSTRALIA	254,180.00	480,785.00	AUD AUSTRALIA	4,958,776.45	9,793,997.45
CAD CANADA	40,487.00	48,793.00	CAD CANADA	744,467.56	932,971.25
NZD NEW ZEALAND	13,265.00	209,480.00	NZD NEW ZEALAND	231,552.55	3,852,895.25
ITL ITALY	40,949,000.00	20,356,000.00	ITL ITALY	565,872.40	370,019.30
JPY JAPAN	342,330,000.00	82,252,000.00	JPY JAPAN	73,164,448.80	18,106,119.60
SEK SWEDEN	299,230.00	157,120.00	SEK SWEDEN	1,037,283.30	577,212.90
DKK DENMARK	253,700.00	84,100.00	DKK DENMARK	1,005,968.00	357,220.50
PHP PHILLIPNES	219,932.00	203,767.00	PHP PHILLIPNES	158,351.04	217,911.89
ATS AUSTRIA	464,890.00	146,190.00	ATS AUSTRIA	986,146.80	343,338.10
TWD TAIWAN	1,029,400.00	736,200.00	TWD TAIWAN	730,600.00	754,241.00
NOK NORWAY	135,550.00	47,050.00	NOK NORWAY	511,336.00	190,355.50
SAR SAUDI ARABIA	21,984.00	10,910.00	SAR SAUDI ARABIA	120,912.00	78,156.02
CNY	130,893.00	227,050.00	CNY	325,169.43	774,994.66
FMK FINLAND	26,350.00	45,760.00	FMK FINLAND	131,518.20	265,879.60
RUP INDONESIA	38,913,000.00	36,753,000.00	RUP INDONESIA	389,130.00	444,711.30
KRW KOREA	19,839,000.00	19,520,000.00	KRW KOREA	515,336.00	695,383.30
BND BRUNEI	96,081.00	7,986.00	BND BRUNEI	1,672,840.35	148,323.95
BHD BAHRAIN	286.00	49.00	BHD BAHRAIN	16,302.00	3,734.43
OMR OMAN	525.00	35.00	OMR OMAN	29,925.00	2,550.10
QAR QATAR	6,602.00	262.00	QAR QATAR	41,262.50	1,991.20
AED UNITED ARAB EMI	35,225.00	5,525.00	AED UNITED ARAB EMI	218,395.00	42,316.05
	455,781,163.00	170,855,813.00		212,707,538.07	140,899,692.81

Feb-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,567,623.00	2,030,341.00	USD DOLLARS	59,592,616.90	53,290,903.78
GBP UNITED KINGDOM	81,790.00	119,325.00	GBP UNITED KINGDOM	3,355,907.20	5,071,678.95
HKD HONGKONG	4,675,116.00	4,154,076.00	HKD HONGKONG	15,295,552.38	14,224,288.88
MYR MALAYSIA	778,102.00	426,149.00	MYR MALAYSIA	7,888,518.27	4,510,145.99
SGD SINGAPORE	599,356.00	590,327.00	SGD SINGAPORE	10,750,855.28	10,979,611.05
CHF SWITZERLAND	153,520.00	108,690.00	CHF SWITZERLAND	2,678,593.70	1,961,659.90
DEM GERMANY	1,065,440.00	519,380.00	DEM GERMANY	16,132,344.35	8,124,983.95
BEF BELGIUM	617,700.00	313,600.00	BEF BELGIUM	428,707.00	243,675.00
FRF FRANCE	1,480,900.00	732,040.00	FRF FRANCE	6,585,098.70	3,393,784.50
NLG NETHERLAND	153,735.00	70,445.00	NLG NETHERLAND	2,066,140.00	978,493.00
AUD AUSTRALIA	183,322.00	486,287.00	AUD AUSTRALIA	3,534,907.17	9,807,300.44
CAD CANADA	19,948.00	17,210.00	CAD CANADA	370,907.84	331,911.40
NZD NEW ZEALAND	23,955.00	322,435.00	NZD NEW ZEALAND	414,036.10	5,916,713.30
ITL ITALY	23,262,000.00	35,189,000.00	ITL ITALY	303,541.15	615,136.80
JPY JAPAN	339,379,000.00	115,141,000.00	JPY JAPAN	69,453,925.60	24,372,324.20
SEK SWEDEN	264,120.00	126,750.00	SEK SWEDEN	874,072.60	450,524.60
DKK DENMARK	311,650.00	66,400.00	DKK DENMARK	1,186,422.50	271,247.50
PHP PHILLIPNES	202,830.00	197,210.00	PHP PHILLIPNES	150,097.65	210,655.65
ATS AUSTRIA	398,160.00	323,370.00	ATS AUSTRIA	806,785.90	728,741.40
TWD TAIWAN	1,143,800.00	1,107,150.00	TWD TAIWAN	813,250.00	1,147,548.00
NOK NORWAY	134,400.00	23,050.00	NOK NORWAY	498,873.50	91,837.00
SAR SAUDI ARABIA	29,816.00	10,315.00	SAR SAUDI ARABIA	163,988.00	74,643.69
CNY	114,544.00	508,977.00	CNY	287,505.44	1,754,158.51
FMK FINLAND	22,990.00	8,360.00	FMK FINLAND	111,864.00	46,680.40
RUP INDONESIA	51,730,000.00	53,710,000.00	RUP INDONESIA	517,300.00	649,891.00
KRW KOREA	26,697,000.00	26,259,000.00	KRW KOREA	638,346.20	932,194.50
BND BRUNEI	49,850.00	4,932.00	BND BRUNEI	870,344.13	91,649.66
BHD BAHRAIN	275.00	56.00	BHD BAHRAIN	15,675.00	4,285.50
OMR OMAN	539.00	226.00	OMR OMAN	30,723.00	16,598.98
QAR QATAR	3,686.00	-	QAR QATAR	23,037.50	-
AED UNITED ARAB EMI	35,940.00	5,680.00	AED UNITED ARAB EMI	222,828.00	43,971.80
	455,981,107.00	242,571,781.00		206,062,765.06	150,337,239.33

Mar-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,328,940.00	2,543,608.00	USD DOLLARS	58,650,290.17	66,811,188.91
GBP UNITED KINGDOM	103,220.00	224,360.00	GBP UNITED KINGDOM	4,206,435.45	9,465,227.65
HKD HONGKONG	4,334,740.00	4,080,320.00	HKD HONGKONG	14,189,629.10	13,986,688.00
MYR MALAYSIA	700,476.00	377,508.00	MYR MALAYSIA	7,135,409.86	4,013,626.93
SGD SINGAPORE	559,975.00	520,217.00	SGD SINGAPORE	9,912,017.86	9,555,361.86
CHF SWITZERLAND	216,370.00	128,690.00	CHF SWITZERLAND	3,733,377.50	2,296,751.60
DEM GERMANY	1,154,395.00	426,405.00	DEM GERMANY	17,228,059.35	6,578,949.95
BEF BELGIUM	552,100.00	283,900.00	BEF BELGIUM	378,727.00	215,719.00
FRF FRANCE	1,288,540.00	998,340.00	FRF FRANCE	5,655,959.60	4,569,464.80
NLG NETHERLAND	108,665.00	94,845.00	NLG NETHERLAND	1,436,352.60	1,299,721.90
AUD AUSTRALIA	248,600.00	635,830.00	AUD AUSTRALIA	4,926,622.60	13,188,276.35
CAD CANADA	29,354.00	72,614.00	CAD CANADA	538,525.45	1,382,206.31
NZD NEW ZEALAND	26,130.00	284,295.00	NZD NEW ZEALAND	456,663.20	5,229,733.45
ITL ITALY	25,807,000.00	28,986,000.00	ITL ITALY	328,595.40	491,180.66
JPY JAPAN	340,610,000.00	138,403,000.00	JPY JAPAN	70,258,015.90	29,462,106.90
SEK SWEDEN	189,680.00	127,610.00	SEK SWEDEN	606,696.90	438,596.90
DKK DENMARK	170,100.00	135,100.00	DKK DENMARK	639,546.00	546,570.50
PHP PHILLIPNES	218,720.00	232,360.00	PHP PHILLIPNES	163,051.65	248,523.50
ATS AUSTRIA	168,270.00	476,060.00	ATS AUSTRIA	375,467.20	1,061,878.90
TWD TAIWAN	726,200.00	1,027,300.00	TWD TAIWAN	522,864.00	1,064,011.00
NOK NORWAY	147,970.00	55,970.00	NOK NORWAY	531,300.20	219,313.80
SAR SAUDI ARABIA	22,838.00	40,563.00	SAR SAUDI ARABIA	125,609.00	293,379.71
CNY	130,671.00	525,243.00	CNY	327,984.21	1,810,484.71
FMK FINLAND	16,270.00	20,230.00	FMK FINLAND	77,927.80	113,288.00
RUP INDONESIA	38,340,000.00	38,530,000.00	RUP INDONESIA	383,400.00	465,907.00
KRW KOREA	13,725,000.00	16,421,000.00	KRW KOREA	324,884.10	582,945.50
BND BRUNEI	68,339.00	5,519.00	BND BRUNEI	1,177,857.49	101,691.88
BHD BAHRAIN	441.00	29.00	BHD BAHRAIN	25,137.00	2,222.19
OMR OMAN	264.00	217.00	OMR OMAN	15,048.00	15,924.51
QAR QATAR	5,819.00	-	QAR QATAR	36,368.75	-
AED UNITED ARAB EMI	24,445.00	9,335.00	AED UNITED ARAB EMI	151,559.00	72,312.45
	432,043,532.00	235,666,468.00		204,519,382.34	175,583,254.82

Apr-97

CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,245,492.00	3,116,019.00	USD DOLLARS	56,776,007.34	82,139,061.56
GBP UNITED KINGDOM	105,720.00	404,365.00	GBP UNITED KINGDOM	4,377,557.65	17,358,797.05
HKD HONGKONG	4,742,500.00	5,438,930.00	HKD HONGKONG	15,579,018.50	18,701,833.90
MYR MALAYSIA	805,599.00	387,214.00	MYR MALAYSIA	8,166,450.97	4,097,289.50
SGD SINGAPORE	619,707.00	666,635.00	SGD SINGAPORE	10,974,061.79	12,251,324.82
CHF SWITZERLAND	218,010.00	339,110.00	CHF SWITZERLAND	3,792,655.20	6,104,713.50
DEM GERMANY	987,935.00	459,650.00	DEM GERMANY	14,772,319.55	7,055,954.45
BEF BELGIUM	835,900.00	628,200.00	BEF BELGIUM	571,405.00	477,569.00
FRF FRANCE	1,342,730.00	1,942,750.00	FRF FRANCE	5,890,971.00	8,876,291.80
NLG NETHERLAND	117,495.00	125,775.00	NLG NETHERLAND	1,551,153.30	1,715,612.35
AUD AUSTRALIA	252,965.00	1,036,310.00	AUD AUSTRALIA	4,986,705.65	21,375,296.45
CAD CANADA	24,846.00	87,391.00	CAD CANADA	450,147.25	1,646,462.83
NZD NEW ZEALAND	32,365.00	488,460.00	NZD NEW ZEALAND	563,447.90	8,982,798.45
ITL ITALY	26,287,000.00	70,928,000.00	ITL ITALY	335,274.35	1,203,670.38
JPY JAPAN	333,081,000.00	150,225,000.00	JPY JAPAN	67,277,168.80	31,393,477.30
SEK SWEDEN	146,640.00	219,040.00	SEK SWEDEN	468,733.90	751,187.40
DKK DENMARK	160,500.00	131,100.00	DKK DENMARK	601,913.00	531,271.50
PHP PHILLIPNES	232,535.00	218,975.00	PHP PHILLIPNES	173,157.30	234,303.25
ATS AUSTRIA	288,190.00	446,210.00	ATS AUSTRIA	573,204.30	990,668.30
TWD TAIWAN	1,056,800.00	1,297,200.00	TWD TAIWAN	766,615.50	1,347,777.00
NOK NORWAY	134,400.00	49,500.00	NOK NORWAY	476,944.50	188,350.00
SAR SAUDI ARABIA	45,693.00	10,015.00	SAR SAUDI ARABIA	251,311.50	72,662.55
CNY	182,706.00	795,679.00	CNY	458,592.06	2,751,243.93
FMK FINLAND	33,300.00	28,500.00	FMK FINLAND	158,598.00	158,598.00
RUP INDONESIA	35,480,000.00	37,760,000.00	RUP INDONESIA	354,687.20	456,896.00
KRW KOREA	13,027,000.00	11,997,000.00	KRW KOREA	308,739.90	423,474.80
BND BRUNEI	81,333.00	12,362.00	BND BRUNEI	1,400,208.33	227,187.28
BIID BAHRAIN	391.00	15.00	BIID BAHRAIN	22,287.00	1,149.30
OMR OMAN	645.00	33.00	OMR OMAN	36,765.00	2,431.99
QAR QATAR	2,903.00	20.00	QAR QATAR	18,143.75	152.00
AED UNITED ARAB EMI	28,985.00	12,845.00	AED UNITED ARAB EMI	179,707.00	99,282.00
	422,601,285.00	289,252,303.00		202,313,952.49	231,616,788.64

May-97

CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,107,510.00	2,436,904.00	USD DOLLARS	53,003,654.95	63,948,817.59
GBP UNITED KINGDOM	122,530.00	264,675.00	GBP UNITED KINGDOM	5,046,927.10	11,304,772.15
HKD HONGKONG	4,026,050.00	5,317,230.00	HKD HONGKONG	13,165,549.90	18,228,233.00
MYR MALAYSIA	711,175.00	395,114.00	MYR MALAYSIA	7,150,330.88	4,153,819.69
SGD SINGAPORE	606,595.00	537,164.00	SGD SINGAPORE	10,704,548.02	9,838,541.53
CHF SWITZERLAND	157,600.00	207,010.00	CHF SWITZERLAND	2,766,275.60	3,754,328.00
DEM GERMANY	711,160.00	377,905.00	DEM GERMANY	10,554,501.70	5,779,092.30
BEF BELGIUM	633,000.00	605,800.00	BEF BELGIUM	430,411.00	457,050.00
FRF FRANCE	1,041,880.00	1,277,490.00	FRF FRANCE	4,543,923.20	5,808,285.00
NLG NETHERLAND	107,720.00	120,200.00	NLG NETHERLAND	1,413,589.15	1,635,486.25
AUD AUSTRALIA	230,940.00	500,425.00	AUD AUSTRALIA	4,510,293.80	10,229,224.80
CAD CANADA	31,692.00	70,682.00	CAD CANADA	577,354.13	1,341,287.21
NZD NEW ZEALAND	40,225.00	253,600.00	NZD NEW ZEALAND	696,900.85	4,648,849.95
ITL ITALY	14,744,000.00	16,593,000.00	ITL ITALY	188,205.85	281,885.68
JPY JAPAN	233,350,000.00	133,429,000.00	JPY JAPAN	49,105,905.30	28,919,464.10
SEK SWEDEN	161,030.00	216,980.00	SEK SWEDEN	510,509.70	738,052.40
DKK DENMARK	105,780.00	95,030.00	DKK DENMARK	396,197.60	383,590.90
PHP PHILLIPNES	298,185.00	312,940.00	PHP PHILLIPNES	214,693.20	334,189.30
ATS AUSTRIA	221,000.00	396,330.00	ATS AUSTRIA	437,586.00	877,387.50
TWD TAIWAN	599,300.00	826,850.00	TWD TAIWAN	447,460.50	859,924.00
NOK NORWAY	89,150.00	44,950.00	NOK NORWAY	306,660.00	167,837.00
SAR SAUDI ARABIA	25,164.00	4,272.00	SAR SAUDI ARABIA	138,402.00	30,855.85
CNY	143,783.00	601,021.00	CNY	365,839.05	2,079,130.66
FMK FINLAND	19,060.00	25,940.00	FMK FINLAND	89,580.30	145,264.00
RUP INDONESIA	30,260,000.00	29,150,000.00	RUP INDONESIA	302,600.00	349,903.00
KRW KOREA	13,460,000.00	13,741,000.00	KRW KOREA	318,359.90	453,453.00
BND BRUNEI	41,777.00	8,337.00	BND BRUNEI	717,094.11	152,658.50
BHD BAHRAIN	516.00	4.00	BHD BAHRAIN	29,412.00	307.76
OMR OMAN	517.00	106.00	OMR OMAN	29,469.00	7,773.52
QAR QATAR	2,163.00	43.00	QAR QATAR	13,518.75	326.80
AED UNITED ARAB EMI	23,695.00	4,425.00	AED UNITED ARAB EMI	146,909.00	34,231.30
	304,073,197.00	207,814,427.00		168,322,662.54	176,944,022.74

Jun-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	1,835,980.00	2,075,551.00	USD DOLLARS	45,943,347.33	54,174,001.00
GBP UNITED KINGDOM	85,685.00	184,630.00	GBP UNITED KINGDOM	3,539,610.10	7,913,081.50
HKD HONGKONG	4,383,350.00	4,361,170.00	HKD HONGKONG	14,262,689.00	14,853,960.10
MYR MALAYSIA	712,704.00	384,264.00	MYR MALAYSIA	7,109,831.11	4,000,006.11
SGD SINGAPORE	651,849.00	593,730.00	SGD SINGAPORE	11,531,232.89	10,900,805.22
CHF SWITZERLAND	141,820.00	128,890.00	CHF SWITZERLAND	2,479,992.40	2,328,766.20
DEM GERMANY	614,535.00	422,840.00	DEM GERMANY	8,978,095.20	6,369,110.40
BEF BELGIUM	309,600.00	242,900.00	BEF BELGIUM	206,982.00	180,172.00
FRF FRANCE	827,740.00	800,100.00	FRF FRANCE	3,544,698.80	3,581,389.90
NLG NETHERLAND	145,185.00	90,075.00	NLG NETHERLAND	1,873,404.75	1,207,692.15
AUD AUSTRALIA	210,205.00	424,345.00	AUD AUSTRALIA	3,975,213.55	8,376,252.90
CAD CANADA	24,201.00	62,511.00	CAD CANADA	437,249.89	1,178,665.92
NZD NEW ZEALAND	28,005.00	134,405.00	NZD NEW ZEALAND	479,791.95	2,438,180.00
ITL ITALY	19,949,000.00	18,347,000.00	ITL ITALY	252,138.90	309,365.91
JPY JAPAN	274,636,000.00	98,995,000.00	JPY JAPAN	60,376,229.40	22,374,321.60
SEK SWEDEN	168,050.00	134,030.00	SEK SWEDEN	525,703.10	451,072.70
DKK DENMARK	147,600.00	105,950.00	DKK DENMARK	542,358.50	421,506.00
PHP PHILLIPNES	140,855.00	116,855.00	PHP PHILLIPNES	101,415.60	123,866.30
ATS AUSTRIA	283,910.00	266,490.00	ATS AUSTRIA	551,949.60	581,147.30
TWD TAIWAN	840,150.00	584,150.00	TWD TAIWAN	625,915.50	607,516.00
NOK NORWAY	187,600.00	74,050.00	NOK NORWAY	631,113.00	271,061.50
SAR SAUDI ARABIA	24,603.00	1,677.00	SAR SAUDI ARABIA	135,316.50	12,050.10
CNY	88,040.00	339,156.00	CNY	223,438.33	1,167,039.75
FMK FINLAND	12,590.00	14,650.00	FMK FINLAND	58,644.90	81,960.80
RUP INDONESIA	36,850,000.00	32,200,000.00	RUP INDONESIA	364,974.00	386,400.00
KRW KOREA	6,680,000.00	7,218,000.00	KRW KOREA	157,450.80	238,194.00
BND BRUNEI	58,874.00	14,504.00	BND BRUNEI	1,012,106.05	266,227.43
BHD BAHRAIN	457.00	27.00	BHD BAHRAIN	26,049.00	2,054.92
OMR OMAN	1,132.00	21.00	OMR OMAN	64,524.00	1,530.69
QAR QATAR	4,708.00	201.00	QAR QATAR	29,425.00	1,527.60
AED UNITED ARAB EMI	24,610.00	4,125.00	AED UNITED ARAB EMI	152,582.00	31,749.30
	350,069,038.00	168,321,297.00		170,193,478.15	144,830,675.30

Jul-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,038,373.00	1,236,637.00	USD DOLLARS	58,609,183.21	37,252,150.70
GBP UNITED KINGDOM	110,067.00	118,492.00	GBP UNITED KINGDOM	5,328,981.01	6,002,610.15
HKD HONGKONG	4,732,760.00	2,077,330.00	HKD HONGKONG	17,835,612.10	8,220,489.10
MYR MALAYSIA	762,031.00	328,648.00	MYR MALAYSIA	8,570,857.30	3,877,965.05
SGD SINGAPORE	590,985.00	482,901.00	SGD SINGAPORE	11,753,715.68	10,144,738.09
CHF SWITZERLAND	239,420.00	147,150.00	CHF SWITZERLAND	4,619,026.80	3,001,119.40
DEM GERMANY	800,870.00	262,775.00	DEM GERMANY	12,979,538.60	4,426,806.90
BEF BELGIUM	649,800.00	450,300.00	BEF BELGIUM	471,936.00	377,963.00
FRF FRANCE	1,167,060.00	760,150.00	FRF FRANCE	5,587,740.70	3,825,175.50
NLG NETHERLAND	176,410.00	83,730.00	NLG NETHERLAND	2,519,279.15	1,241,426.00
AUD AUSTRALIA	200,745.00	480,895.00	AUD AUSTRALIA	4,259,914.60	10,714,505.35
CAD CANADA	24,502.00	37,470.00	CAD CANADA	506,730.15	849,995.14
NZD NEW ZEALAND	22,010.00	117,895.00	NZD NEW ZEALAND	416,199.20	2,391,827.90
ITL ITALY	14,976,000.00	14,733,000.00	ITL ITALY	192,477.55	282,972.31
JPY JAPAN	298,658,000.00	64,401,000.00	JPY JAPAN	75,252,074.47	16,882,726.30
SEK SWEDEN	179,100.00	143,800.00	SEK SWEDEN	622,364.90	559,687.50
DKK DENMARK	149,250.00	95,350.00	DKK DENMARK	596,575.00	424,708.00
PHP PHILLIPNES	126,005.00	149,555.00	PHP PHILLIPNES	103,298.95	172,259.00
ATS AUSTRIA	211,030.00	166,620.00	ATS AUSTRIA	454,921.70	410,196.30
TWD TAIWAN	352,250.00	634,000.00	TWD TAIWAN	276,930.00	760,146.00
NOK NORWAY	176,450.00	102,600.00	NOK NORWAY	652,570.00	425,733.50
SAR SAUDI ARABIA	18,644.00	1,816.00	SAR SAUDI ARABIA	107,005.70	14,833.73
CNY	103,920.00	237,649.00	CNY	298,626.95	950,354.46
FMK FINLAND	8,550.00	11,800.00	FMK FINLAND	41,198.50	71,542.40
RUP INDONESIA	35,950,000.00	39,260,000.00	RUP INDONESIA	360,085.00	509,644.00
KRW KOREA	5,837,000.00	5,868,000.00	KRW KOREA	143,675.50	220,278.70
BND BRUNEI	60,656.00	4,112.00	BND BRUNEI	1,177,727.51	85,000.05
BIID BAHRAIN	897.00	44.00	BHD BAHRAIN	51,009.40	3,930.08
OMR OMAN	866.00	145.00	OMR OMAN	51,505.05	11,827.02
QAR QATAR	851.00	336.00	QAR QATAR	5,565.00	2,866.08
AED UNITED ARAB EMI	26,050.00	9,420.00	AED UNITED ARAB EMI	159,148.00	79,524.80
	368,350,552.00	132,403,620.00		214,005,473.68	114,195,002.51

Aug-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,061,673.00	1,087,708.00	USD DOLLARS	64,048,414.70	35,508,892.41
GBP UNITED KINGDOM	88,405.00	110,395.00	GBP UNITED KINGDOM	4,447,256.20	5,794,008.65
HKD HONGKONG	6,271,720.00	1,840,370.00	HKD HONGKONG	25,276,294.40	7,861,751.00
MYR MALAYSIA	530,361.00	301,345.00	MYR MALAYSIA	6,057,277.76	3,649,730.76
SGD SINGAPORE	536,152.00	353,625.00	SGD SINGAPORE	11,163,506.92	7,800,763.43
CHF SWITZERLAND	149,060.00	62,540.00	CHF SWITZERLAND	3,060,081.10	1,344,295.60
DEM GERMANY	914,275.00	207,040.00	DEM GERMANY	15,501,689.45	3,664,601.55
BEF BELGIUM	557,400.00	316,100.00	BEF BELGIUM	426,981.00	270,486.00
FRF FRANCE	1,238,960.00	481,710.00	FRF FRANCE	6,123,569.10	2,503,821.60
NLG NETHERLAND	110,660.00	49,520.00	NLG NETHERLAND	1,632,121.55	778,223.05
AUD AUSTRALIA	162,280.00	226,630.00	AUD AUSTRALIA	3,719,955.15	5,491,071.10
CAD CANADA	26,528.00	47,990.00	CAD CANADA	594,105.48	1,120,381.74
NZD NEW ZEALAND	20,125.00	129,185.00	NZD NEW ZEALAND	395,410.65	2,715,607.45
ITL ITALY	24,658,000.00	16,675,000.00	ITL ITALY	349,746.40	334,075.10
JPY JAPAN	313,165,000.00	71,846,000.00	JPY JAPAN	82,826,692.63	19,849,437.00
SEK SWEDEN	140,670.00	126,790.00	SEK SWEDEN	519,472.40	510,810.10
DKK DENMARK	92,400.00	101,200.00	DKK DENMARK	391,679.00	462,762.50
PHP PHILLIPNES	107,225.00	114,600.00	PHP PHILLIPNES	89,435.90	139,473.90
ATS AUSTRIA	100,020.00	124,810.00	ATS AUSTRIA	228,240.70	317,199.00
TWD TAIWAN	344,750.00	359,600.00	TWD TAIWAN	276,540.00	449,040.50
NOK NORWAY	82,850.00	59,450.00	NOK NORWAY	322,997.00	251,263.50
SAR SAUDI ARABIA	5,039.00	1,037.00	SAR SAUDI ARABIA	28,964.48	8,535.39
CNY	113,891.00	211,039.00	CNY	353,040.65	899,822.83
FMK FINLAND	10,130.00	9,190.00	FMK FINLAND	49,637.00	56,495.90
RUP INDONESIA	44,060,000.00	41,070,000.00	RUP INDONESIA	446,814.00	534,502.10
KRW KOREA	5,402,000.00	6,063,000.00	KRW KOREA	135,050.00	245,834.90
BND BRUNEI	35,726.00	6,243.00	BND BRUNEI	717,031.18	137,747.96
BHD BAHRAIN	204.00	2.00	BHD BAHRAIN	11,574.84	163.56
OMR OMAN	563.00	186.00	OMR OMAN	33,635.48	14,819.00
QAR QATAR	4,625.00	300.00	QAR QATAR	30,062.50	2,559.00
AED UNITED ARAB EMI	19,880.00	7,715.00	AED UNITED ARAB EMI	120,657.70	63,968.25
	401,010,572.00	141,990,320.00		229,377,935.32	102,782,144.83

Sep-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,388,857.00	1,253,655.00	USD DOLLARS	83,581,618.28	45,951,255.81
GBP UNITED KINGDOM	118,080.00	137,755.00	GBP UNITED KINGDOM	6,647,422.65	8,061,108.60
HKD HONGKONG	4,664,565.00	1,434,115.00	HKD HONGKONG	20,966,396.95	6,841,018.90
MYR MALAYSIA	867,288.00	400,283.00	MYR MALAYSIA	9,946,229.61	4,906,716.33
SGD SINGAPORE	752,999.00	353,069.00	SGD SINGAPORE	17,353,425.76	8,572,401.83
CHF SWITZERLAND	168,150.00	51,620.00	CHF SWITZERLAND	3,972,858.10	1,286,599.40
DEM GERMANY	1,050,355.00	284,025.00	DEM GERMANY	20,514,506.35	5,776,537.10
BEF BELGIUM	749,400.00	258,900.00	BEF BELGIUM	643,119.00	261,276.00
FRF FRANCE	977,960.00	551,760.00	FRF FRANCE	5,597,244.20	3,360,492.90
NLG NETHERLAND	161,235.00	93,585.00	NLG NETHERLAND	2,783,802.40	1,701,395.75
AUD AUSTRALIA	211,598.00	239,738.00	AUD AUSTRALIA	5,331,016.80	6,380,070.11
CAD CANADA	21,424.00	28,270.00	CAD CANADA	536,561.12	735,052.88
NZD NEW ZEALAND	15,545.00	109,805.00	NZD NEW ZEALAND	340,137.20	2,596,489.20
ITL ITALY	23,401,000.00	31,782,000.00	ITL ITALY	390,397.90	750,052.00
JPY JAPAN	345,164,000.00	67,970,000.00	JPY JAPAN	99,974,961.67	20,568,507.09
SEK SWEDEN	154,070.00	63,500.00	SEK SWEDEN	668,022.00	301,649.20
DKK DENMARK	153,700.00	54,300.00	DKK DENMARK	750,563.00	285,106.00
PHP PHILLIPNES	161,375.00	151,960.00	PHP PHILLIPNES	130,828.85	186,082.00
ATS AUSTRIA	257,650.00	117,260.00	ATS AUSTRIA	666,827.00	349,770.90
TWD TAIWAN	745,200.00	603,250.00	TWD TAIWAN	667,122.50	840,100.50
NOK NORWAY	70,350.00	23,100.00	NOK NORWAY	323,214.00	112,659.00
SAR SAUDI ARABIA	6,104.00	2,624.00	SAR SAUDI ARABIA	36,182.38	24,949.77
CNY	132,860.00	205,967.00	CNY	476,613.88	989,417.16
FMK FINLAND	10,560.00	3,440.00	FMK FINLAND	60,791.10	24,133.90
RUP INDONESIA	28,190,000.00	33,100,000.00	RUP INDONESIA	256,965.00	433,306.10
KRW KOREA	9,546,000.00	8,135,000.00	KRW KOREA	281,831.90	368,469.40
BND BRUNEI	52,819.00	7,596.00	BND BRUNEI	1,178,084.42	186,440.11
BHD BAHRAIN	470.00	162.00	BHD BAHRAIN	29,950.91	12,903.30
OMR OMAN	771.00	122.00	OMR OMAN	49,672.87	8,858.70
QAR QATAR	1,702.00	720.00	QAR QATAR	11,844.38	6,323.60
AED UNITED ARAB EMI	21,020.00	12,465.00	AED UNITED ARAB EMI	141,663.05	107,338.45
	420,217,107.00	147,430,046.00		284,309,875.23	121,986,481.99

Oct-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,837,514.00	1,199,709.00	USD DOLLARS	102,785,011.14	45,270,225.95
GBP UNITED KINGDOM	123,250.00	87,165.00	GBP UNITED KINGDOM	7,318,663.75	5,363,145.75
HKD HONGKONG	4,789,180.00	2,045,450.00	HKD HONGKONG	22,321,794.40	10,092,958.10
MYR MALAYSIA	706,535.00	312,094.00	MYR MALAYSIA	7,612,107.80	3,650,427.79
SGD SINGAPORE	666,219.00	310,495.00	SGD SINGAPORE	15,474,426.14	7,577,453.53
CHF SWITZERLAND	203,270.00	95,970.00	CHF SWITZERLAND	5,031,595.90	2,466,963.30
DEM GERMANY	1,024,000.00	194,930.00	DEM GERMANY	21,119,396.85	4,136,032.35
BEF BELGIUM	578,700.00	339,900.00	BEF BELGIUM	540,781.00	359,032.00
FRF FRANCE	1,209,890.00	641,790.00	FRF FRANCE	7,327,839.00	4,058,022.80
NLG NETHERLAND	133,590.00	62,010.00	NLG NETHERLAND	2,413,383.40	1,186,309.65
AUD AUSTRALIA	203,075.00	281,850.00	AUD AUSTRALIA	5,267,862.85	7,710,872.10
CAD CANADA	38,558.00	50,342.00	CAD CANADA	1,012,877.64	1,381,792.23
NZD NEW ZEALAND	23,675.00	147,790.00	NZD NEW ZEALAND	539,128.80	3,567,415.60
ITL ITALY	20,991,000.00	17,974,000.00	ITL ITALY	366,424.64	438,205.30
JPY JAPAN	279,702,000.00	70,070,000.00	JPY JAPAN	83,632,775.80	21,761,341.20
SEK SWEDEN	283,990.00	69,740.00	SEK SWEDEN	1,296,931.40	346,560.60
DKK DENMARK	189,600.00	104,700.00	DKK DENMARK	991,026.00	588,986.00
PHP PHILLIPNES	257,096.00	260,276.00	PHP PHILLIPNES	202,942.94	313,189.15
ATS AUSTRIA	298,140.00	211,810.00	ATS AUSTRIA	828,734.00	647,196.60
TWD TAIWAN	957,700.00	762,850.00	TWD TAIWAN	861,930.00	1,096,393.50
NOK NORWAY	188,450.00	22,800.00	NOK NORWAY	926,522.00	121,178.00
SAR SAUDI ARABIA	15,353.00	3,219.00	SAR SAUDI ARABIA	98,421.50	32,272.31
CNY	209,382.00	337,595.00	CNY	772,696.89	1,689,876.77
FMK FINLAND	18,530.00	20,610.00	FMK FINLAND	107,933.00	152,186.40
RUP INDONESIA	40,860,000.00	37,270,000.00	RUP INDONESIA	327,430.00	440,553.00
KRW KOREA	16,640,000.00	14,136,000.00	KRW KOREA	499,200.00	661,376.80
BND BRUNEI	71,481.00	5,519.00	BND BRUNEI	1,593,676.86	135,848.92
BHD BAHRAIN	834.00	54.00	BHD BAHRAIN	65,568.14	2,192.28
OMR OMAN	1,956.00	36.00	OMR OMAN	162,615.51	3,599.64
QAR QATAR	3,650.00	10.00	QAR QATAR	30,692.19	102.90
AED UNITED ARAB EMI	25,655.00	8,595.00	AED UNITED ARAB EMI	211,854.20	90,005.40
	373,252,273.00	147,027,309.00		291,742,243.74	125,341,715.92

Nov-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,895,978.00	1,086,746.00	USD DOLLARS	109,531,427.39	43,212,744.87
GBP UNITED KINGDOM	117,630.00	71,330.00	GBP UNITED KINGDOM	7,546,625.25	4,799,434.45
HKD HONGKONG	5,880,300.00	1,293,616.00	HKD HONGKONG	28,884,273.80	6,735,178.90
MYR MALAYSIA	603,252.00	257,668.00	MYR MALAYSIA	6,597,427.09	3,092,328.85
SGD SINGAPORE	649,317.00	336,766.00	SGD SINGAPORE	15,528,082.43	8,494,709.89
CHF SWITZERLAND	247,830.00	29,620.00	CHF SWITZERLAND	6,691,431.10	839,557.70
DEM GERMANY	1,293,515.00	155,405.00	DEM GERMANY	28,510,075.30	3,568,074.30
BEF BELGIUM	724,400.00	157,000.00	BEF BELGIUM	711,228.00	175,809.00
FRF FRANCE	1,371,480.00	295,720.00	FRF FRANCE	8,877,905.20	2,026,499.60
NLG NETHERLAND	188,600.00	36,995.00	NLG NETHERLAND	3,686,957.00	759,337.10
AUD AUSTRALIA	419,495.00	203,255.00	AUD AUSTRALIA	11,142,296.70	5,685,042.55
CAD CANADA	36,656.00	25,232.00	CAD CANADA	980,435.62	731,226.96
NZD NEW ZEALAND	21,185.00	33,425.00	NZD NEW ZEALAND	490,959.65	830,264.50
ITL ITALY	22,023,000.00	14,554,000.00	ITL ITALY	413,870.80	379,498.30
JPY JAPAN	303,144,000.30	51,987,000.00	JPY JAPAN	92,563,335.49	16,552,877.40
SEK SWEDEN	230,690.00	45,860.00	SEK SWEDEN	1,118,622.10	241,069.50
DKK DENMARK	186,050.00	24,050.00	DKK DENMARK	1,042,897.50	145,722.00
PHP PHILLIPNES	191,825.00	205,090.00	PHP PHILLIPNES	152,830.20	254,720.90
ATS AUSTRIA	343,790.00	47,450.00	ATS AUSTRIA	1,032,091.20	154,370.40
TWD TAIWAN	595,200.00	765,800.00	TWD TAIWAN	535,680.00	1,129,215.50
NOK NORWAY	191,900.00	14,250.00	NOK NORWAY	1,013,712.50	80,941.00
SAR SAUDI ARABIA	9,702.00	91.00	SAR SAUDI ARABIA	65,345.01	1,003.15
CNY	141,422.00	186,660.00	CNY	536,377.04	980,666.05
FMK FINLAND	15,860.00	7,130.00	FMK FINLAND	96,365.00	55,468.80
RUP INDONESIA	18,640,000.00	22,720,000.00	RUP INDONESIA	133,280.00	290,341.80
KRW KOREA	12,539,000.00	10,679,000.00	KRW KOREA	350,816.40	507,641.50
BND BRUNEI	61,656.00	9,004.00	BND BRUNEI	1,415,458.70	229,262.80
BHD BAHRAIN	443.00	-	BHD BAHRAIN	31,274.35	-
OMR OMAN	253.00	-	OMR OMAN	17,758.52	-
QAR QATAR	1,763.00	40.00	QAR QATAR	14,608.98	454.80
AED UNITED ARAB EMI	19,150.00	2,445.00	AED UNITED ARAB EMI	152,748.65	27,771.30
	372,785,342.30	105,230,648.00		329,866,196.97	101,981,233.87

Dec-97					
CURRENCY	FOREIGN CURRENCY		CURRENCY	LOCAL CURRENCY	
	DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)		DR. (BOUGHT)	CR. (SOLD)
USD DOLLARS	2,524,571.00	2,560,190.00	USD DOLLARS	62,580,801.37	66,203,877.17
GBP UNITED KINGDOM	145,665.00	170,400.00	GBP UNITED KINGDOM	6,032,932.50	7,311,165.90
HKD HONGKONG	3,994,710.00	6,202,200.00	HKD HONGKONG	12,889,065.40	20,961,880.50
MYR MALAYSIA	706,166.00	312,032.00	MYR MALAYSIA	6,951,019.24	3,206,501.59
SGD SINGAPORE	541,803.00	587,887.00	SGD SINGAPORE	9,674,571.82	10,899,156.60
CHF SWITZERLAND	269,890.00	153,400.00	CHF SWITZERLAND	5,076,830.10	2,974,985.90
DEM GERMANY	1,369,370.00	278,405.00	DEM GERMANY	22,077,852.80	4,612,683.80
BEF BELGIUM	992,000.00	181,600.00	BEF BELGIUM	735,760.00	149,085.00
FRF FRANCE	1,057,280.00	842,110.00	FRF FRANCE	5,020,100.50	4,141,578.40
NLG NETHERLAND	196,665.00	61,495.00	NLG NETHERLAND	2,810,309.00	909,462.15
AUD AUSTRALIA	280,267.00	677,897.00	AUD AUSTRALIA	5,543,924.02	14,029,267.51
CAD CANADA	39,279.00	44,518.00	CAD CANADA	714,929.86	841,743.27
NZD NEW ZEALAND	22,811.00	138,111.00	NZD NEW ZEALAND	397,230.70	2,535,327.88
ITL ITALY	23,840,000.00	31,555,000.00	ITL ITALY	333,640.70	583,066.10
JPY JAPAN	300,675,000.00	135,145,000.00	JPY JAPAN	65,731,129.20	30,430,953.40
SEK SWEDEN	380,810.00	102,920.00	SEK SWEDEN	1,346,425.30	392,788.70
DKK DENMARK	218,700.00	92,900.00	DKK DENMARK	884,474.50	404,937.50
PHP PHILLIPNES	263,785.00	277,205.00	PHP PHILLIPNES	189,925.20	296,609.35
ATS AUSTRIA	380,930.00	194,800.00	ATS AUSTRIA	820,147.00	468,514.30
TWD TAIWAN	930,350.00	1,086,250.00	TWD TAIWAN	659,225.50	1,107,975.00
NOK NORWAY	198,800.00	9,850.00	NOK NORWAY	740,007.50	39,476.00
SAR SAUDI ARABIA	21,041.00	6,330.00	SAR SAUDI ARABIA	115,725.50	45,105.05
CNY	214,163.00	441,747.00	CNY	531,124.24	1,501,443.43
FMK FINLAND	24,500.00	27,390.00	FMK FINLAND	122,502.60	159,111.60
RUP INDONESIA	39,830,000.00	39,220,000.00	RUP INDONESIA	398,300.00	474,562.00
KRW KOREA	25,773,000.00	31,797,000.00	KRW KOREA	670,098.00	1,127,587.50
BND BRUNEI	82,108.00	4,573.00	BND BRUNEI	1,425,639.63	84,758.78
BHD BAHRAIN	310.00	42.00	BHD BAHRAIN	17,670.00	3,164.70
OMR OMAN	1,028.00	17.00	OMR OMAN	58,596.00	1,229.40
QAR QATAR	3,548.00	10.00	QAR QATAR	22,175.00	76.00
AED UNITED ARAB EMI	29,605.00	13,405.00	AED UNITED ARAB EMI	183,551.00	102,209.70
	405,008,155.00	252,184,684.00		214,755,684.18	176,000,284.18

หมวด : ลำดับ year 1998	ซื้องำ 1		ซื้องำ 2		ซื้องำ 3		ซื้องำ 4		DOM IN		DOM OUT			
	BOUGHT		BOUGHT		BOUGHT		BOUGHT		BOUGHT		BOUGHT			
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM		
บ.บ.	65.1	6124	209.2	25363	67.6	5998	135.2	17328	31.9	3318	57.4	4562	8	
บ.พ.	43.8	5002	166.5	21537	41.0	4085	103.0	16581	22.2	2660	43.6	3871	1	
บ.ค.	35.2	4899	158.8	22517	41.6	4113	99.5	15864	21.8	2691	38.7	3796	12	
ไตรมาส 1	48.0	16,025.0	178.2	69,417.0	50.1	14,196.0	112.6	49,773.0	25.3	8,669.0	46.6	12,229.0	0.3	21.0
บ.บ.	33.2	4654	147.3	20095	45.4	4099	87.3	14879	17.7	1994	35.0	4118	0.16	10
พ.ค.	21.4	4738	111.6	21167	18.4	3885	44.8	12883	11.8	1869	20.9	4805	0.05	1
บ.บ.	28.9	4881	138.0	20983	0.0	ปัดทอน	71.9	13369	12.8	1880	24.5	3882	0.5	3
ไตรมาส 2	27.8	14,273.0	132.3	62,245.0	21.3	22,180.0	68.0	41,131.0	14.1	5,743.0	26.8	12,805.0	0.2	14.0
สรุป 6 เดือน	227.6	30,298.0	931.4	131,662.0	214.0	36,376.0	541.7	90,904.0	118.2	14,412.0	220.1	25,034.0	1.5	35.0
บ.ค.	27.2	5872	134.0	20138	19.9	3274	82.6	13579	14.5	2552	30.3	4492	0.08	8
ค.ค.	31.9	6367	139.1	21484	32.1	4623	86.2	14001	15.5	2954	33.2	5003	0.45	20
บ.บ.	28.1	5139	125.7	16768	22.0	3510	75.1	11217	9.6	1839	24.7	3618	0.02	3
ไตรมาส 3	29.1	17,378.0	132.9	58,390.0	24.7	11,407.0	81.3	38,797.0	13.2	7,345.0	29.4	4,371.0	0.2	10.3
ค.ค.	22.3	5178	115.6	20269	25.0	4733	73.6	13823	9.8	2257	27.7	5054	0.12	18
พ.ค.	21.9	5034	126.5	33929	22.0	4316	84.7	15053	13.7	2703	30.5	6681	0.09	16
บ.ค.	25.0	5299	126.7	22151.0	29.0	5441	85.6	14478	14.6	3138	35.2	5815	0.03	10
ไตรมาส 4	23.1	16,511.0	123.0	76,349.0	25.5	14,490.0	81.3	43,354.0	12.7	8,098.0	31.1	5,850.0	0.1	14.7
สรุป 6 เดือน	156.4	33,889.0	767.7	134,739.0	150.6	25,897.0	487.8	82,151.0	77.7	15,443.0	181.5	30,663.0	0.8	75.0
TOTAL	382.1	64,187.0	1,595.4	22,640.0	361.1	62,273.0	1,025.2	173,055.0	194.0	29,855.0	397.5	55,732.0	2.3	110.0

หนวย : ล้านบาท year 1998	ขออนุ 1										ขออนุ 2									
	VISA		MASTER		DINER		AMEX		VISA		MASTER		DINER		AMEX					
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
ม.ค.	1.48	171	0.36	39	0.019	5	0.25	48	0.37	62	0.12	18	0.025	4	0.025	2				
ก.พ.	0.97	99	0.30	32	0.003	1	0.23	19	0.19	22	0.095	15	0.00150	1	-	-				
มี.ค.	1.58	150	0.41	45	0.011	1	0.35	25	0.45	38	0.15	21	-	-	-	-				
ไตรมาส 1	1.34	140	0.36	38.67	0.012	2.33	0.28	30.67	0.34	40.67	0.12	18	0.01	1.67	0.01	0.67				
เม.ย.	1.89	180	0.54	60	0.054	5	0.21	12	0.32	47	0.13	19	0.017	11	0.026	2				
พ.ค.	1.59	159	0.60	61	0.1	8	0.18	12	0.22	21	0.084	15	0.001	1	0.025	3				
มิ.ย.	1.24	112	0	39	0.089	7	0.13	19	0.27	25	0.1	18	0.008	1	-	-				
ไตรมาส 2	1.57	150.33	0.52	53.33	0.08	6.67	0.17	14.33	0.27	31	0.10	17.33	0.01	4.33	0.02	1.67				
กรกฎาคม	8.75	871	2.64	276	0.278	27	1.35	135	1.82	215	0.679	106	0.0525	18	0.076	7				
ก.ค.	1.25	140	0.45	38	0.15	11	0.15	13	0.29	35	0.099	18	0.0015	2	0.015	1				
ส.ค.	1.42	151	0.52	48	0.15	18	0.2	18	0.12	12	0.1	20	0.02	6	0.027	4				
ก.ย.	1.35	120	0.38	32	0.12	6	0.18	12	0.25	19	0.076	10	0.011	3	-	-				
ไตรมาส 3	1.34	137	0.45	39	0.14	11.67	0.082	14.33	-	-	0.09	16	0.01	3.667	0.014	1.67				
ต.ค.	1.18	162	0.31	49	0.22	7	0.28	7	0.14	25	0.093	8	0.027	4	-	-				
พ.ย.	1.38	152	0.32	66	0.26	8	0.26	14	0.37	36	0.1	12	0.017	2	0.0042	6				
ธ.ค.	2.12	168	0.60	59	0.11	13	0.21	8	0.35	90	0.15	18	0.001	1	0.0012	3				
ไตรมาส 4	1.56	160.67	0.41	58	0.20	9.33	1.152	9.67	0.35	50.33	0.114	12.67	0.015	2.333	0.0018	3				
สรุป 6 เดือน	8.70	893	2.58	292	1.01	63	2.502	72	1.72	217	0.618	86	0.0775	18	0.0474	14				
TOTAL	17.45	1,764	5.22	568	1.288	90		207	3.54	432	1.297	192	0.13	36	0.1234	21				

විෂේෂ 3											
VISA		MASTER		DINER		AMEX					
AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
2.54	495	1.65	323	0.52	45	0.42	30				
2.27	380	1.34	200	0.43	35	0.54	32				
2.79	402	2.15	390	0.62	59	0.67	35				
2.53	425.67	1.71	304.33	0.52	46.33	0.54	32.33				
2.25	350	1.34	215	0.42	39	0.41	31				
2.54	290	1.27	125	0.003	1	0.092	5				
2.18	275	1.12	105	-	-	0.05	3				
2.32	305	1.24	148.33	0.14	13.33	0.18	13				
14.57	2192	8.87	1358	1.993	179	2.182	136				
2.1	198	1.25	320	0.33	29	0.45	40				
2.54	238	1.12	205	0.3	33	0.54	48				
2.37	210	0.98	90	0.25	20	0.32	20				
2.3367	215.3	1.12	205	0.293	27.33	0.437	36				
2.48	574	1.24	319	0.2	25	0.48	38				
2.93	506	1.62	379	0.37	41	0.55	56				
3.18	454	1.84	254	0.34	31	0.59	52				
2.8633	511.3	1.57	317.3	0.393	32.33	0.54	48.7				
15.60	2180	8.05	1567.00	1.79	179	2.93	254				
30.17	4372	16.90	2925.00	3.783	358	5.112	390				

ประเภท . รายการ year 1998	DOM OUT															
	VISA			MASTER			DINER			AMEX						
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
ม.ค.	0.84	163	0.25	45	0.098	5	0.10	7	0.79	62	0.49	42	0.01	1	0.0028	1
ก.พ.	0.86	76	0.18	20	0.04	3	0.12	9	0.59	58	0.27	29	0.025	2	-	-
มี.ค.	1.32	126	0.21	40	0.025	2	0.19	10	0.65	61	0.38	40	-	-	0.0094	1
ไตรมาส 1	1.007	121.67	0.213	35	0.0543	3.33	0.13667	8.67	0.68	60.33	0.38	37	0.01167	1	0.0041	0.67
เม.ย.	0.79	170	0.3	45	0.1	5	0.11	10	0.65	52	0.38	36	0.021	2	-	-
พ.ค.	0.54	58	0.25	29	0.084	4	0.092	5	0.78	70	0.41	43	-	-	0.018	3
มี.ย.	0.45	50	0.35	31	0.03	2	0.05	3	0.54	53	0.29	31	0.032	3	0.0053	6
ไตรมาส 2	0.393	92.667	0.3	35	0.0713	3.67	0.084	6	0.53	58.33	0.36	36.67	0.01767	1.667	0.0078	3
สรุป 6 เดือน	4.8	643	1.54	210	0.377	21	0.662	44	4	356	2.22	221	0.088	8	0.0355	11
ก.ค.	0.69	125	0.22	29	0.087	4	0.12	12	0.61	49	0.35	31	0.015	1	-	-
ส.ค.	0.78	80	0.21	20	0.1	6	0.093	9	0.59	58	0.25	28	0.025	2	0.005	2
ก.ย.	0.54	49	0.19	17	0.05	5	0.076	2	0.42	37	0.35	35	0.0048	1	0.0032	1
ไตรมาส 3	0.67	84.667	0.207	22	0.079	5	0.09633	7.67	0.54	48	0.317	31.33	0.01493	1.333	0.0027	1
ต.ค.	0.83	133	0.2	43	0.17	4	0.11	7	0.72	65	0.52	40	-	-	0.0089	2
พ.ย.	0.068	125	0.29	50	0.069	9	0.10	13	0.57	48	0.46	33	0.026	3	0.023	2
ธ.ค.	0.99	153	0.45	34	0.077	14	0.069	9	0.83	61	0.77	30	0.026	2	0.0012	2
ไตรมาส 4	0.629	137	0.313	42	0.1053	9	0.093	9.67	0.71	58	0.58	34.33	0.017	1.667	0.014	2
สรุป 6 เดือน	3.898	665	1.56	193	0.353	42	0.368	52	3.74	318	2.7	197	0.0938	9	0.0413	9
TOTAL	8.158	1,259	2.91	386	0.88	58	1.154	94	7.32	637	4.57	383	0.179	16	0.0736	19

DOM IN											
VISA			MASTER			DINER			AMEX		
AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM
0.36	59	0.25	20	0.032	5	-	-	-	-	-	-
0.31	30	0.18	15	0.005	1	-	-	-	-	-	-
0.28	25	0.34	29	-	-	-	-	-	-	-	-
0.3167	38	0.26	21.33	0.012	2	-	-	-	-	-	-
0.29	29	0.29	24	0.018	2	0.0015	1	-	-	-	-
0.21	19	0.24	28	-	-	-	-	-	-	-	-
0.19	22	0.18	22	0.004	1	-	-	-	-	-	-
0.23	23.33	0.24	24.67	0.007	1	-	-	-	-	-	0.33
1.64	184	1.48	138	0.056	9	0.0015	1	-	-	-	-
0.33	55	0.19	18	-	-	-	-	-	-	-	-
0.27	21	0.27	24	0.015	1	0.014	2	-	-	-	-
0.31	30	0.23	21	-	-	-	-	-	-	-	-
0.3033	35.33	0.23	21	0.005	0.333	0.005	0.67	-	-	-	-
0.22	37	0.16	10	0.025	-	-	-	-	-	-	-
0.35	45	0.46	33	0.005	-	-	-	-	-	-	-
0.29	57	0.77	30	-	-	-	-	-	-	-	-
0.28	46.33	0.21	39	0.01	-	0.014	-	-	-	-	-
1.75	245	2.08	156	0.045	1	0.016	2	-	-	-	-
3.08	399	3.33	253	0.101	10	-	-	-	-	-	-

ประเภท. ลักษณะ Year 1998	งบข้อ 3												งบข้อ 4			
	VISA		MASTER		DINER		AMEX		VISA		MASTER		DINER		AMEX	
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM
ม.ค.	0.36	42	0.15	20	0.005	1	-	-	1.74	189	0.65	58	0.034	3	0.03	6
ก.พ.	0.29	30	0.10	17	-	-	0.0045	1	1.45	120	0.58	45	0.018	2	0.026	4
มี.ค.	0.27	32	0.15	28	-	-	-	-	1.60	150	0.79	65	0.0098	1	0.045	6
ไตรมาส 1	0.277	34,667	0.133	21.7	0.0017	0.33	0.0015	0.33	1.60	153	0.673	56	0.0206	2	0.0337	5.33
เม.ย.	0.31	40	0.10	18	0.015	2	-	-	1.64	150	0.75	72	0.045	4	0.0065	1
พ.ค.	0.25	24	0.098	20	-	-	0.25	3	1.27	130	0.64	69	0.035	3	0.035	4
มิ.ย.	0.23	20	0.11	15	0.0025	1	-	-	0.99	84	0.58	59	0.015	1	0.021	2
ไตรมาส 2	0.263	28	0.103	17.7	0.0038	1	0.08333	1	1.30	121.3	0.657	66.67	0.03167	2.667	0.0208	2.33
สรุป 6 เดือน	1.62	188	0.708	118	0.0225	4	0.2545	4	8.69	823	3.99	368	0.1568	14	0.1635	23
ก.ค.	0.25	35	0.18	20	-	-	-	-	1.39	125	0.71	69	0.062	5	0.014	2
ส.ค.	0.45	39	0.12	21	0.021	2	0.012	2	1.54	150	0.65	58	0.059	3	0.0068	1
ก.ย.	0.39	29	0.10	22	-	-	-	-	1.42	129	0.59	52	0.085	10	0.01	2
ไตรมาส 3	0.363	34,333	0.133	21	0.007	0.67	0.004	0.67	1.45	134.7	0.65	59.67	0.06867	6	0.0103	1.67
ต.ค.	0.28	27	0.12	28	0.016	2	0.0076	1	1.20	229	0.52	72	0.021	3	-	-
พ.ย.	0.10	9	0.23	25	0.10	9	0.0017	3	1.58	151	0.77	81	0.075	2	-	-
ธ.ค.	0.26	59	0.63	45	0.26	59	-	-	2.05	167	0.51	7	0.082	15	-	-
ไตรมาส 4	0.213	31,667	0.327	32.7	0.1253	23.3	0.0031	1.33	1.61	182.3	0.5	53.33	0.05933	6.667	-	-
สรุป 6 เดือน	1.75	198	1.38	161	0.397	72	0.0213	6	9.18	951	3.75	359	0.384	38	0.0308	5
TOTAL	64.11	325	63.66	267	62.381	133	62.0138	67	74.40	1,322	67.12	511	62.3868	105	62.125	82

หมวดหมู่ ต้นทุน Year 1998	ตาราง 1										ตาราง 2									
	VISA		MASTER		DINER		AMEX		VISA		MASTER		DINER		AMEX					
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
ม.ค.	1.48	171	0.36	39	0.019	5	0.25	48	0.37	62	0.12	18	0.025	4	0.025	2				
ก.พ.	0.97	99	0.30	32	0.005	1	0.25	19	0.19	22	0.095	15	0.00150	1	-	-				
มี.ค.	1.58	150	0.41	45	0.011	1	0.35	25	0.45	38	0.15	21	-	-	-	-				
ไตรมาส 1	1.34	140	0.36	38.67	0.012	2.33	0.28	30.67	0.34	40.67	0.12	18	0.01	1.67	0.01	0.67				
เม.ย.	1.89	180	0.54	60	0.034	5	0.21	12	0.32	47	0.13	19	0.017	11	0.026	2				
พ.ค.	1.59	159	0.60	61	0.1	8	0.18	12	0.22	21	0.084	15	0.001	1	0.025	3				
มิ.ย.	1.24	112	0	39	0.089	7	0.13	19	0.27	25	0.1	18	0.008	1	-	-				
ไตรมาส 2	1.57	150.33	0.52	53.33	0.08	6.67	0.17	14.33	0.27	31	0.10	17.33	0.01	4.33	0.02	1.67				
สรุป 6 เดือน	8.75	871	2.64	276	0.278	27	1.35	135	1.82	215	0.679	106	0.0525	18	0.076	7				
ก.ค.	1.25	140	0.45	38	0.15	11	0.15	13	0.29	35	0.099	18	0.0015	2	0.015	1				
ส.ค.	1.42	151	0.52	48	0.15	18	0.2	18	0.12	12	0.1	20	0.02	6	0.027	4				
ก.ย.	1.35	120	0.38	32	0.12	6	0.18	12	0.25	19	0.076	10	0.011	3	-	-				
ไตรมาส 3	1.34	137	0.45	39	0.14	11.67	0.082	14.33	-	-	0.09	16	0.01	3.667	0.014	1.67				
พ.ย.	1.18	162	0.31	49	0.22	7	0.28	7	0.14	25	0.093	8	0.027	4	-	-				
พ.ย.	1.38	152	0.32	66	0.26	8	0.26	14	0.37	36	0.1	12	0.017	2	0.0042	6				
ธ.ย.	2.12	168	0.60	59	0.11	13	0.21	8	0.55	90	0.15	18	0.001	1	0.0012	3				
ไตรมาส 4	1.56	160.67	0.41	58	0.20	9.33	1.152	9.67	0.35	50.33	0.114	12.67	0.015	2.333	0.0018	3				
สรุป 6 เดือน	8.70	893	2.58	292	1.01	63	2.502	72	1.72	217	0.618	86	0.0775	18	0.0474	14				
TOTAL	17.45	1,764	5.22	568	1.288	90	-	207	3.54	432	1.297	192	0.13	36	0.1234	21				

การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 1999

หน่วย : ล้านบาท year 1999	xabok 1						xabok 2						xabok 3						xabok 4					
	BOUGHT			SOLD			BOUGHT			SOLD			BOUGHT			SOLD			BOUGHT			SOLD		
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	AMOUNT	ITEM	
ม.ค.	10.4	3891	34.7	7767	16.2	5456	22.2	2858	23.6	9092	43.2	4463	4.7	2476	23.6	6245								
ก.พ.	9.7	3713	37.2	7759	15.8	5292	28.8	2883	21.1	9228	49.3	4905	5.2	2819	25.8	6105								
มี.ค.	12.5	4639	52.0	9303	18.5	5541	38.9	3679	26.7	9464	62.8	5725	5.3	2815	31.7	6878								
ไตรมาส 1	10.9	4,081.0	41.3	8,276.3	16.8	5,429.7	30.0	3,140.0	23.8	9,261.3	51.8	5,031.0	5.1	2,703.3	27.0	6,409.3								
เม.ย.	12.0	4283	53.3	8677	14.5	4923	47.7	4085	21.5	7592	80.5	6439	4.8	2737	32.3	5887								
พ.ค.	8.2	3835	37.8	7702	11.5	4582	28.4	3093	16.4	7234	56.7	4938	3.7	2351	21.3	4857								
มิ.ย.	10.9	3806	43.2	7038	12.8	3840	27.4	2517	18.2	6372	45.5	3785	3.2	1854	17.6	3514								
ไตรมาส 2	10.4	3,974.7	44.8	7,805.7	12.9	4,448.3	34.5	3,231.7	18.7	7,066.0	60.9	5,050.7	3.9	2,314.0	23.7	4,752.7								
สรุป 6 เดือน	63.7	24167	258.2	48246	89.3	29634	193.4	19115	127.5	48982	338.0	30245	26.9	15052	152.3	33486								
ก.ค.	11.8	4465	40.0	7387	13.2	4673	30.7	3009	19.0	7134	48.5	4814	3.9	1992	20.5	3654								
ส.ค.	12.6	4595	44.8	8119	15.4	5464	31.2	3091	22.9	8375	53.2	4679	5.1	3028	20.0	4626								
ก.ย.	24.9	4717	52.7	7700	15.4	4672	28.3	3892	20.2	7627	46.8	4446	4.7	2523	20.9	5165								
ไตรมาส 3	16.4	4,592.3	45.8	7,735.3	14.7	4,936.3	30.1	3,330.7	20.7	7,712.0	49.5	4,646.3	4.6	2,514.3	20.5	4,481.7								
ต.ค.	23.2	4451	52.9	7588	15.4	4870	31.3	3466	17.6	7205	55.5	5441	5.3	2425	24.5	4509								
พ.ย.	13.7	4272	42.2	7952	26.2	5122	29.1	2782	21.2	8132	49.5	4534	5.1	2177	20.0	5362								
ธ.ค.	11.8	4052	37.7	6892	13.5	4595	29.1	2858	18.4	7549	57.0	4804	4.8	2150	18.4	3984								
ไตรมาส 4	16.2	4,258.3	44.3	7,477.3	18.4	4,862.3	29.8	3,035.3	19.1	7,628.7	54.0	4,926.3	5.1	2,250.7	21.0	4,618.3								
สรุป 6 เดือน	98.0	26,552.0	270.3	45,638.0	99.1	29,396.0	179.7	19,098.0	119.3	46,022.0	310.5	28,718.0	28.9	14,295.0	124.3	27,300.0								
TOTAL	161.7	50,719.0	528.5	93,884.0	188.4	59,030.0	383.1	38,213.0	246.8	95,004.0	648.5	58,963.0	55.8	29,347.0	276.6	60,786.0								

หมวด : ส่วนบาท year 1999	ซ้้า 1			ซ้้า 2			ซ้้า 3			ซ้้า 4			DOM IN			DOM OUT		
	BOUGHT		ITEM	BOUGHT		ITEM	BOUGHT		ITEM	BOUGHT		ITEM	BOUGHT		ITEM	BOUGHT		ITEM
	AMOUNT	AMOUNT		AMOUNT	AMOUNT		AMOUNT	AMOUNT		AMOUNT	AMOUNT		AMOUNT	AMOUNT		AMOUNT	AMOUNT	
บ.ค.	31.4	6361	138.6	21489	30.1	5035	99.8	2853	18.9	3697	37.2	6126	0.04	6				
บ.พ.	36.9	6903	152.9	22340	23.8	4162	91.0	14651	18.5	3271	36.0	5388	0.08	8				
บ.ค.	35.1	6668	172.9	23990	30.4	4292	104.7	16027	18.2	3236	37.7	5123	0.05	5				
ไตรมาส 1	34.5	6,644.0	154.8	22,606.3	28.1	4,496.3	98.5	1,177.0	18.5	3,401.3	37.0	5,545.7	0.1	6.3				
เม.ย.	28.6	5394	139.3	17790	28.5	3871	75.1	11390	14.7	2513	32.8	4394	0.11	1				
พ.ค.	29.1	5494	105.8	19211	15.3	3654	56.5	10779	10.1	2222	22.9	3794	0.18	10				
มิ.ย.	23.7	5159	132.0	18672	22.1	3340	57.5	9386	9.9	1775	20.9	2821	0.03	5				
ไตรมาส 2	27.1	5,349.0	125.7	18,557.7	22.0	3,621.7	63.0	10,585.0	11.6	2,170.0	25.5	3,669.7	0.1	5.3				
สรุป 6 เดือน	184.8	35979	841.5	123492	150.2	24354	484.6	65286	90.3	16714	187.5	27646	0.5	35				
ก.ค.	29.4	6864	133.7	20226	28.5	4417	70.6	12082	12.0	2337	22.1	3645						
ต.ค.	37.4	7394	162.0	22337	28.9	4485	82.8	12191	17.5	2941	27.1	3597	0.09	3				
ก.ย.	39.7	7952	168.0	23605	26.2	4038	89.1	12942	11.6	2211	23.5	3289	0.0	1				
ไตรมาส 3	35.5	7,403.3	154.6	22,056.0	27.9	4,313.3	80.8	12,405.0	13.7	2,496.3	24.2	3,510.3	-	1.3				
ต.ค.	29.5	6997	148.7	23202	26.3	4400	79.2	13507	11.7	2352	23.1	3873	0.05	6				
พ.ย.	38.3	7853	169.8	24535	27.0	4390	99.6	15642	14.0	2351	23.0	4381	0.06	14				
ธ.ค.	31.4	7375	145.5	22706	25.2	4298	76.1	15201	11.7	2322	26.2	3963	0.14	12				
ไตรมาส 4	33.1	7,408.3	154.7	23,481.0	26.2	4,362.7	85.0	14,783.3	12.5	2,341.7	24.1	4,072.3	0.1	10.7				
สรุป 6 เดือน	205.7	44,435.0	927.7	######	162.1	26,028.0	497.3	81,565.0	78.5	14,514.0	145.0	22,748.0	0.3	36.0				
TOTAL	392.2	80,414.0	1,778.4	260,100	315.3	50,382.0	990.9	146,031	169.6	31,228.0	330.4	50,394.0	0.8	71.0				

หน่วย : ล้านบาท year 1999	ยอด 1										ยอด 2									
	VISA		MASTER		DINER		AMEX		VISA		MASTER		DINER		AMEX					
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
ม.ค.	0.8	98	0.33	29	0.025	8	0.28	25	0.2	37	0.07	34	0.011	3						
ก.พ.	1.72	182	0.36	30	0.14	26	0.24	24	0.17	19	0.11	41								
มี.ค.	1.64	153	0.47	35	0.1	20	0.23	21	0.62	54	0.19	46	0.08	17	0.035	11				
ไตรมาส 1	1.38667	144	0.386667	31.3	0.88333	18	0.25	23.3	0.33	36.7	0.123333	40.3	0.030333	6.67	0.01167	3.67				
เม.ย.	2.48	472	0.69	65	0.075	22	0.16	12	0.27	38	0.230	66	0.021	4	0.018	1				
พ.ค.	1.05	258	0.59	58	0.076	31	0.12	10	0.18	24	0.093	42								
มิ.ย.	1.73	342	0.40	40	0.13	23	0.17	15	0.13	15	0.11	40								
ไตรมาส 2	1.75333	357	0.56	54.3	0.093667	25.3	0.15	12.3	0.19333	25.7	0.144333	49.3	0.007	1.33	0.006	0.33				
สรุป 6 เดือน	9.42	1,505	2.84	257	0.546	130	1.2	107	1.57	187	0.803	269	0.112	24	0.053	12				
ก.ค.	1.38	249	0.53	53	0.089	25	0.095	14	0.092	12	0.11	45	0.002	1						
ส.ค.	1.45	307	0.44	44	0.15	35	0.17	17	0.25	64	0.047	30	0.0015	1	0.0036	1				
ก.ย.	1.23	182	0.35	35	0.074	20	0.12	13	0.28	75	0.063	35	0.0011	3	0.03	6				
ไตรมาส 3	1.36333	246	0.44	44	0.104333	26.7	0.128333	14.7	0.207333	50.3	0.073333	56.7	0.001533	1.67	0.0112	2.33				
ต.ค.	1.35	351	0.53	60	0.22	36	0.085	15	0.21	42	0.01	22			0.019	3				
พ.ย.	1.44	378	0.54	62	0.098	30	0.28	28	0.33	39	0.15	33	0.025	21	0.044	12				
ธ.ค.	1.52	401	0.70	75	0.46	45	0.086	14	0.12	26	0.052	29			0.0024	1				
ไตรมาส 4	1.43667	377	0.59	66	0.259333	37	0.150333	19	0.22	35.7	0.070667	28	0.008333	7	0.0218	3.33				
สรุป 6 เดือน	8.4	1,868	3.09	329	1.094	191	0.836	101	1.282	258	0.432	194	0.0296	26	0.099	23				
TOTAL	17.82	3,373	5.93	586	1.637	321	2.036	208	2.852	445	1.235	463	0.1416	50	0.152	35				

טופס 3									
VISA		MASTER		DINER		AMEX			
AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM		
2.35	572	1.91	210	0.48	40	0.51	50		
2.29	409	1.16	150	0.5	45	0.68	62		
1.87	161	2.03	250	0.89	60	0.59	52		
2.17	381	1.7	203	0.623333	48.3	0.593333	54.7		
2.38	396	1.29	162	0.61	50	0.44	41		
2.38	412	1.06	140	0.51	45	0.54	52		
2.14	489	1.05	135	0.36	45	0.4	40		
2.3	432	1.133333	146	0.493333	47.7	0.46	44.3		
13.41	2,439	8.5	1,047	3.35	288	3.16	297		
2.13	254	1.29	170	0.26	39	0.5	50		
2.6	294	1.25	152	0.53	49	0.43	41		
2.6	294	0.78	150	0.39	42	0.54	55		
2.483333	281	1.106667	157	0.393333	43.3	0.49	48.7		
1.94	318	0.56	63	0.48	45	0.54	52		
2.37	381	0.87	95	0.4	40	0.51	42		
3.14	495	0.85	93	0.67	38	0.43	45		
2.483333	398	0.76	83.7	0.516667	41	0.46	46.3		
14.78	2036.00	5.6	723	2.73	253	2.85	285		
28.19	4475.00	14.1	1,770	6.08	541	6.01	582		

หมวด : ล้านบาท year 1999		บาท 4																			
		VISA			MASTER			DINER		AMEX			VISA			MASTER		DINER		AMEX	
		AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM
ม.ค.	0.53	36	0.19	19	0.0086	1	0.064	15	0.40	40	0.32	40	0.002	1	0.03	4					
ก.พ.	1.44	168	0.18	18	0.03	11	0.11	11	0.34	25	0.16	22	0.021	3	0.008	2					
มี.ค.	0.92	221	0.21	21	0.012	9	0.10	10	0.32	20	0.37	35	0.008	1							
ไตรมาส 1	0.96333	142	0.1933333	19.3	0.016867	7	0.0913333	12	0.3533333	28.3	0.2833333	32.3	0.016333	1.67	0.01267	2					
เม.ย.	0.69	69	0.40	40	0.073	20	0.089	16	0.70	66	0.50	39									
พ.ค.	0.69	54	0.21	21	0.014	14	0.05	12	0.55	45	0.32	19			0.015	3					
มิ.ย.	0.35	28	0.36	35	0.033	23	0.40	13	0.65	50	0.40	28	0.042	5	0.025	4					
ไตรมาส 2	0.57667	50.3	0.3233333	32	0.04	19	0.179667	13.7	0.6333333	53.7	0.4066667	28.7	0.014	1.67	0.01333	2.33					
กรกฎาคม	4.62	576	1.55	154	0.1706	78	0.813	77	2.96	246	2.07	183	0.073	10	0.078	13					
ก.ค.	0.56	41	0.14	14	0.02	10	0.14	16	0.48	49	0.35	34	0.056	3	0.01	2					
ส.ค.	0.92	210	0.36	36	0.032	15	0.083	12	0.32	33	0.32	30	0.007	1							
ก.ย.	0.76	129	0.18	18	0.038	25	0.065	10	0.54	51	0.45	41									
ไตรมาส 3	0.74667	127	0.226667	22.7	0.03	16.7	0.096	12.7	0.446667	44.3	0.3733333	35	0.021	1.33	0.00333	0.67					
ต.ค.	0.73	93	0.22	20	0.04	20	0.053	11	0.55	52	0.42	44	0.015	3	0.0041	1					
พ.ย.	0.49	57	0.32	30	0.047	22	0.071	16	0.67	60	0.25	29	0.03	6	0.021	1					
ธ.ค.	0.61	104	0.29	25	0.025	15	0.20	23	0.61	56	0.33	33	0.004	1							
ไตรมาส 4	0.61	84.7	0.276667	25	0.037333	19	0.108	16.7	0.61	56	0.333333	35.3	0.016333	3.33	0.00837	0.67					
สรุป 6 เดือน	4.07	634	1.51	143	0.202	107	0.612	88	3.17	301	2.12	211	0.112	14	0.0351	4					
TOTAL	7.93	1,081	2.88	279	0.3346	160	1.36	155	5.59	496	3.74	353	0.185	24	0.1131	17					

DOM IN									
VISA		MASTER		DINER		AMEX			
AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM
0.47	45	0.48	32						
0.31	30	0.18	25						
0.35	32	0.25	30						
0.376667	35.7	0.303333	29						
0.51	42	0.32	35	0.055	8				
0.31	32	0.20	28						
0.39	34	0.12	20						
0.403333	36	0.213333	27.7	0.018333	2.67				
2.34	215	1.55	170	0.055	8				
0.39	29	0.32	31						
0.37	26	0.23	29	0.002	1	0.012	2		
0.39	32	0.12	19	0.004	1				
0.383333	29	0.223333	26.3	0.002	0.67	0.004	0.67		
0.35	30	0.37	33	0.005	1				
0.38	35	0.13	21						
0.32	31	0.17	23						
0.35	32	0.223333	25.7	0.001667	0.33				
2.20	183	1.34	156	0.011	3	0.012	2		
4.15	366	2.77	307	0.062	10	0.012	2		

หน่วย : ล้านบาท year 1999	หน้า 3										หน้า 4									
	VISA		MASTER		DINER		AMEX		VISA		MASTER		DINER		AMEX					
	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM	AMOUNT	ITEM				
ม.ค.	0.15	18	0.11	26					1.78	170	0.93	33	0.043	8	0.025	3				
ก.พ.	0.15	15	0.075	15					1.52	156	0.54	30	0.034	5	0.032	4				
มี.ค.	0.28	26	0.850	169					1.65	160	0.74	34	0.012	4	0.043	6				
ไตรมาส 1	0.19330	19.7	0.09	19					1.65	162	0.736667	33	0.029667	5.67	0.03333	4.33				
เม.ย.	0.34	28	0.079	20					1.04	126	0.54	32	0.012	2	0.028	4				
พ.ค.	0.26	25	0.13	23					0.97	95	0.79	42	0.024	2	0.015	3				
มิ.ย.	0.20	19	0.065	12					1.10	105	0.62	40	0.036	4	0.038	6				
ไตรมาส 2	0.26667	24	0.091333	18.3					1.036667	109	0.65	38	0.024	2.67	0.027	4.33				
สรุป 6 เดือน	1.38	131	0.544	112					8.06	812	4.16	213	0.161	25	0.181	26				
ก.ค.	0.26	30	0.066	22					1.59	125	0.74	45	0.042	5	0.014	2				
ส.ค.	0.40	44	0.13	28				0.0041	1.57	155	0.59	34	0.14	10	0.071	9				
ก.ย.	0.45	46	0.092	20			0.019	3	1.64	180	0.63	40	0.80	9	0.0041	1				
ไตรมาส 3	0.37	40	0.096	23.3			0.0077	1.33	1.60	153	0.653333	40	0.327333	8	0.0297	4				
ต.ค.	0.13	7	0.12	20					1.42	115	0.84	32	0.029	4	0.0061	1				
พ.ย.	0.29	11	0.74	30	0.024	2			1.22	126	0.66	29	0.01	2	0.032	4				
ธ.ค.	0.27	13	0.088	15					1.65	170	0.97	45	0.01	1	0.06	6				
ไตรมาส 4	0.23	10.3	0.316	21.7	0.008	0.67			1.43	137	0.823333	35	0.016333	2.33	0.0327	3.67				
สรุป 6 เดือน	1.80	151	1.236	135	0.024	2	0.0231	4	9.09	871	4.43	225	1.03	31	0.1872	23				
TOTAL	63.98	228	63.376	226	62.024	64	62.019	65	74.47	1,264	68.05	352	62.98	100	62.2162	89				

ที่มา : ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศการ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

สาขาท่าอากาศยานกรุงเทพ

ภาคผนวก ค

รายนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544

รายได้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544

ประเทศ	2540	2541	2542	2543	2544
อัตราแลกเปลี่ยน บาท/ 1 ดอลลาร์สหรัฐ	31.32	40.81	37.79	40.11	44.43
รวม	220,754.50	242,177.28	253,018.29	285,272.19	299,047.05
เอเชียตะวันออก	117,341.76	105,122.02	117,813.88	128,328.74	134,450.72
กลุ่มอาเซียน	35,429.38	33,198.79	32,381.17	41,309.92	45,407.53
บรูไน	117.15	356.64	87.42	414.69	229.32
อินโดนีเซีย	2,799.49	1,909.93	3,219.53	2,591.80	3,482.63
ลาว	852.67	914.03	2,559.05	1,774.85	2,216.61
มาเลเซีย	16,471.67	14,458.75	12,601.35	17,870.62	19,086.73
ฟิลิปปินส์	3,311.48	2,592.63	1,948.60	2,300.45	3,742.13
สิงคโปร์	11,103.82	11,590.10	11,217.23	13,905.78	12,785.01
เวียดนาม	712.95	1,377.52	748.00	1,454.84	1,742.38
พม่า	...	...	...	577.58	1,136.55
กัมพูชา	...	...	...	419.31	986.17
จีน	16,274.97	17,154.93	25,425.13	17,208.89	16,976.77
ฮ่องกง	14,392.34	12,391.57	7,955.81	11,853.98	10,990.06
ญี่ปุ่น	22,017.62	20,315.61	30,802.68	29,973.77	31,446.08
เกาหลี	11,269.69	5,714.67	5,738.25	10,631.61	13,440.94
ไต้หวัน	15,310.15	13,977.08	12,816.43	17,132.31	15,949.25
อื่น ๆ	2,647.61	2,369.46	2,694.41	218.56	240.09
ยุโรป	56,321.02	83,693.75	77,848.34	88,948.91	97,238.25
ออสเตรีย	1,288.04	1,960.73	1,957.55	1,672.27	2,303.17
เบลเยียม	2,019.45	2,105.83	1,966.47	2,333.70	2,406.65
เดนมาร์ก	1,593.49	3,308.93	3,071.70	2,961.72	3,558.69
ฟินแลนด์	1,102.80	1,426.57	1,907.88	2,118.50	2,389.81
ฝรั่งเศส	7,773.63	8,376.38	6,955.28	9,498.55	9,543.41

รายได้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544 (ต่อ)

ประเทศ	2540	2541	2542	2543	2544
เยอรมันนี	13,087.49	17,475.01	14,576.67	14,004.38	15,809.77
อิตาลี	2,980.87	5,315.28	4,494.38	4,698.09	5,317.01
เนเธอร์แลนด์	2,712.41	4,674.89	4,012.989	4,693.87	6,232.28
นอร์เวย์	997.56	2,314.62	1,759.19	2,727.20	3,436.99
รัสเซีย	1,891.37	2,186.02	1,294.96	2,525.86	2,411.00
สเปน	991.50	1,073.45	800.28	1,266.75	1,919.45
สวีเดน	3,550.39	4,756.30	6,138.12	8,336.35	8,728.62
สวิตเซอร์แลนด์	4,198.45	5,664.99	4,580.65	4,750.69	4,986.454
สหราชอาณาจักร	8,784.18	18,143.11	19,695.79	21,779.07	22,542.05
กลุ่มยุโรปตะวันออก	1,002.52	1,726.90	1,824.40	2,109.29	2,138.33
อื่น ๆ	2,366.87	3,184.74	2,812.06	3,466.62	3,514.56
อเมริกา	12,673.76	19,257.92	19,881.61	23,541.25	27,679.20
อาร์เจนตินา	...	...	258.92	174.99	156.90
บราซิล	...	...	138.50	128.96	161.91
แคนาดา	1,843.98	3,218.12	2,797.89	4,225.66	4,721.97
สหรัฐอเมริกา	10,193.61	15,372.43	126,423.55	18,534.16	22,035.95
อื่น ๆ	636.17	667.37	262.75	477.48	602.47
เอเชียใต้	15,629.29	10,114.51	12,564.91	14,112.27	10,483.48
บังกลาเทศ	1,094.39	755.59	1,096.50	1,060.65	980.83
อินเดีย	10,860.43	6,781.77	7,956.73	8,855.48	6,432.42
เนปาล	691.12	392.58	490.68	754.78	658.09
ปากีสถาน	1,836.40	1,104.16	1,386.46	1,802.21	1,166.75
ศรีลังกา	980.25	846.57	1,144.67	1,332.31	941.90
อื่น ๆ	166.70	233.84	489.87	306.84	302.48

รายได้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544 (ต่อ)

ประเทศ	2540	2541	2542	2543	2544
โอเชียเนีย	7,791.09	13,171.78	12,349.07	16,158.82	14,874.94
ออสเตรเลีย	6,799.53	11,073.43	10,436.06	13,672.89	12,494.32
นิวซีแลนด์	921.57	1,959.24	1,841.46	2,408.50	2,272.92
อื่น ๆ	69.99	139.11	71.56	77.43	107.70
ตะวันออกกลาง	6,798.36	7,500.49	7,995.69	10,066.42	10,950.95
อียิปต์	156.27	182.46	225.67	373.63	265.28
อิสราเอล	1,562.19	2,894.81	2,807.55	4,321.43	4,361.49
คูเวต	358.34	626.86	1,316.25	930.09	1,089.90
ซาอุดีอาระเบีย	1,171.30	549.68	488.64	760.23	812.10
สหรัฐอเมริกา	3,250.28	1,240.61	1,477.16	1,765.25	1,661.66
อื่น ๆ		2,006.07	1,680.42	1,915.79	2,760.52
แอฟริกา	4,499.20	3,316.81	4,564.79	4,115.78	3,369.51
สาธารณรัฐแอฟริกาใต้	1,114.51	1,375.91	1,225.37	2,029.75	1,566.92
อื่น ๆ	3,384.69	1,940.90	3,339.42	2,086.03	1,802.59

หมายเหตุ: ผลรวมไม่เท่ากับยอดรวม เนื่องจากการปัดเศษ

ที่มา: วรรณ วลัยวานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

บรรณานุกรม

“ ‘กรีซ’ ขอกรี๊ดอีกรอบลูนโอลิมปิก-แชมป์ยูโรตอนทุนศก.” **ข่าวสด**, 8 กรกฎาคม 2547, หน้า 7.

กวี รัชชชาน. **การสัมมนาการบริหารรัฐกิจและประเมินผลนโยบายสาธารณะ.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

กองติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “**รายงานผลการดำเนินงาน รอง ททท. ตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการปีท่องเที่ยวไทยประจำปี 2541 ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน.**” กรุงเทพมหานคร : กองติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.). “**รายงานผลการดำเนินงานปี Amazing Thailand 1998-1999.**” ใน ช่วงปี 1 (1 มกราคม-31 ธันวาคม 2541) เสนอคณะรัฐมนตรี (กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542.

กุลชน ธนาพงศ์ธร. “**การศึกษารัฐศาสตร์ แนวทางนโยบายสาธารณะ.**” ในเอกสาร การสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 8-15 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2520.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **เศรษฐกิจกระแสดกลาง: ทิศทางเศรษฐกิจในอนาคต.**

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซัคเซส มีเดีย, 2543.

จรินทร์ เทศวานิช. **เงิน ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน.** กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2544.

จริยา เปรมศิลป์. **ท่องเที่ยวไทยกลไกฟื้นเศรษฐกิจ** [Online]. Available URL:

http://www.bot.or.th/BOTHomepage/DataBank/Real_Sector/Service&Other/Tourism&Hotel/annual/8-9-2000-th-I-1/Tourism.pdf.

ชนงกรณ์ กุลชลบุตร. **ธุรกิจระหว่างประเทศและการปรับตัวของธุรกิจไทย.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- เชียวฟง. **2 ลัทธิในรอบ 100 ปี ทุนนิยม & สังคมนิยม.** แปลโดย อรุณ โรจนสันติ
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2546.
- ณรงค์ เพชรประเสริฐ. **เศรษฐศาสตร์การเมือง (เพื่อชุมชน) 9.** กรุงเทพมหานคร:
เอดิสันเพรส โปรดักส์, 2542.
- ทิพาพร พิมพ์สิทธิ์. **การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: เอกสารประกอบการบรรยาย
PS711.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. **รายงานการประชุมประจำปี 2545.** กรุงเทพมหานคร: ส่วน
แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไทย สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2545.
- _____. **รายงานการประชุมประจำปี 2546.** กรุงเทพมหานคร: ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรา
ต่างประเทศไทย สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2545.
- _____. **“รายงานผลประกอบการ.”** กรุงเทพมหานคร: ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรา
ต่างประเทศ สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2541-2542.
- นิติภูมิ นวรัตน์. **เปิดฟ้าส่องโลก 20.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์
และสตีวดีโอ, 2547.
- ปรีชา แดงโรจน์. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร:
ไฟว์ แอนด์ โฟร์ พรินติ้ง, 2544.
- พรนพ พุกกะพันธุ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. **การบริหารธนาคารพาณิชย์.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จามจูรี โปรดักท์, 2544.
- วงศกร ภูทอง และอลงกต ศรีเสน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
(พ.ศ. 2545-2549).** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์, 2545.
- วรรณ วลัยวานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. **นโยบายสาธารณะ.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. **นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.**

พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540.

สมภพ มานะรังสรรค์. **THAI Finance ทิศทาง การทำทนายและโลกาภิวัตน์การเงิน.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นันท ธิ์พับลิก, 2546.

สมลักษณ์ สันติโรจนกุล. **เศรษฐศาสตร์มหภาค 1.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2542.

สวนดุสิตโพล. **สรุปผลการสำรวจผลกระทบทองเที่ยวไทย 2541-2542.**

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544.

สำนักนายกรัฐมนตรี. “โครงการปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-

1999.” 17 (เมษายน 2540): 1-2.

อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี. **การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: เอกสารประกอบการบรรยาย**

PS 711. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง (อัคราณา), 2544.

อมร รักษาต้ย์. **การพัฒนานโยบาย.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520.

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ใน**

ประเทศไทย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. **วิกฤตการณ์เศรษฐกิจกับการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ใน**

ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2546.

John M. Owen. **Program Evaluation: Forms and Approach St. Leonards.** Australia:

Allen & Unwin Pty, 1993.

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ ชื่อสกุล : นายยุทธนา บุญคำ
- วัน เดือน ปีเกิด : 2 เมษายน 2513
- สถานที่เกิด : จังหวัดพิจิตร
- วุฒิการศึกษา : สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จาก โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์)
ปีการศึกษา 2533
สำเร็จปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2537
- ตำแหน่งหน้าที่
การงานปัจจุบัน : พนักงานโอนเงินต่างประเทศชั้นเอก 11
(Foreign Officer 11: FRO 11) ส่วนแลกเปลี่ยนเงินตรา
ต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
สาขาทำอากาศยานกรุงเทพฯ (ดอนเมือง)

